

МАЛІ ПІДРОЗДІЛИ

ЗАСТОСУВАННЯ КУЛЕМЕТА

теорія і тактика
для взводів та відділень



подякувати



замовити переклад



ЗМІСТ

КУЛЕМЕТИ І ПІХОТНИЙ БІЙ	7
Мета цієї книги та огляд теми	7
Теми, які не розглядаються в цій книзі	8
Для кого ця книга і як нею користуватися	9
ЧОТИРИ СТОВПИ ВИЖИВАННЯ	10
Правильне мислення	10
Ситуаційна обізнаність	10
Володіння навичками	11
Фізична підготовка	11
ТИПИ КУЛЕМЕТІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДРОЗДІЛІВ	12
Переваги кулеметів	12
Типи кулеметів	13
Боєприпаси	15
ВАРІАНТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗВОДУ	16
ВАРІАНТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДДІЛЕННЯ	20
БАЛІСТИКА ТА ТРАЄКТОРІЯ КУЛІ	22
КОНУС ВОГНЮ	22
НАСТИЛЬНА СТРІЛЬБА	25
МЕРТВИЙ ПРОСТІР	28
ТРАЕКТОРІЯ КУЛІ	29
НАВІСНА СТРІЛЬБА	31
ТРАЕКТОРІЯ ТА ДАЛЬНІСТЬ	33
НЮАНСИ НАВІСНОЇ СТРІЛЬБИ	34
СКОРОСТРІЛЬНІСТЬ	35
Скорострільність та витрата боєприпасів	35
ПРИКЛАД: ВИТРАТА БОЄПРИПАСІВ ПРИ АТАЦІ З ФЛАНГУ	37
Скорострільність та перегрів ствола	38
Скорострільність і функціонування зброї	39
СКОРОСТРІЛЬНІСТЬ СЕРЕДНІХ КУЛЕМЕТІВ	40
ТЕХНІКА “ДІАЛОГУ КУЛЕМЕТІВ”	41
“ДІАЛОГ КУЛЕМЕТІВ” ТА ЗАМІНА СТВОЛІВ	42

ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ	43
ПОЗДОВЖНИЙ ВОГОНЬ	44
КОНЦЕНТРАЦІЯ ВОГНЮ	46
РОЗПОДІЛ ВОГНЮ	47
ОБСЯГ ВОГНЮ	48
СЕКТОРИ ВОГНЮ	49
ПРИКРИТТЯ ТА МАСКУВАННЯ	51
КУТИ ОБСТРІЛУ	52
ПОСЛІДОВНИЙ ВОГОНЬ	53
ЗМІЩЕННЯ КУЛЕМЕТІВ	54
ЗАХОДИ КОНТРОЛЮ ВОГНЮ	55
КОМАНДИ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ	56
СЕКТОРИ	58
КАРТКИ ВОГНЮ	60
РОЗВІДКА СЕКТОРІВ	62
НЕБЕЗПЕЧНІ ЗОНИ ПОВЕРХНІ	63
ЗМІЩЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ	65
ІНШІ ТИПИ СЕКТОРІВ	68
МЕХАНІЗМ НАВЕДЕННЯ T&E	69
КУСТАРНІ МЕХАНІЗМИ НАВЕДЕННЯ	71
ТРАСЕРИ	72
ЛАЗЕРИ	73
ПРІОРИТЕТИ УРАЖЕННЯ	74
ПРИЙОМИ УРАЖЕННЯ	75
ОСТАННІЙ РУБІЖ	76
ЗАКРИТІ ПОЗИЦІЇ	77
ВИЗНАЧЕНИЙ НАПРЯМОК	79
ДІЇ РОЗРАХУНКУ	80
КУЛЕМЕТ В ШТУРМІ	81
МАКСИМІЗАЦІЯ ЕФЕКТУ КУЛЕМЕТА	82
ПОСЛІДОВНА ПАСТКА	83
РЕЛЬЄФНА ПАСТКА	86
ВІДСІКАЮЧА ПАСТКА	89
ДОРОЖНЯ ПАСТКА	93
ПАСТКА НА ПЕРЕХРЕСТІ	96
ОБОРОНА НА ЗВОРОТНОМУ СХИЛІ	100
ЗАЙНЯТТЯ ВИСОТИ	104

ПРЕДМЕТ ТА ПІДХОДИ	106
Основи роботи з кулеметом	106
Бойові вправи	107
Стрілецькі вправи	107
Фізична підготовка	108
Навчання, орієнтоване на результат	109

Тим, хто пішов перед нами, живим і полеглим



ОГЛЯД КУРСУ

Кулемети і піхотний бій

Кулемет багато в чому є основою і найвирішальнішою зброєю в сучасних піхотних підрозділах. Ефективне використання кулемета стало визначальним фактором між перемогою та поразкою в незліченних сучасних бойових зіткненнях від Першої світової війни до антитерористичних операцій. Незважаючи на те, наскільки важливі кулемети на сучасному полі бою, існує надзвичайно мало книг і довідників, які зосереджуються саме на тому, як працюють кулемети та як їх використовувати на полі бою. Існує чимала кількість офіційних військових посібників про кулемети, але вони часто налічують сотні сторінок, їх важко зрозуміти та вони зосереджуються більше на технічних темах, ніж на тому, як використовувати кулемети в реальних бойових сценаріях. Ця книга має на меті заповнити прогалину в знаннях про кулемет і надати кулеметникам коротку, просту, але вичерпну довідку, яку легше зрозуміти та застосувати до вимог місії.

Мета цієї книги та огляд теми

Більшість тактичних книг призначені для аудиторії певного рівня знань. Деякі книги корисні для менш досвідчених читачів, тоді як деякі орієнтовані на людей з більшим досвідом. Ця книга буде корисною для обох аудиторій. У цій книзі детально викладено основні принципи, і вона має бути доступною та легкою для розуміння навіть тим, хто не має досвіду роботи з кулеметами. Однак, оскільки книга зосереджена на темах, які рідко розглядаються в існуючих посібниках, ми очікуємо, що навіть найдосвідченіші кулеметники знайдуть корисну інформацію на наступних сторінках.

Однією з головних тем цієї книги є те, як інформація подається читачеві візуально. Володіння кулеметом — це фізична навичка, яка використовується на тривимірному полі бою. Багато тем у цій книзі розглядаються в інших посібниках з кулеметів, але вони представлені лише за допомогою кількох невеликих чорно-білих ілюстрацій, що ускладнює візуалізацію концепцій і того, як вони застосовуються до реального бою. Ця книга має інший підхід і максимально використовує великі кольорові малюнки та діаграми.

Ми переконані, що кулеметники та командири піхоти на всіх рівнях знайдуть цей підхід до візуального навчання як цікавим, так і корисним.

Книгу можна розбити на три основні частини. Перша частина охоплює основи та теорію кулемета, обговорюючи такі теми: організація підрозділів, різні типи кулеметів і балістика кулемета. Друга частина присвячена застосуванню кулеметів на полі бою, а також розгляду тактичних концепцій, управління вогнем, заходів контролю та конкретних методів ведення вогню. Заклучна частина розглядає ведення бою з кулеметами в реальних ситуаціях і підготовку кулеметних команд для досягнення максимальної бойової ефективності.

Теми, які не розглядаються в цій книзі

Тема кулеметів та застосування кулеметів надзвичайно широка. Як уже згадувалося, більшість офіційних посібників з кулеметної справи налічують сотні сторінок, але часто оминають важливі й критично необхідні теми, які пов'язані з тактикою і реальним застосуванням кулеметів. Тема кулеметів і їхнього застосування на полі бою могла б заповнити багато томів. Тому, щоб зробити цю книгу короткою, доступною і легкою для сприйняття, нам довелося опустити багато тем, щоб сконцентруватися на найнеобхіднішому. Особливу увагу ми приділили темам, які рідше висвітлюються в існуючих посібниках.

По-перше, ця книга не є технічним посібником і не акцентує увагу на технічних аспектах функціонування кулемета, а також на тому, як прицілюватися, стріляти, керувати та обслуговувати зброю як кулеметник або помічник кулеметника. У цій книзі також не розглядаються інші наукові та технічні теми, такі як сучасна балістика та оптика. Натомість, книга зосереджується на тому, як кулемети воюють і як вони можуть ефективно уражати та знищувати сили противника на полі бою. Тому ця книга призначена як для командирів, так і для кулеметників та кулеметних розрахунків. І кулеметні розрахунки, і командири, які ними командують, повинні розуміти загальну картину того, як кулемети діють на полі бою і роблять свій внесок у перемогу в сучасному бою. Коротше кажучи, це не книга про кулемети, це книга про те, як воювати і перемагати з кулеметами.

Оскільки книга не є технічним посібником, вона не намагається охопити всі аспекти новітніх технологій, оптики та офіційної доктрини. У книзі використовуються приклади різних систем зброї, обладнання та доктринальних систем, але ці приклади призначені для того, щоб підкреслити позачасові концепції, які можуть бути застосовані до будь-якого війська, незалежно від конкретного кулемета, обладнання та доктрини, які вони застосовують. Не варто надмірно зациклюватися на прикладах, наведених у цій книзі. Натомість спробуйте зрозуміти концепцію, а потім застосувати її до вашої власної зброї, доктрини та місії.

Схеми та ілюстрації здебільшого не відображають реальність з точністю. Траєкторія кулі на схемі, що пояснює балістику кулемета, може не повністю відповідати законам фізики. Однак, знову ж таки, схеми розроблені таким чином, щоб їх було легко зрозуміти та проілюструвати основні концепції. Технічні дані та характеристики, наведені в цій книзі, можуть не збігатися з офіційними інструкціями. Насправді, технічні характеристики кулеметів можуть відрізнятися навіть у різних посібниках армії США. Не варто надто зосереджуватися на цифрах.

Якщо у вашій організації використовуються інші цифри та вихідні дані, просто застосуйте їх до концепцій, описаних у цій книзі.

Для кого ця книга і як нею користуватися

Ця книга буде корисною не лише кулеметним розрахункам і командирам стрілецьких відділень. Ґрунтовне знання принципів застосування кулемета має вирішальне значення для ведення бойових дій на рівні взводу та роти. Розуміння бойового застосування кулеметів важливе навіть для командирів оперативного та стратегічного рівнів. Навіть якщо ви командуєте цілим корпусом або армією, фактичний розрахунок перемоги або поразки відбувається на рівні землі, де окремі бійці, команди і відділення борються за виживання в ближньому бою. Кулемети є критично важливою частиною цієї боротьби. Глибше розуміння тактики малих підрозділів буде корисним для командирів вищого рівня, особливо якщо вони давно не брали участь у боях на передовій.

Просте прочитання цієї книги не зробить вас ефективнішим кулеметником. Ви повинні практикувати прийоми, описані в цій книзі, знову і знову в рамках більш повної тактичної підготовки, тренувань зі зброєю та фізичної підготовки, щоб дійсно підвищити свою бойову ефективність. Хоча ви можете прочитати цю книгу від початку до кінця для ознайомлення, ви побачите, що деякі розділи повторюються, що має на меті зробити кожен розділ книги самодостатнім. Практичніше використовувати книгу, звертаючись до розділів, найбільш важливих у межах вашої програми підготовки. Ця книга призначена для доповнення інших книг із серії «Спеціальна тактика», а також онлайн-курсів та особистих тренувань. Ця книга – лише перший крок на шляху до майстерного володіння кулеметом.

Останнє зауваження щодо термінології: у книзі терміни «війська» та «десантники» іноді вживаються для позначення піхотинців. Це зроблено для того, щоб зробити книгу зрозумілою і сумісною з усіма збройними силами. Наприклад, морські піхотинці використовують термін «морський піхотинець» і ніколи не вживають армійський термін «солдат» для опису свого особового складу. Завдяки нейтральній термінології матеріали книги можна застосовувати у будь-якому роді військ: Сухопутних військах, Морській піхоті, ВМС, ВПС, Силах спецоперацій або серед союзників НАТО.



ВСТУП

Чотири стовпи виживання

Чотири стовпи виживання — це правильне мислення, ситуаційна обізнаність, володіння навичками та фізична підготовка. Ці стовпи формують основу для успіху в будь-яких бойових ситуаціях. Цей посібник спрямований не лише на навчання технікам, а й на підвищення шансів читача на виживання та успіх у бою. Навіть вправний стрілець, який не має психологічної стійкості й вагається застосувати зброю, може поступитися менш підготовленому ворогу. Навіть короточасна втрата ситуаційної обізнаності може зробити досвідченого бійця жертвою недосвідченого супротивника. Тому будь-яка програма бойової підготовки повинна ґрунтуватися на наступних чотирьох стовпах.

Правильне мислення

Правильне мислення — ключовий з чотирьох стовпів. Простіше кажучи, люди з правильним мисленням систематично готуються до бою та відпрацьовують дії на випадок найгіршого сценарію. Багато хто освоює стрільбу чи рукопашний бій, але без регулярної практики навички швидко втрачаються. Правильне мислення означає бути жорстким, рішучим, ніколи не йти на компроміс і вживати всіх можливих заходів для забезпечення виживання. У бою правильне мислення — це готовність без вагань застосувати смертоносну силу і ніколи не здаватися, попри страх і біль. Тренувальні вправи, наведені в цьому посібнику, допоможуть вам розвинути правильне мислення.

Ситуаційна обізнаність

Брак ситуаційної обізнаності — одна з основних причин поразки чи загибелі в бою. У сучасному суспільстві рівень ситуаційної обізнаності більшості людей дуже низький. Вони, як правило, проводять свій день, занурені у власні думки та проблеми, і мало звертають увагу на те, що відбувається навколо. Люди, які живуть у відносно безпечному середовищі, занурюються у ще більшу самозаспокоєність і непідготовленість. Менталітет «це не може статися зі мною», зрештою, може виявитися катастрофічно хибним.

Більшість жертв злочинів, тероризму та інших смертоносних нападів прожили своє життя з думкою: «це не може статися зі мною».

Люди з правильним мисленням розуміють важливість ситуаційної обізнаності і докладають дисциплінованих зусиль для її розвитку. Ситуаційна обізнаність починається з розуміння, що загроза існує і може торкнутися кожного. Ситуаційна обізнаність передбачає намагання завжди залишатися пильними, не впадаючи в параною. У бою ситуаційна обізнаність передбачає вивчення місцевості, аналіз тактики противника та поточних розвідувальних даних. Найкращий спосіб покращити свою ситуаційну обізнаність — це докладати свідомих зусиль для її постійного розвитку та вдосконалення.

Володіння навичками

Після формування правильного мислення та розвитку ситуаційної обізнаності наступним кроком є набуття необхідних навичок для захисту себе в бойовій ситуації. Важливо обирати лише ті техніки, які є простими, ефективними та реально застосовними в стресових умовах. Ключ до успіху — доведення цих навичок до автоматизму через систематичні тренування. Це гарантує, що у критичний момент ваша реакція буде швидкою та інстинктивною, без затримки на роздуми.

Основна мета цього посібника — допомогти вам розвинути такі навички та навчитися їх правильно використовувати.

Фізична підготовка

Фізична форма є критично важливою для виживання, але її часто недооцінюють. Навіть добре підготовлений борець, який має правильне мислення та ситуаційну обізнаність, може програти просто через фізичне виснаження. Вам не потрібно досягати рівня професійного спортсмена, проте необхідно підтримувати базову бойову готовність. Це означає:

- Серцево-судинну витривалість (здатність витримувати тривале фізичне навантаження).
- Функціональну силу (здатність виконувати фізичні дії, необхідні в бою — переміщення, утримання зброї, ближній бій).
- Швидкість і координацію (особливо важливі у ближньому бою та екстрених ситуаціях).

Загальноприйняті фітнес-програми не завжди відповідають потребам бойової підготовки. Наприклад, багато людей тренують витривалість, бігаючи у повільному темпі, проте чи достатньо вони практикують спринти? У ситуаціях реального бою чи екстреної евакуації здатність швидко бігти, зберігаючи контроль і координацію, може врятувати життя. Саме тому бойова підготовка повинна включати спринти, ривки, вибухові рухи та вправи, що імітують реальні навантаження під час бою.



КУЛЕМЕТ: ОСНОВИ

Типи кулеметів та організація підрозділів

У цьому розділі подано короткий огляд різних типів кулеметів та їхньої організації у кулеметні двійки, піхотні взводи та піхотні відділення. Основою для аналізу є військова доктрина США, проте наведені принципи можуть бути застосовані до будь-якої армії, незалежно від організаційної структури чи типів використовуваного озброєння.

Переваги кулеметів

Кулемет є найпотужнішою і вирішальною зброєю піхоти на рівні відділення і взводу. Його вогнева міць інколи перевищує сукупний вогонь цілого стрілецького відділення. Це пов'язано з високою скорострільністю кулемета, більшою дальністю стрільби та бронепробивною здатністю більших і швидших кулеметних куль.

Кулемет здатен випустити більше куль за короткий час, ніж стандартна гвинтівка. У типовому бою один кулеметник може створити вогневу щільність, еквівалентну 6–12 стрільцям. Така інтенсивність вогню дозволяє:

- Знищувати противника швидше, ніж зі стрілецької зброї.
- Придушувати ворога, роблячи його неефективним у бою.
- Сковувати ворожі дії, примушуючи противника до оборони або зміни позицій.
- Нейтралізовувати кількох ворожих солдатів однією чергою.
- Створювати зону смертельного ураження, ускладнюючи противнику маневрування та координацію.

Кулемети можуть вести ефективний вогонь на дистанціях, що перевищують вдвічі дальність стрільби звичайних гвинтівок. Це дає:

- Тактичну перевагу в боях на відкритій місцевості.
- Можливість контролю території з безпечних позицій.
- Вищі шанси на успіх для підрозділів, добре підготовлених у застосуванні кулеметів.

Як ми обговоримо в наступних розділах, на дальності кулеметні кулі рухаються до цілі не по прямій лінії, а по дузі і вражають ціль під кутом згори. Стрільба із закритої вогневої позиції може запропонувати кулемету додаткові тактичні переваги в багатьох ситуаціях.

Кулеметні кулі також часто більші, швидші та мають кращу бронепробивну здатність, ніж інші кулі. Це означає, що кулеметні кулі завдають більшої шкоди, коли влучають у будь-яку ціль, чи то ворожий солдат, чи то транспортний засіб. Це також означає, що кулемет може знищити або вивести з ладу вантажівку чи легкоброньовану машину однією чергою, тоді як для виведення з ладу такої ж машини знадобилося б багато стрільців. Кулеметні кулі також можуть пробивати та/або знищувати укриті позиції, які захищають солдатів від звичайного вогню з гвинтівок.

Типи кулеметів

Кулемети загалом можна поділити на три типи: легкі кулемети, середні кулемети та важкі кулемети. Для пояснення ми будемо використовувати приклади з армії США. Однак кулемети, що використовуються в інших країнах, зокрема в країнах НАТО, загалом відповідають тим же категоріям.

Легкі кулемети (LMG - Light Machine Gun) часто мають той самий калібр, що й стандартні піхотні гвинтівки. У випадку американської армії легким кулеметом є M249 Squad Automatic Weapon (SAW) калібру 5,56 мм. SAW стріляє тими ж кулями, що і штурмова гвинтівка M16 або карабін M4, на приблизно таку ж дальність. Проте, SAW стріляє зі значно більшою скорострільністю. Хоча SAW є кулеметом, він також використовується в традиційній ролі «автоматичної гвинтівки», як автоматична гвинтівка Браунінга (Browning Automatic Rifle, BAR) під час Другої світової війни. Простіше кажучи, SAW достатньо легкий і маневрений, щоб ним міг керувати один солдат і вести вогонь подібно до штурмової гвинтівки. Це означає, що SAW можна використовувати як для традиційної вогневої підтримки, так і як штурмову зброю в маневрених діях. При стрільбі з положення лежачи, SAW зазвичай стріляє із сошок.

5.56mm Light Machine Gun (LMG)	Unit Symbol
	

7.62 Medium Machine Gun (MMG)	Unit Symbol
	

Середні кулемети (MMG - Medium Machine Gun) стріляють кулями більшого калібру, ніж легкі кулемети (LMG). У збройних силах США середнім кулеметом є 7,62-мм M240В. Середні кулемети стріляють з більшою скорострільністю, ніж піхотні гвинтівки, а також стріляють далі і краще пробивають броню. Однак, середні кулемети також важчі і, як правило, потребують щонайменше двох бійців обслуги: кулеметника та помічника кулеметника (ПК). Завдання ПК — допомогти кулеметнику встановити кулемет, прикріпити стрічку з боєприпасами та забезпечити правильну подачу стрічки до кулемета, щоб уникнути несправностей. ПК також допомагає кулеметнику, переносючи частину важких 7,62-мм боєприпасів.

MMG можуть використовуватися як на сошках, так і на станку. Сошки полегшують та пришвидшують приведення кулемета до боєготовності, але забезпечують меншу стійкість і точність стрільби на великі відстані, особливо на нерівному або м'якому ґрунті. Станок забезпечує більшу стійкість, а також дозволяє встановити механізм наведення, який дає можливість кулеметнику проводити більш складні розрахунки для точного ураження заздалегідь визначених цілей на великій відстані, в умовах обмеженої видимості та при стрільбі із закритої вогневої позиції. Ми більш детально розглянемо використання механізму наведення далі в цій книзі. ПК відповідає за перенесення станка і допомагає кулеметнику встановити кулемет на станок в бойовій обстановці.

.50-caliber Heavy Machine Gun (HMG)	Unit Symbol
	

Важкі кулемети (HMG - Heavy Machine Gun) стріляють кулями ще більшого калібру, ніж MMG. У збройних силах США HMG — це Браунінг М2НВ калібру .50 (12,7-мм). У деяких випадках HMG стріляє повільніше, ніж MMG і LMG, але має здатність стріляти набагато більшими кулями на значно більшу відстань. Кулі HMG мають набагато кращу бронепробивну здатність, особливо при використанні бронейних боєприпасів.

Тому HMG здатні ефективно вражати і знищувати легкоброньовану техніку, літальні апарати та легко укріплені позиції.

HMG значно важчі за MMG, тому їх важко перевозити і застосовувати без автомобільного транспорту. До складу обслуги HMG, як правило, входять щонайменше 3 особи: кулеметник, ПК і піднощик боєприпасів. У випадку з M2HB, сама зброя настільки важка, що її доводиться розбирати на дві частини для перенесення. Кулемет розподіляється між двома членами команди, а третій член команди несе станок. Може бути корисно додати ще один номер обслуги, щоб допомогти розподілити навантаження від важких боєприпасів калібру .50. З M2HB не можна ефективно стріляти з сошок, і для роботи він потребує встановлення на станку або іншому стаціонарному кріпленні. Оскільки HMG може стріляти далі і точніше, це робить його ще більш ефективним, коли він встановлений на станку з прикріпленим механізмом наведення (Traverse and Elevation Mechanism T&E).

Боєприпаси

Кулемети, як правило, можуть стріляти кількома різними типами боєприпасів. Більшість кулеметів мають стрічкове живлення, що означає, що боєприпаси кріпляться таким чином, щоб швидко проходити крізь кулемет під час стрільби. Це також означає, що можна формувати стрічки з різними боєприпасами. Найпоширеніші типи боєприпасів — FMJ (Full Metal Jacket) та трасуючі. FMJ боєприпаси конструкційно подібні до стандартних патронів, якими стріляють з інших видів піхотної зброї або штурмових гвинтівок. Трасуючі боєприпаси містять невеликий піротехнічний заряд, який спалахує і залишає «слід» у повітрі, що дозволяє стрільцю бачити, куди летять його кулі.

Крупнокаліберні кулемети часто можуть стріляти іншими, більш спеціалізованими типами боєприпасів:

- Бронебійні, які забезпечують краще проникнення через броню, особливо при стрільбі по транспортних засобах.
- Запалювальні здатні спричиняти пожежі, підпалювати пальне і є особливо корисними для ураження літальних апаратів.
- Бронебійно-запалювальні поєднують в собі як бронебійні, так і запалювальні властивості.
- Трасуючі також мають обмежену запалювальну здатність. Ми обговоримо застосування трасуючих боєприпасів більш детально пізніше в цій книзі.

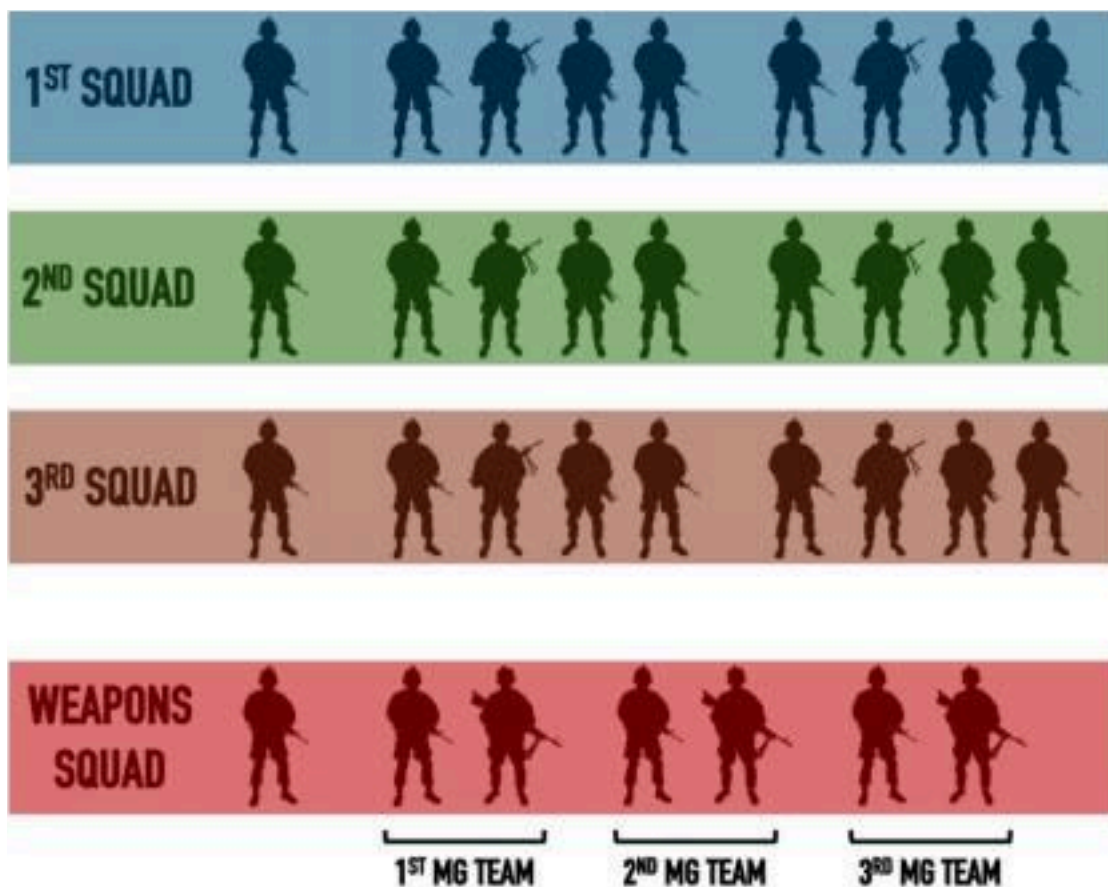
ВАРІАНТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗВОДУ

Варіант 1: Окреме кулеметне відділення

На рівні взводу існує кілька варіантів розміщення кулеметів. Адміністративна структура зазвичай визначається доктриною підрозділу, однак у більшості випадків командир має можливість адаптувати її під конкретну місію. Стандартна адміністративна конфігурація — виділення середніх кулеметів взводу у збройне відділення:

- Зазвичай включає 2-3 середні кулемети.
- Очолюється командиром збройного відділення (як правило, найбільш досвідченим командиром відділення у взводі).
- Дозволяє централізовано контролювати вогневу підтримку для всього взводу.

Ця конфігурація може бути особливо ефективною в ситуаціях, коли взвод виконує роль вогневого забезпечення для масштабнішої атаки або оборони. У більшості випадків ефективніше розподілити кулемети між піхотними відділеннями.



ВАРІАНТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗВОДУ

Варіант 2: Рівномірний розподіл кулеметів

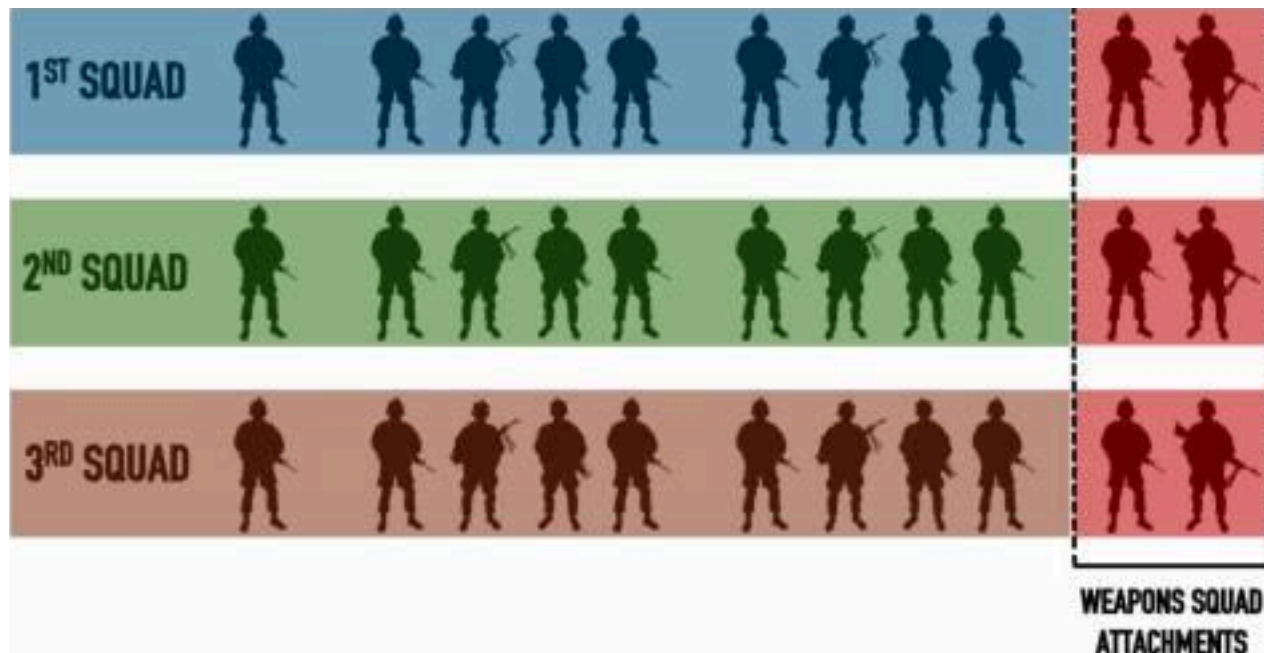
Одним із найпоширеніших варіантів організації кулеметів у взводі є призначення по одному кулеметному розрахунку до кожного відділення.

Переваги цього варіанту:

- Тактична гнучкість — кожне відділення має власну вогневу підтримку.
- Рівномірний розподіл вогневої потужності — будь-яке відділення може виконувати роль підтримки або маневру залежно від ситуації.
- Зручність управління — командир взводу або командир вогневого відділення може швидко адаптувати план бою, не прив'язуючись до одного місця концентрації вогню.

Можливі недоліки:

- Обмежена можливість для масованого вогню — немає окремого підрозділу, здатного завдати потужного вогневого удару в один момент.
- Складніше зосередити вогонь — кожна обслуга діє окремо, а не як єдиний вогневий осередок.



ВАРІАНТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗВОДУ

Варіант 3: Нерівномірний розподіл кулеметів

У деяких випадках командир може зосередити вогневу міць у певному відділенні, наприклад, для забезпечення збільшеної підтримки під час бойових маневрів.

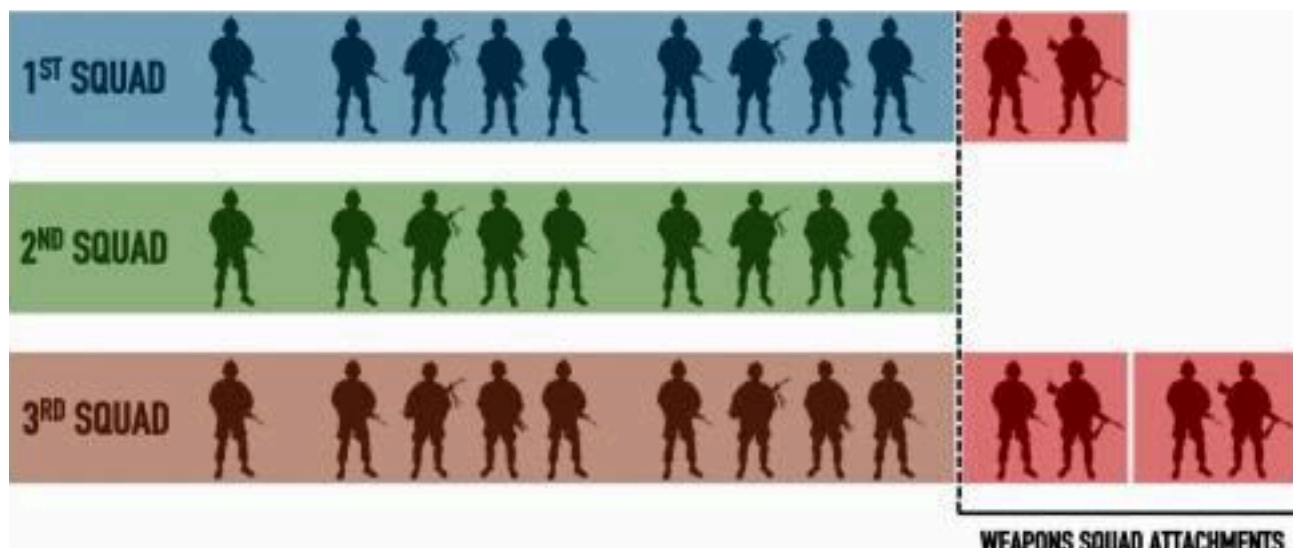
Переваги такого підходу:

- Збільшення вогневої потужності — відділення з додатковими кулеметами може ефективно виконувати роль елемента підтримки.
- Краща координація — розташування кулеметних обслуг ближче один до одного полегшує контроль і масований вогонь.
- Гнучкість у тактиці — можна змінювати склад відділень залежно від ситуації.

Можливі недоліки:

- Ослаблення інших відділень — перерозподіл кулеметів означає, що інші відділення матимуть меншу вогневу міць.
- Зменшення мобільності — підрозділ з кількома кулеметами стає менш маневреним через вагу зброї та боєприпасів.

Один із поширених способів розподілу обов'язків у такій ситуації — це призначення підрозділу без кулемета розвідувальним, підрозділу з двома кулеметами — підрозділом підтримки, а підрозділу з одним кулеметом — штурмовим підрозділом.



ВАРІАНТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗВОДУ

Постійна чи гнучка структура

Яку б організаційну конфігурацію ви не обрали, важливо визначити буде вона постійною чи гнучкою.

ПОСТІЙНА СТРУКТУРА

Переваги:

- Краща злагодженість — кулеметний розрахунок та відділення працюють як єдиний механізм.
- Вища ефективність — солдати звикають один до одного, що покращує координацію в бою.

Недоліки:

- Менша гнучкість — важче швидко змінити конфігурацію за потреби.
- Проблеми з адаптацією — якщо кулеметний розрахунок змінює відділення, може виникнути тимчасова втрата ефективності.

ГНУЧКА СТРУКТУРА

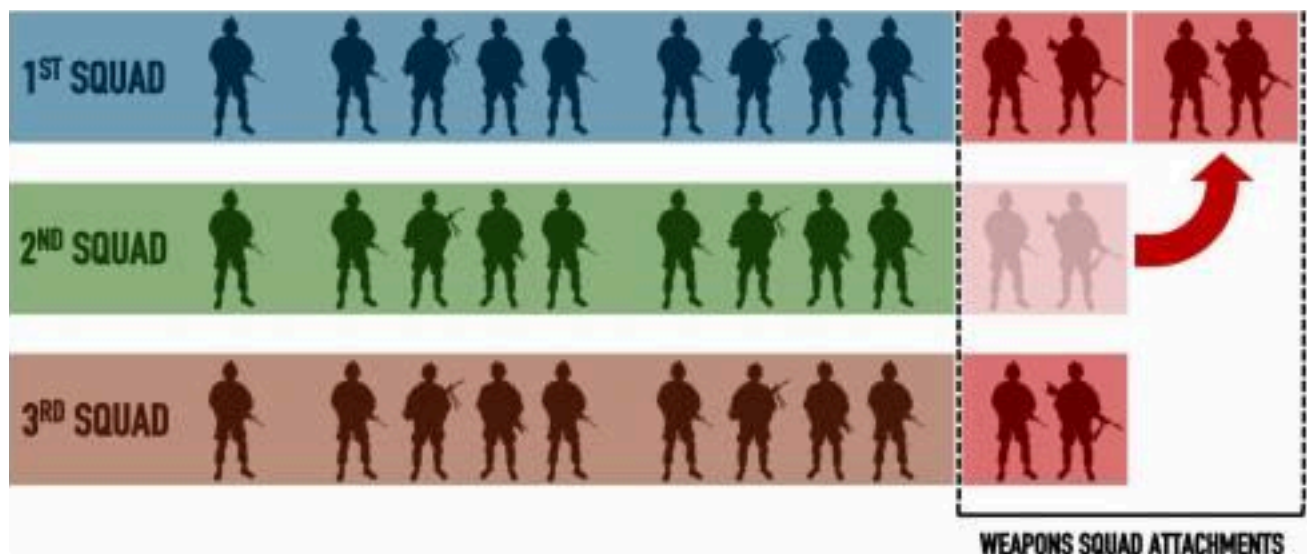
Переваги:

- Легша адаптація — кулеметні розрахунки можуть переміщатися між підрозділами відповідно до тактичних завдань.
- Універсальність — всі відділення звикають працювати з різними кулеметними розрахунками.

Недоліки:

- Слабша взаємодія — часті зміни можуть завадити розвитку злагодженості та командної роботи.
- Можливе зниження ефективності — солдати не завжди знайомі з методами роботи нової команди.

Обидва підходи мають свої переваги та недоліки. Важливо знайти оптимальний баланс, враховуючи специфіку бойових завдань і рівень підготовки підрозділу.



ВАРІАНТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДДІЛЕННЯ

Варіант 1: Незалежний кулемет

Не існує єдиної правильної відповіді на питання, де саме розміщувати кулемет у відділенні. Кожен варіант має свої переваги та недоліки, і вибір залежить від тактичної ситуації та організаційної структури підрозділу.

Один із підходів — тримати кулемет окремо. У такій ситуації командир відділення залишається незалежним, щоб мати змогу безпосередньо контролювати кулемет та розміщувати його у найбільш вигідній позиції.

Переваги:

- Гнучкість — кулемет може бути розташований у будь-якому місці або прикріплений до будь-якої вогневої групи за потреби.
- Кращий контроль — командир відділення може безпосередньо керувати позиціонуванням та застосуванням кулемета, що дає змогу швидше адаптуватися до змін на полі бою.

Недоліки:

- Затримка під час маневру — установка кулемета може уповільнити темп наступу або пересування.
- Брак боєприпасів — без спеціально призначеної групи підтримки кулеметний розрахунок може швидко витратити свої боєприпаси.

Вибір місця для кулемета у відділенні має залежати від конкретної тактичної ситуації. Інтеграція кулемета у вогневі групи забезпечує кращу взаємодію між солдатами, тоді як незалежне розташування кулемета під контролем командира дає більше гнучкості у використанні вогневої потужності.



ВАРІАНТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДДІЛЕННЯ

Варіант 2: Інтегрований кулемет

Інший варіант організації — закріплення кулемета за однією вогневою групою (Альфа чи Браво). Він може бути прикріплений як до командира відділення, так і до помічника командира відділення, і може рухатися як уперед, так і слідом за підрозділом.

Переваги:

- Одна вогнева група зосереджена на підтримці — її бійці можуть забезпечувати використання кулемета, переносити додаткові боєприпаси тощо.
- Швидше реагування та маневрування — зменшується затримка при розгортанні кулемета.
- Збільшення мобільності маневреної групи — кулемет не сповільнює основну групу, що виконує штурмові дії.

Недоліки:

- Менша гнучкість — кулемет заздалегідь прив'язаний до конкретної вогневої групи, що обмежує можливість його швидкого перекидання за потреби.
- Обмеження маневрування — розташування кулемета або на передовій, або позаду може впливати на можливості пересування всього відділення.



Цей варіант організації ефективний у ситуаціях, де потрібно чітко розподілити ролі між вогневими групами. Однак якщо потрібна більша гнучкість, можливо, доцільніше використовувати незалежний кулеметний розрахунок.



КУЛЕМЕТ: ОСНОВИ

Балістика та траєкторія кулі

Балістика — це наука про рух куль у повітрі згідно із законами фізики. Коли кулемет стріляє, куля рухається з великою швидкістю, набуваючи значної кінетичної енергії.

- Кінетична енергія — це енергія рухомого об'єкта.
- Чим швидше рухається куля та чим вона важча, тим більша її кінетична енергія.
- При влучанні в ціль ця енергія передається об'єкту, спричиняючи ураження.

Це пояснення є спрощеним, оскільки наша мета — не глибокий курс фізики, а розуміння основних концепцій, які безпосередньо впливають на прийняття рішень у бою.

- Знання траєкторії кулі допомагає коригувати вогонь на різних відстанях.
- Розуміння кінетичної енергії дозволяє оцінювати ефективність боєприпасів.
- Практичне застосування балістики допомагає командирам ухвалювати рішення в бою.

Деякі військові курси містять детальні математичні розрахунки балістики, що важливо для снайперів та артилеристів. Однак для стрільців і кулеметників достатньо спрощеного та узагальненого підходу, який ми розглянемо далі.

БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: КОНУС ВОГНЮ

Кулемет проти снайперської гвинтівки

Одне з ключових понять, яке слід розуміти при роботі з кулеметом, — це конус вогню. Якщо ви націлите кулемет на ціль і утримуватимете спусковий гачок, кулі не полетять в одну точку. Замість цього вони розсіюватимуться в певному діапазоні, формуючи конус.

Чому це відбувається?

- Віддача зброї змушує ствол трохи зміщуватися під час стрільби.
- Стабільність стрільця також впливає на розсіювання.
- Конструкція кулемета передбачає не точкову, а площинну уражувальну дію.

Таким чином, кулемет навмисно створює розсіювання, забезпечуючи широкую зону ураження. Ця властивість робить його ідеальним для вогневої підтримки, пригнічення ворога та контролю місцевості.

Зверніть увагу: наведенні діаграми зазвичай перебільшують конус вогню для наочності та не відображають точної балістики.



БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: КОНУС ВОГНЮ

Одиночна та групова ціль

У попередньому розділі ми розглянули конус вогню кулемета та його значення на полі бою. Тепер розберемося, чому кулеметна зброя менш точна за снайперську, і як це використовується на практиці.

Одиночна ціль:

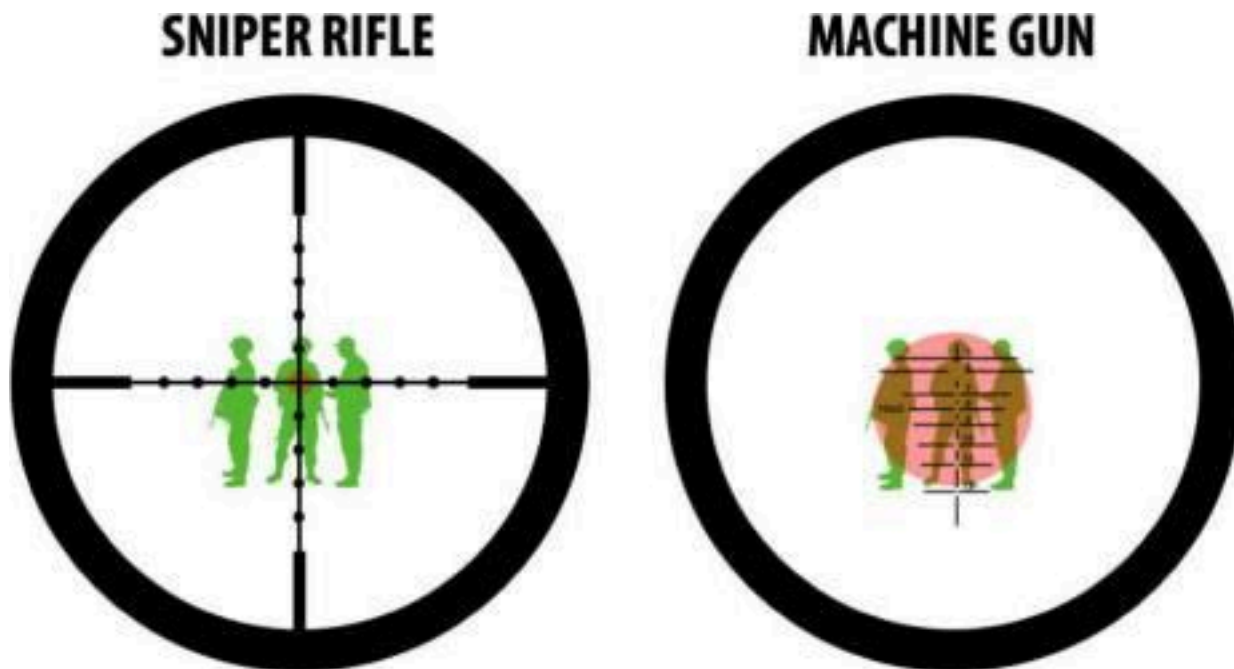
Якщо снайперська гвинтівка націлена на групу солдатів і стріляє в центрального з них, то куля вразить тільки одну людину. Якщо ж уявити, що кулемет був би таким же точним, як снайперська гвинтівка, то, стріляючи 9 разів, всі кулі потрапили б у тільки одного солдата, залишаючи двох інших неушкодженими.

Снайперська зброя ідеальна для точкових цілей — важливих індивідуальних об'єктів (наприклад, офіцерів або операторів ПТРК).

Групова ціль:

Кулеметна зброя працює по-іншому. Завдяки конусу вогню кулі розсіюються по площині, а не летять в одну точку. Якщо кулеметник відкриє вогонь по тій самій групі солдатів, як у прикладі зі снайпером, є велика ймовірність, що хоча б одна куля вразить кожного з них.

Кулемет розрахований на площинні цілі, такі як групи солдатів, вогневі точки, транспортні засоби тощо.



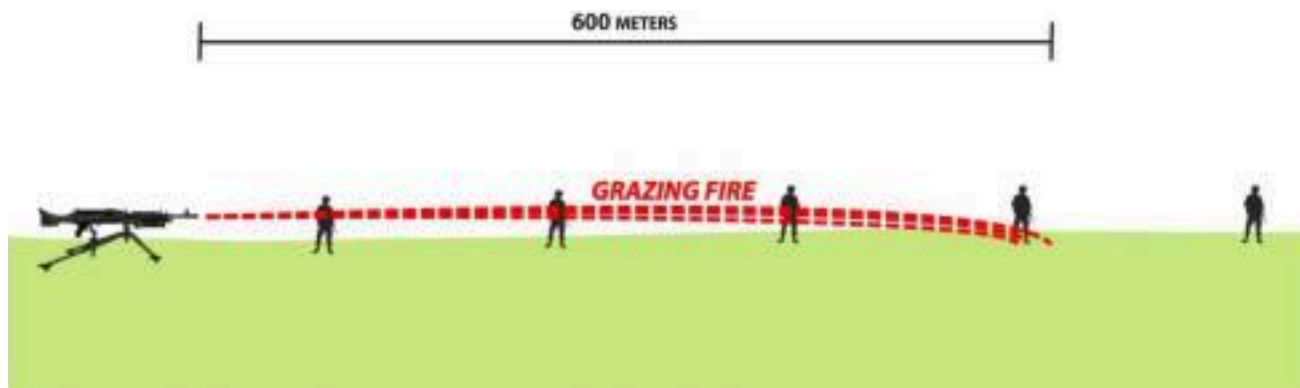
БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: НАСТИЛЬНА СТРІЛЬБА

Настильна стрільба — траєкторія та дальність

Якщо навести кулемет горизонтально на ціль, що знаходиться на відстані до 600 метрів, куля полетить по майже прямій траєкторії та вразить її. Однак насправді кулі не летять ідеально прямо — їхня траєкторія має дуговий характер через дію сили тяжіння.

- Коли куля залишає ствол, вона має високу швидкість і летить майже паралельно до землі.
- Згодом вона починає втрачати енергію, і сила тяжіння змушує її поступово опускатися вниз.
- На дистанції до 600м кулі кулемета M240B летять майже по прямій траєкторії та можуть вразити кількох солдатів на одній лінії, але після 600м втрачають енергію і починають знижуватися до землі.

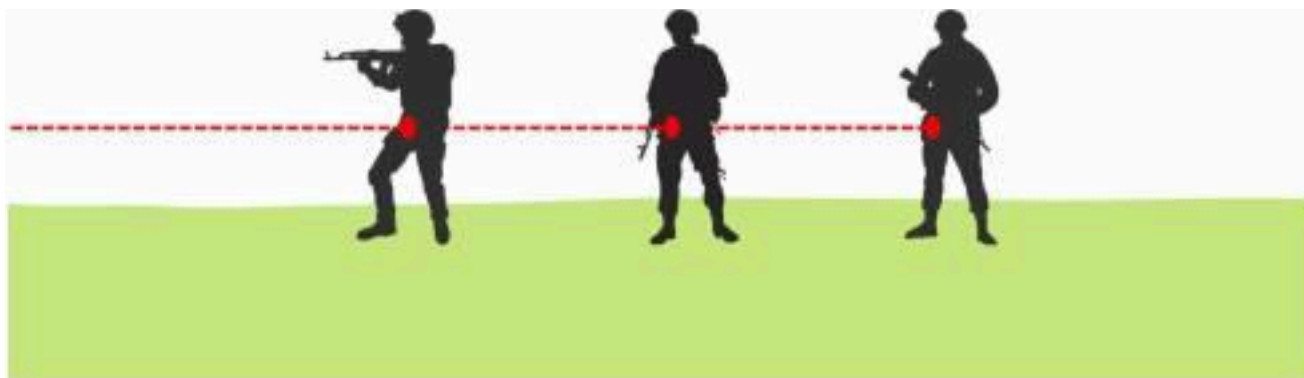
Настильний вогонь — це один із найефективніших типів кулеметного вогню, оскільки забезпечує щільне накриття цілей на відстанях до 600 метрів.



БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: НАСТИЛЬНА СТРІЛЬБА

Настильна стрільба — ураження кількох цілей

Однією з переваг такої стрільби є те, що оскільки кулі рухаються відносно прямою лінією по землі, одна і та ж куля може пройти через кілька цілей, перш ніж вичерпає свою енергію. Це означає, що якщо група ворогів йде до вас у колоні, якщо ви стріляєте довгою серією по цілі, ваш вогняний конус пройде через увесь стрій. Куля, яка не вразить першого ворога, може вразити другого чи третього. Крім того, як уже згадувалося, одна куля може пройти крізь кількох ворогів. Далі в цій книзі ми обговоримо тактичні застосування цієї концепції більш детально.



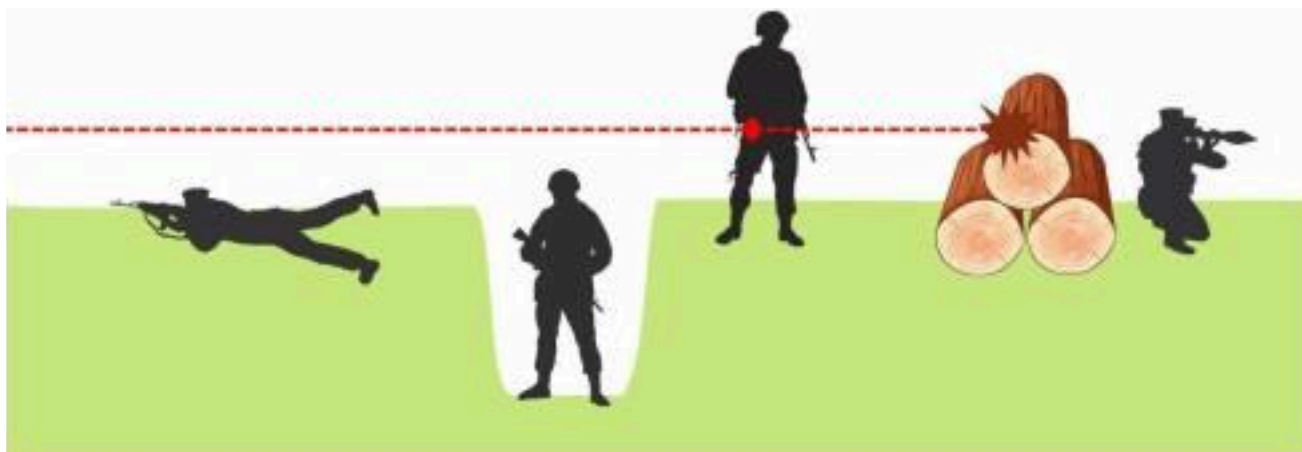
БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: НАСТИЛЬНА СТРІЛЬБА

Настильна стрільба — обмеження

Настильна стрільба надзвичайно ефективна проти відкритих формувань, але її ефективність знижується, коли противник використовує укриття. Якщо ворог лежить на землі, кулі можуть пройти над ним, не завдавши шкоди. Солдати, які знаходяться в окопах або лісячих норах, отримують природний захист, а ті, хто ховається за укриттями, можуть уникнути ураження, оскільки кулі не здатні проникати крізь тверді перешкоди.

Однак навіть якщо настильна стрільба не влучає безпосередньо в цілі, вона створює потужний придушувальний ефект. Солдати змушені залишатися в укритті, що знижує ймовірність ворожого вогню у відповідь. Постійний кулеметний обстріл ускладнює пересування ворога, а також чинить значний психологічний тиск, змушуючи противника діяти менш рішуче.

Настильна стрільба є потужним інструментом ураження противника, але її варто застосовувати розумно. Грамотне використання придушувального ефекту дає тактичну перевагу, а комбінування різних видів вогню дозволяє максимально ефективно впливати на противника.



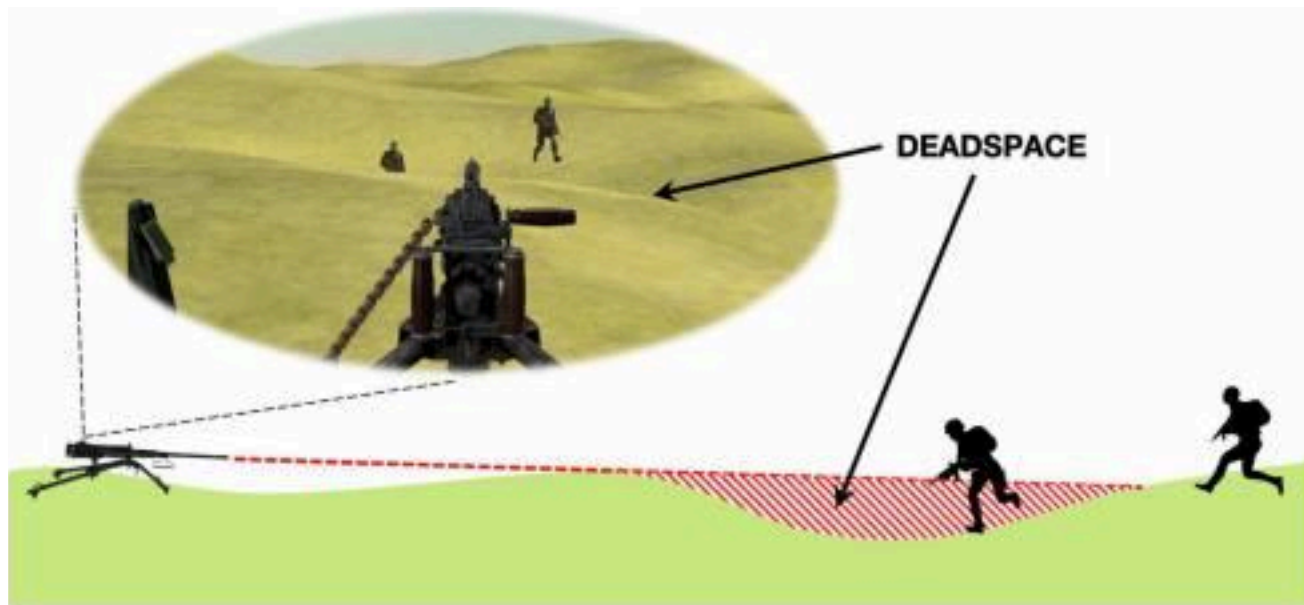
БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: МЕРТВИЙ ПРОСТІР

Області, які ви не можете бачити через рельєф

Мертвий простір — це область, яку ви не можете безпосередньо побачити або вразити, де ворог може ховатися. Це може бути простір за пагорбом, великою брилою, поваленою колодою або будь-яким іншим природним або штучним укриттям.

Прикладом мертвого простору є ситуація, коли кулеметник може бачити лише верхню частину ворога, який знаходиться на вершині пагорба, але не може дістати того, хто сховався внизу, за цим пагорбом. У цьому випадку, хоча кулемет може вразити ворога, який знаходиться з правої сторони, він не зможе дістатися до того, хто лежить зліва, якщо той знаходиться в тій частині мертвого простору, яку не можна безпосередньо охопити вогнем.

Це явище є важливим фактором під час планування тактичних операцій, оскільки потрібно враховувати можливі укриття для ворога, що забезпечують йому захист. Вивчення та розуміння мертвого простору є необхідним для правильного розміщення сил і ефективного використання вогню під час бойових дій. У наступних розділах ми розглянемо, як мертвий простір впливає на тактичні рішення і як з ним можна боротися.

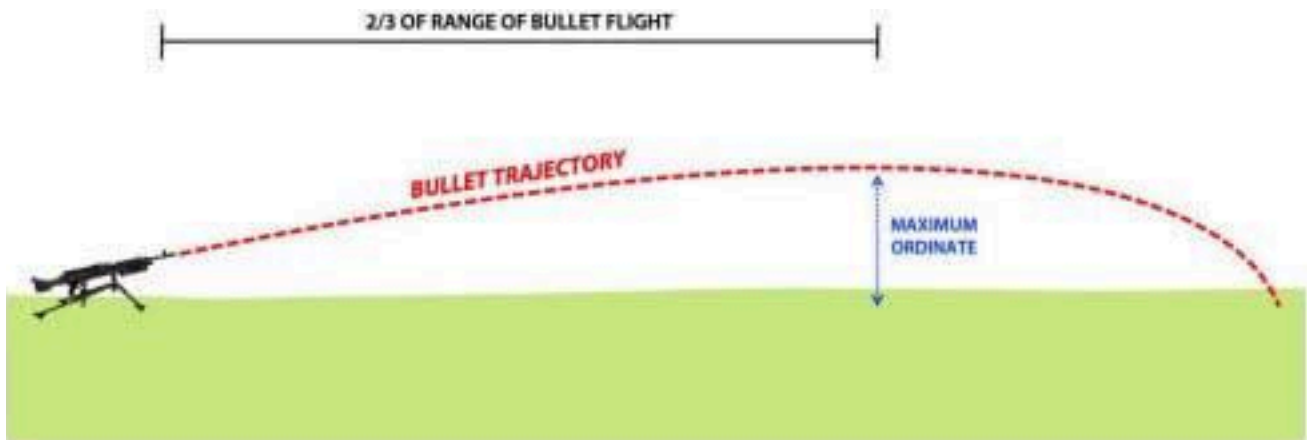


БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: ТРАЕКТОРІЯ КУЛІ

Траєкторія кулі та максимальне перевищення

Раніше в цьому розділі ми обговорювали, що під час стрільби з кулемета M240В кулі рухаються майже прямій траєкторії в межах 600м. Щоб зрозуміти, як вражати цілі, що знаходяться на більшій відстані, нам потрібно глибше розглянути траєкторію кулі. Як ми вже зазначали, коли ви стріляєте кулею з будь-якої зброї, вона не рухається по прямій лінії. Замість цього на її політ впливають сили тяжіння та опору, подібно до того, як це відбувається з м'ячем, коли ви кидаєте його в повітря.

Куля рухається по дугоподібній траєкторії, спочатку піднімаючись вгору, поки не досягне найвищої точки свого польоту, або максимального перевищення. Це зазвичай відбувається на 2/3 шляху від початкової точки. Після цього куля починає опускатися, поки не досягне землі або цілі, залежно від її дальності. Зрозумівши цей принцип, можна почати розраховувати, як компенсувати падіння кулі на більших відстанях для точного прицільного вогню.

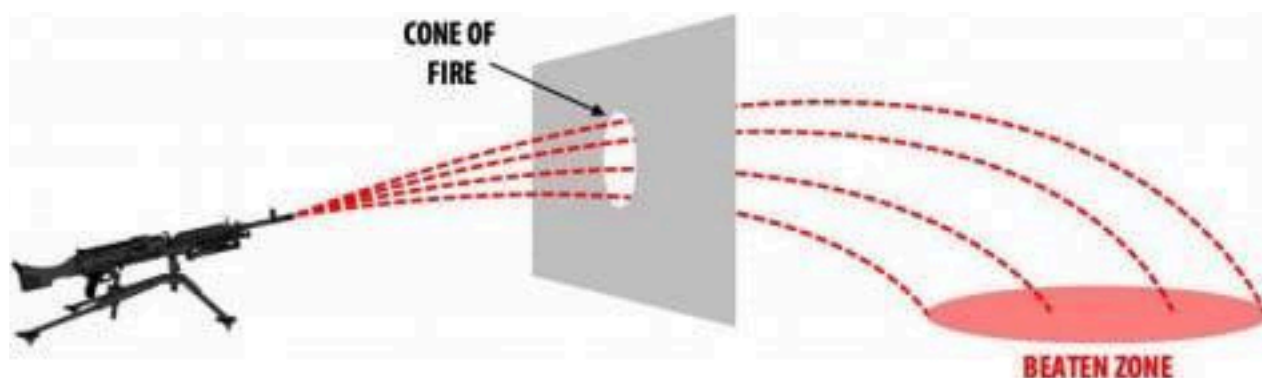


БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: ТРАЕКТОРІЯ КУЛІ

Конус вогню та зона ураження

На цьому етапі важливо повернутися до концепції конуса вогню кулемета, яку ми обговорювали раніше. Як вже пояснювалося, коли ви стріляєте серією по цілі, кулі не потрапляють в одне точне місце, а розповзаються по цілі, утворюючи форму конуса, що виходить з дула вашого кулемета. Чим далі ці кулі відлітають від зброї, тим ширшим стає конус, оскільки кулі продовжують розлітатися в повітрі.

Зважаючи на це, розглянемо схему, де, коли ви робите залп, конус вогню починає поширюватися, рухаючись дугоподібною траєкторією, описаною в попередньому розділі. Це означає, що коли кулі досягають землі, вони не потрапляють в одну точку, а формують овальну зону, яка називається зоною ураження. Зона ураження — це область, де кулі приземляються після руху по траєкторії, і вона є основним показником ефективності вогню кулемета.

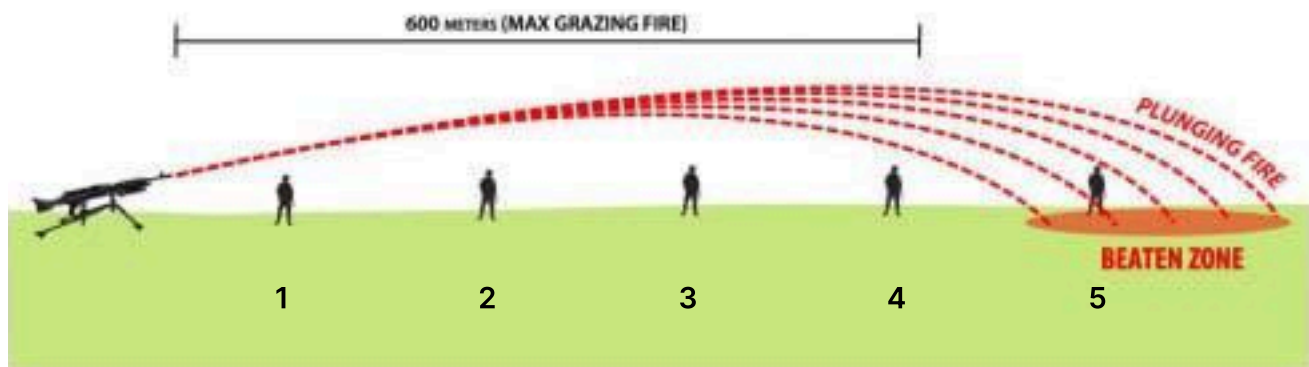


БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: НАВІСНА СТРІЛЬБА

Зона ураження при навісній стрільбі

Тепер ми повернемося до діаграми, яку ми використовували для обговорення настільної стрільби з п'ятьма ворожими солдатами, розподіленими на різних відстанях. Як ми згадували раніше, під час використання настільної стрільби та сама черга могла вразити будь-якого з перших чотирьох ворожих солдатів, оскільки всі вони знаходились в радіусі 600 метрів. Однак ми не змогли вразити п'ятого солдата, оскільки куля з M240В летить по землі лише 600 метрів, перш ніж впаде на землю.

Але якщо ми направимо зброю вище і збільшимо траєкторію польоту куль, то черга полетить далі, і тепер зможе вразити ворожого солдата праворуч. Кулі будуть падати на ворога під кутом вниз, і такий тип вогню називається навісна стрільба. Однак варто зазначити, що оскільки ми збільшили траєкторію польоту куль, тепер вони можуть вразити лише п'ятого солдата, і при цьому пройдуть над головами перших чотирьох ворогів. Таким чином, у той час як настільна стрільба могла потенційно вразити будь-якого з перших чотирьох військовослужбовців, навісна стрільба може вразити лише того ворога, що стоїть у зоні ураження, тобто в межах траєкторії куль.

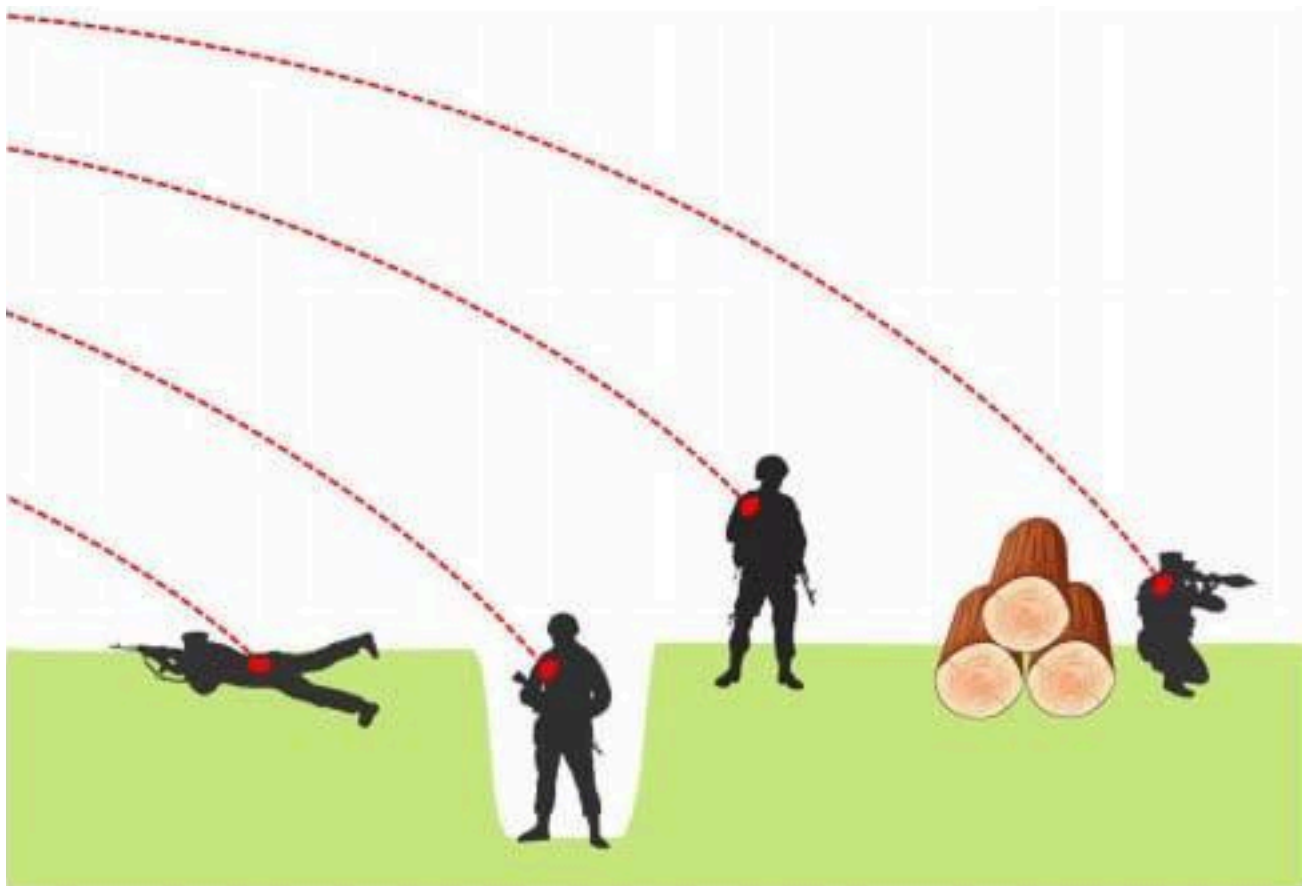


БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: НАВІСНА СТРІЛЬБА

Навісна стрільба по закритих позиціях

Як ви пам'ятаєте, настільна стрільба (кулі, що рухаються по плоскій траєкторії вздовж землі) швидше за все не вразить війська противника, які лежать, укопані або ховаються за укриттями. Однак це не стосується навісної стрільби. Оскільки навісна стрільба ведеться по низхідній траєкторії, вона має більше шансів вразити цілі, які лежать, окопалися або ховаються за укриттям, поки ці цілі знаходяться в зоні ураження.

Залежно від точної траєкторії куль укриття ворога все ще може виявитися ефективним, але загалом вогонь із зануренням становить більшу загрозу для ворогів, які ховаються за укриттями. Кулі, що падають з висоти, можуть проникати через укриття або вражати ворога, що знаходиться за об'єктами які частково прикривають його.



БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: ТРАЕКТОРІЯ ТА ДАЛЬНІСТЬ

Траєкторії та дальність куль

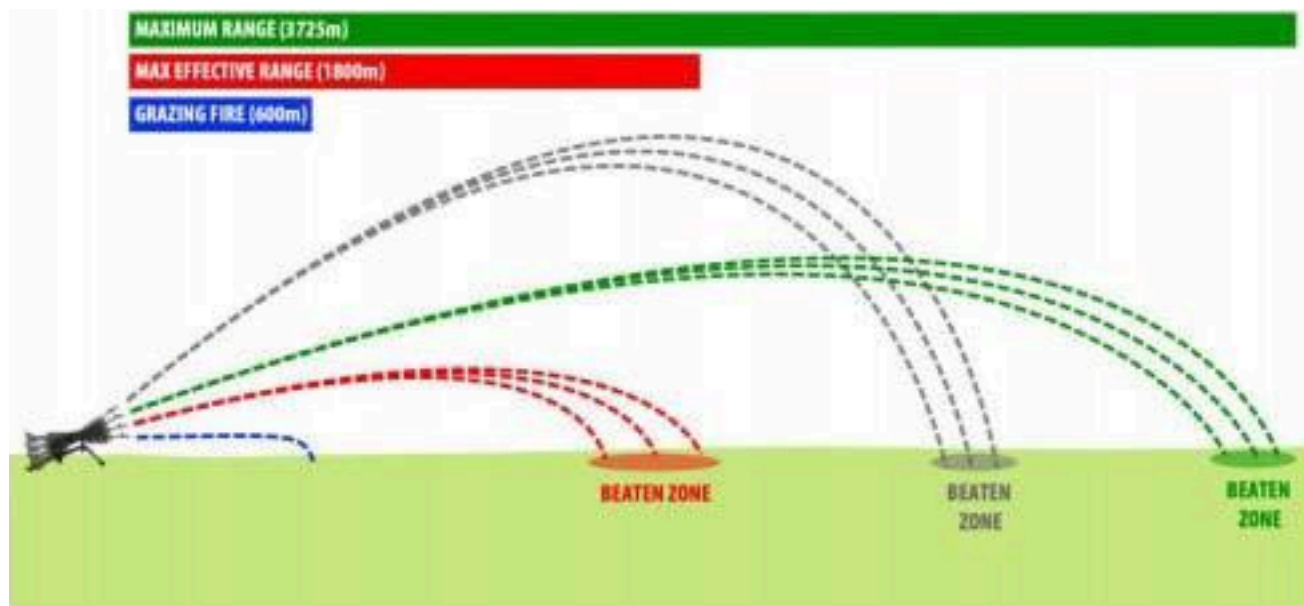
Коли кулемет націлений горизонтально, його вогонь розповсюджується вздовж землі на відстань до 600 метрів (синій).

Якщо ви підняли ствол, траєкторія куль змінюється, і їхня зона ураження збільшується, дозволяючи вражати цілі на відстані до 1800 метрів (червоний).

Після цієї межі ефективність вогню знижується, а на максимально можливій дальності в 3725 метрів кулі можуть влучити у ціль лише випадково (зелений).

Якщо ви піднімаєте ствол ще більше, зона ураження почне рухатись назад у напрямку вашої позиції (сірий).

Розуміння цього зв'язку між висотою траєкторії і дальністю зони ураження є важливим для оптимального та ефективного використання кулемета.

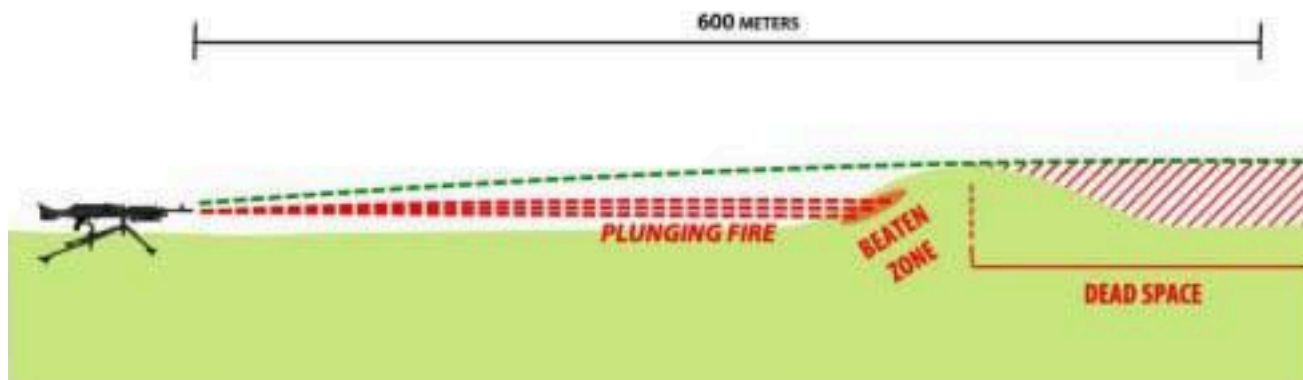


БАЛІСТИКА КУЛЕМЕТА: НЮАНСИ НАВІСНОЇ СТРІЛЬБИ

Дальність і нахил місцевості

Ефективне застосування навісної стрільби можливе переважно на відстанях понад 600 метрів. Винятком є стрільба по холмах, коли місцевість підіймається, і кулі, рухаючись настільним вогнем, все одно досягають цілі. Це дає перевагу при ураженні противника, що рухається схилом.

Якщо ж противник ховається за пагорбом, необхідно піднімати кут стрільби, щоб кулі падали за укриття, що в більшості випадків не є практичним. На рівнинній місцевості навісна стрільба малоефективна на відстанях менше 600 метрів, що змушує обмежуватись настільним вогнем. У густих лісах або джунглях видимість рідко перевищує 600 метрів, що також зменшує можливості застосування навісного вогню. Водночас у гірській місцевості, як-от в Афганістані, дальність огляду збільшується, що робить навісну стрільбу основним засобом ураження.





КУЛЕМЕТ: ОСНОВИ

Скорострільність

Існують фундаментальні принципи, які визначають ефективне застосування кулеметів у бойових умовах. Один із найважливіших аспектів — скорострільність, яка безпосередньо впливає на контроль витрати боєприпасів, необхідність заміни ствола та надійність роботи зброї. Від правильного регулювання темпу стрільби залежить, наскільки довго підрозділ зможе ефективно вести бій, уникаючи перегріву кулемета та марного витрачання набоїв.

Скорострільність та витрата боєприпасів

Солдатам доводиться нести значний вантаж, що напряду впливає на мобільність і боездатність. Окрім особистої зброї та боєприпасів, вони також змушені носити бронезилети, воду, їжу та інше спорядження, що суттєво збільшує загальну вагу. У деяких випадках навантаження може перевищувати 45 кг, що робить виконання завдань вкрай виснажливим. Якщо місія триватиме кілька днів, доведеться нести ще більше запасів, що змушує командирів ретельно зважувати, скільки боєприпасів можна взяти без шкоди для загальної витривалості бійців.

У бойових умовах боєприпаси майже завжди є обмеженим ресурсом. Якщо доступні транспортні засоби, можна дозволити собі брати більше набоїв. Але в пішому марші, особливо у складній місцевості, солдати не можуть нести великий боєкомплект без шкоди для своєї мобільності. Крім того, навіть якщо місія спочатку розрахована на короткий термін, завжди є ризик несподіваних затримок або боїв, що тривають довше, ніж очікувалося.

Контроль скорострільності та правильне планування витрати боєприпасів є ключовими факторами, що визначають ефективність і виживання підрозділу в бою. Навіть найкраща зброя стає марною, якщо солдати не можуть її застосовувати через брак набоїв. Тому грамотне управління ресурсами — це не просто технічний навик, а життєво важлива складова успішних бойових дій.

Сучасні тренувальні методики не завжди виховують у військових правильний підхід до витрати боєприпасів. Наприклад, у багатьох навчальних центрах широко використовуються холості патрони. Це дозволяє військовим отримати базові навички поводження зі зброєю, такі як заряджання, перезарядження та усунення несправностей. Однак, оскільки холості патрони не мають реального ураження, у військових не виробляється навичка прицільного вогню.

Ще однією проблемою є спроби змодельовати стресові умови бою. У навчальних закладах військові змушені носити важкі вантажі, недоотримують їжу та сон, що наближає їхні умови до реального бою. Проте, в таких умовах військові часто шукають способи полегшити собі ситуацію.

Оскільки боєприпаси є одним із найважчих елементів екіпірування, солдати схильні витрачати їх якомога швидше, щоб зменшити навантаження. Це призводить до звички вистрілювати сотні патронів без чіткої цілі, що у реальному бою може призвести до швидкого виснаження запасів і втрати боєздатності підрозділу.

Ще один недолік військових навчань — короткотривалість боїв. Реальні бойові дії можуть тривати годинами або навіть днями, але навчальні симуляції зазвичай закінчуються за лічені хвилини. Це створює хибне відчуття достатньої кількості боєприпасів, оскільки у навчаннях їх не потрібно розраховувати на тривалу перестрілку. В умовах реального бою, коли запаси можуть бути обмежені, військові стикаються з ситуацією, до якої їх не готували. Брак практики у контролі витрати боєприпасів призводить до непередбачуваних проблем у найважливіші моменти бою.

Через ці проблеми сучасна військова підготовка не приділяє належної уваги економії боєприпасів, що негативно впливає на боєздатність військ. Контроль скорострільності є критичним елементом управління вогнем. Він дозволяє передбачити витрати боєприпасів і створює основу для ефективного бойового планування. Успішні командири та кулеметники мають розуміти, як правильно розподіляти набої, щоб забезпечити безперервну боєздатність підрозділу навіть у найскладніших ситуаціях.

На наступній сторінці наведений приклад, який демонструє, як неправильне управління боєприпасами може призвести до їх повного виснаження у бою.

ПРИКЛАД: ВИТРАТА БОЄПРИПАСІВ ПРИ АТАЦІ З ФЛАНГУ

Відстань ураження та кількість боєприпасів

У сучасних бойових умовах типова дальність ураження становить 200–300 метрів. Це означає, що навіть помірний маневр флангового елемента може вимагати подолання понад 500 метрів пересіченою місцевістю.

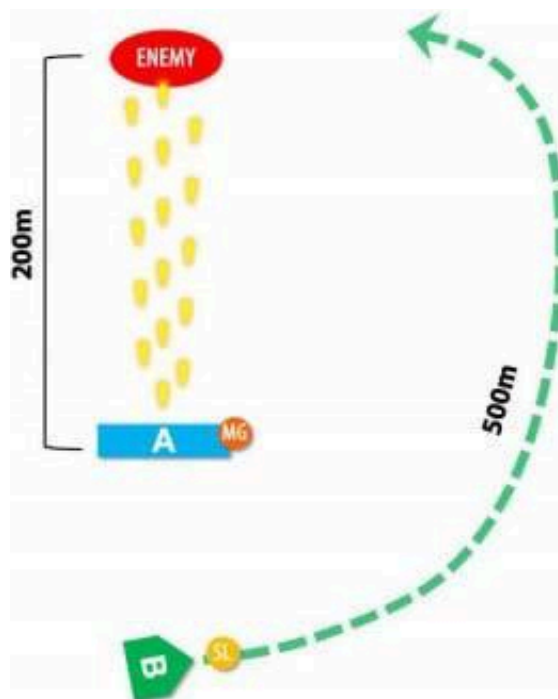
Рух на таку відстань у повному спорядженні, особливо в умовах поганої видимості або вночі, займає значний час. Водночас, якщо кулемети підтримки ведуть безперервний вогонь зі 100 пострілами за хвилину, то:

- Легкі кулемети повністю витратять боєкомплект ще до початку штурму.
- Середні кулемети вичерпають половину запасу боєприпасів.

Реальні цифри можуть змінюватися через різні фактори:

- Початковий запас боєприпасів (який міг бути частково витрачений раніше).
- Швидкість руху флангової групи (яка залежить від місцевості, погоди та бойового навантаження).
- Коригування стандартного бойового навантаження, що може впливати на запас боєприпасів.

Якщо цей аспект не враховувати, підрозділ може опинитися у ситуації, коли до початку штурму його боєприпаси будуть вичерпані або близькі до цього, що зробить його надзвичайно вразливим у критичний момент бою.



Розглянувши попередній приклад, наступне логічне питання: що станеться, якщо підрозділ зіткнеться з новим боєм до поповнення запасів? Якщо один бій майже повністю вичерпав боєприпаси, то під час другого зіткнення загін майже напевно залишиться без них, що зробить його вразливим. Проте повне виснаження боєприпасів допускається лише в найекстремальніших обставинах.

Підрозділ завжди має залишати резервний запас на випадок непередбачених ситуацій, поки не отримає поповнення. Це ще більше обмежує можливість витрати боєприпасів і підкреслює важливість контролю темпу стрільби. Скорострільність допомагає командирам планувати витрату боєприпасів та швидко оцінювати їхнє використання. Наприклад:

- Середній кулемет M240B має сталу скорострільність 100 пострілів за хвилину, це дозволяє легко підрахувати витрати:


$$100 \times 5 = 500$$

ROUNDS PER MINUTE MINUTES ROUNDS

У реальній ситуації розрахунки можуть бути складнішими через змінні темпи стрільби або застосування кількох кулеметів, але загальна формула залишається незмінною:

- **Темп стрільби (пострілів за хвилину) × Тривалість стрільби = Загальна витрата боєприпасів**

Якщо кулеметники не тренуються у підтриманні контрольованого темпу стрільби, командири не можуть точно прогнозувати витрати боєприпасів. Наприклад, якщо бойова група розраховує на вогневу підтримку зі 100 пострілами за хвилину, але кулеметники через стрес або відсутність навичок стріляють зі 150 пострілами за хвилину, це може призвести до непередбачених проблем:

- Боєприпаси закінчаться раніше запланованого.
- Вогнева підтримка припиниться у критичний момент.
- Можливість завершити атаку або утримати позицію знизиться.

Щоб уникнути цього, усі стрільці повинні чітко розуміти темпи стрільби та регулярно відпрацьовувати їх під час навчань і бойових операцій.

Скорострільність та перегрів ствола

Якщо кулемет безперервно працює довгий час це призводить до виникнення проблем та перегріву ствола. Це критично важливо як для досвідчених, так і для менш підготовлених кулеметників, адже неправильне поводження з кулеметом може зробити його непридатним у найбільш відповідальний момент бою.

У наступному розділі ми розглянемо, як правильно змінювати стволи, щоб підтримувати боєздатність кулемета.

Так само, як стрільці повинні розуміти принципи збереження боєприпасів, вони мають знати можливості своєї зброї та вчасно змінювати ствол, щоб запобігти перегріву.

Час заміни ствола залежить від конкретної зброї, але також і від темпу стрільби. Наприклад, середній кулемет M240B не має жорстко визначеного інтервалу зміни ствола, але:

- При 100 пострілах за хвилину — заміна ствола необхідна кожні 10 хвилин ведення активної стрільби.
- При 200 пострілах за хвилину — заміну слід проводити вже через 2 хвилини.

Таким чином, як і в ситуації збереження боєприпасів, запобігання перегріву ствола робить контроль скорострільності надзвичайно важливим. Якщо кулеметник не дотримується заданого темпу стрільби, визначити оптимальний момент для заміни ствола стає складніше. Це підвищує ризик перегріву та виходу кулемета з ладу, особливо у напруженій бойовій обстановці. У наступному розділі ми детальніше розглянемо методи заміни стволів, їхню роль у плануванні місій та бойовому застосуванні кулеметів із контрольованими темпами стрільби.

Скорострільність і функціонування зброї

Ще одна важлива причина контролю темпу стрільби — ефективність роботи кулемета. Якщо зброя стріляє з оптимальним темпом, вона:

- Працює стабільніше.
- Рідше дає збої.
- Потребує менше технічного обслуговування.

Немає універсального ідеального темпу стрільби — польові та технічні посібники дають лише базові рекомендації, проте бойовий досвід часто дозволяє знайти оптимальні налаштування для конкретної ситуації. Хоча ця книга не є технічним посібником, вона спирається на військові стандарти скорострільності. Водночас досвідчені кулеметники можуть коригувати ці стандарти відповідно до практичних бойових умов.

Якщо кулемет перегріється або дасть збій під час бою, це може призвести до:

- Втрати боєздатності підрозділу,
- Збільшення втрат серед своїх військ,
- Тактичної поразки.

Тому контрольована скорострільність — один із ключових факторів ефективності та виживання у бою.

СКОРОСТРІЛЬНІСТЬ СЕРЕДНІХ КУЛЕМЕТІВ

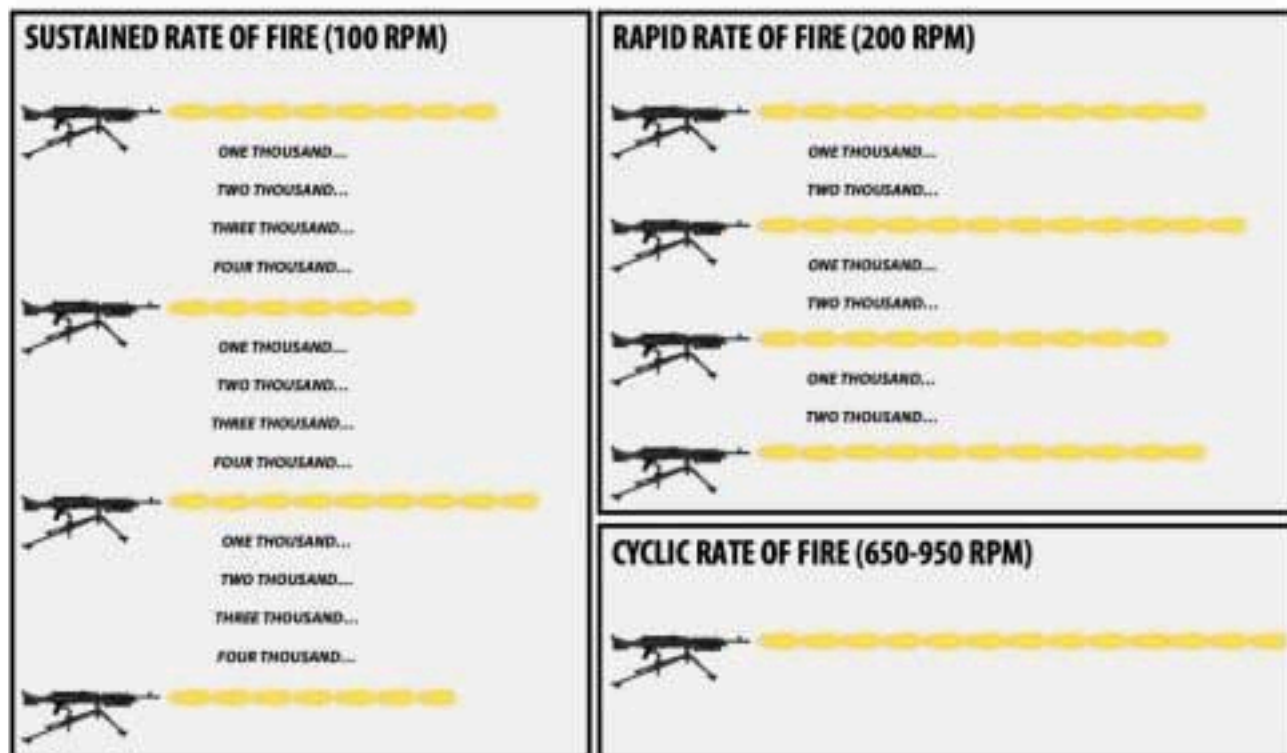
Скорострільність кулемета М240В

Щоб вести вогонь із М240В зі стандартною швидкістю, потрібно стріляти чергами по 6-9 пострілів кожні 4-5 секунд. Для цього необхідно звикнути до звуку черги з 6-9 пострілів та відпрацювати це на практиці. Також важливо навчитися точно відраховувати секунди між чергами, щоб дотримуватися ритму: зробити чергу, відрахувати паузу, зробити наступну чергу. Пришвидшений темп стрільби передбачає трохи довші черги з коротшими паузами. Максимальна скорострільність досягається безперервним утриманням спускового гачка. Ви повинні відпрацювати всі варіанти стрільби, поки вони не стануть автоматичною навичкою.

Щоб уникнути перегріву ствола, слід запускати таймер на початку стрільби та визначати момент заміни ствола, орієнтуючись на темп стрільби. Якщо темп змінюється, необхідно використовувати розрахунки на основі власного досвіду.

Оскільки кожна зброя має свої особливості, вам потрібно вивчити її характеристики та відпрацювати стрільбу відповідно.

RATE OF FIRE	ROUNDS/MINUTE	BURST vs. PAUSE	BARREL CHANGE
Sustained	100	6-9 round burst every 4-5 sec	10 min
Rapid	200	10-12 round burst every 2-3 sec	2 min
Cyclic	650-950	Hold down trigger	1 min



ТЕХНІКА “ДІАЛОГУ КУЛЕМЕТІВ”

Пара середніх кулеметів М240В

Щоразу, коли ви використовуєте більше ніж один кулемет, варто застосовувати тактику “діалогу кулеметів”, оскільки вона забезпечує низку переваг.

Діалог кулеметів означає, що один розрахунок стріляє чергою, потім прислухається до іншої зброї, яка випускає свою чергу, і після цього «відповідає» новою чергою.

Два кулемети, що ведуть вогонь із стандартною швидкістрільністю (100 пострілів/хв), досягають приблизно такого ж об'єму вогню, що й один кулемет, який стріляє з пришвидшеним темпом (200 пострілів/хв). Якщо два кулемети, що розмовляють, ведуть вогонь пришвидшеним темпом, вони створюють приблизно такий самий об'єм вогню, як і один кулемет, що працює на максимальній скорострільності.

Однією з головних переваг “діалогу кулеметів” є те, що у разі виходу одного кулемета з ладу інший одразу про це дізнається, оскільки не почує «відповіді» на свою останню чергу. Другий кулемет може негайно збільшити темп стрільби, щоб забезпечити прикриття, поки несправний кулемет не повернеться до бою.



“ДІАЛОГ КУЛЕМЕТІВ” ТА ЗАМІНА СТВОЛІВ

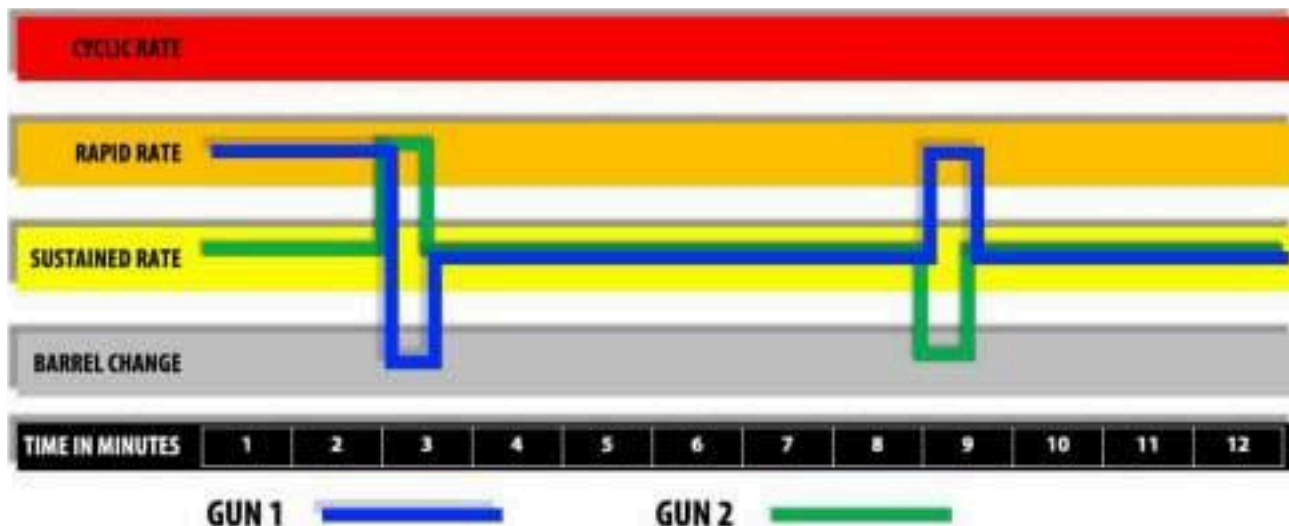
Техніка прикриття заміни ствола

Якщо кілька кулеметів стріляють з однаковою швидкістю, зміна стволів одночасно призведе до припинення вогню, що створить проблеми для сил, особливо під час атаки. Тому важливо розробити стандартні операційні процедури (SOP - Standard Operating Procedure) для компенсації цього.

Наприклад, кулемет 1 (синя лінія) стріляє перші дві хвилини швидко, починає зміну ствола, а кулемет 2 (зелена лінія) на цей час збільшує темп стрільби.

Після заміни ствола на 1 кулеметі обидва стріляють стандартним темпом до 8-ї хвилини, поки не знадобиться заміна ствола вже 2 кулемету. Під час заміни 1 кулемет збільшує темп стрільби для подавлення ворога.

Це лише приклад, і ви можете створити власні SOP для уникнення одночасної зміни стволів.





ЗАСТОСУВАННЯ КУЛЕМЕТА

Тактичні концепції

У цьому розділі наведено основні концепції, які є ключовими для ефективного застосування кулеметів. Це не обов'язково конкретні приклади, а загальні принципи, які можна адаптувати до різних ситуацій. Розуміння цих тактичних концепцій допоможе вам поєднувати їх для вирішення різноманітних завдань і здобуття переваги в бою.

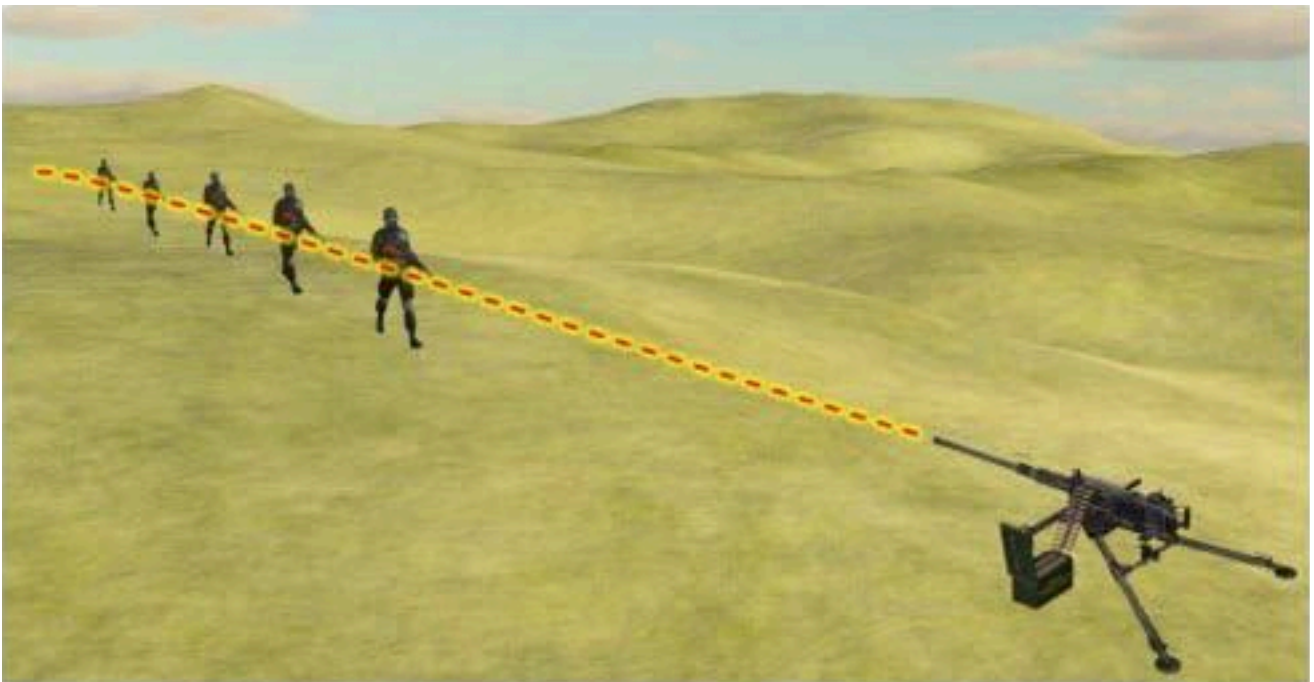
Хоча існують різні концепції та принципи для всіх рівнів війни, ці в основному стосуються того, що робить кулемети ефективними та як максимально використати їх сильні сторони. Наступні тактичні концепції показують, як використати сильні сторони кулеметів, щоб протистояти слабким місцям ворога і максимально реалізувати їх вогневу потужність.

Ці концепції базуються на попередньому розумінні теорії кулеметів. Без знання того, як кулемети працюють і вражають цілі, подальші розділи будуть складні для сприйняття. Цей розділ є важливим для подальшого вивчення техніки застосування кулеметів і бою з ними, оскільки кожен наступний розділ будується на попередньому.

ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: ПОЗДОВЖНІЙ ВОГОНЬ

Настильна стрільба вздовж колони

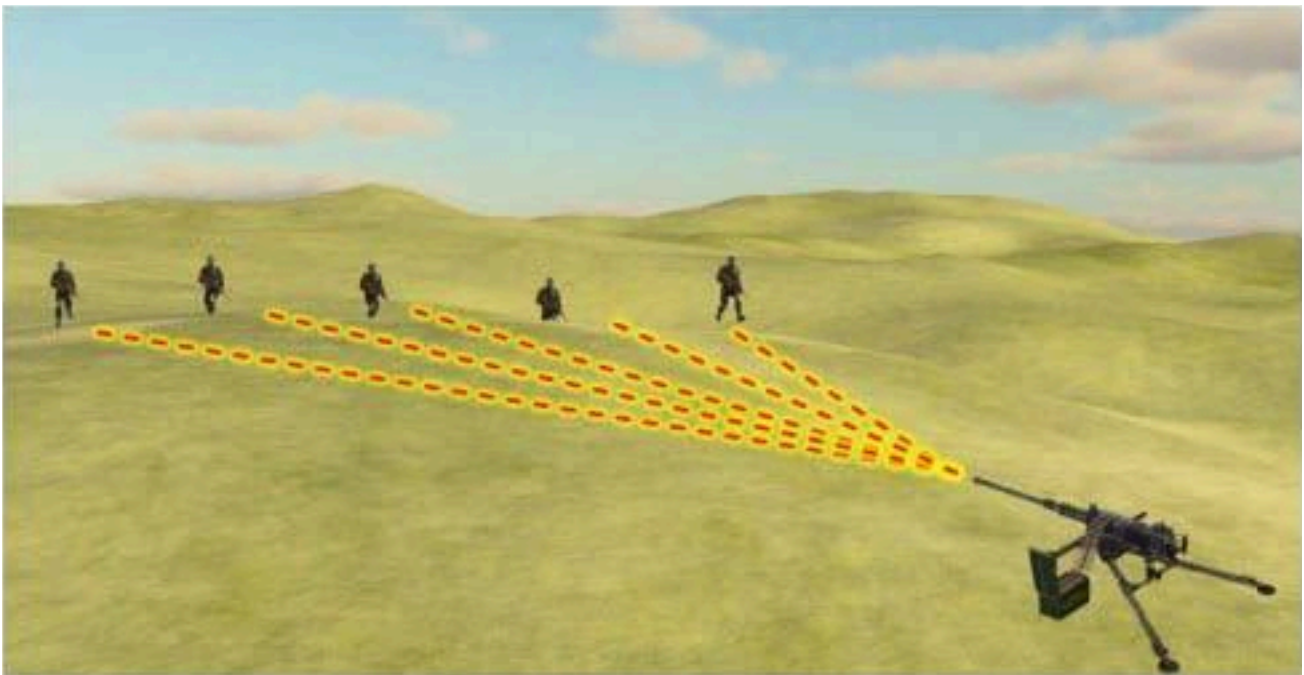
Поздовжній вогонь — це такий вогонь, при якому траєкторія пострілу або зона ураження паралельні довгій осі строю противника. Це найбільш ефективний вид вогню, оскільки, коли куля проходить через колону, є більша ймовірність враження кількох цілей одночасно. Одна куля може поранити двох осіб, якщо вони стоять у колоні. Такий вогонь також полегшує стрільбу, оскільки стрілець може націлюватися на весь строй без необхідності рухати зброю вліво чи вправо. На зображенні нижче показано приклад поздовжнього вогню.



ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: ПОЗДОВЖНІЙ ВОГОНЬ

Протилежність поздовжнього вогню

Хоча більш лінійні формування особливо вразливі до поздовжнього вогню, який проходить через їхню довгу вісь, вони менш вразливі до вогню, який є перпендикулярним до довгої осі колони з кількох причин. На ілюстрації нижче наведено приклад цього. Кожна з куль має менші шанси влучити, і якщо вона влучить у когось, вона пройде крізь ціль і не вразить нікого іншого. Кулемету також складніше вразити кілька цілей, оскільки йому доведеться рухатися вліво і вправо, щоб вразити кожен. З цієї причини кулемети завжди повинні намагатися вести поздовжній вогонь по строю противника.

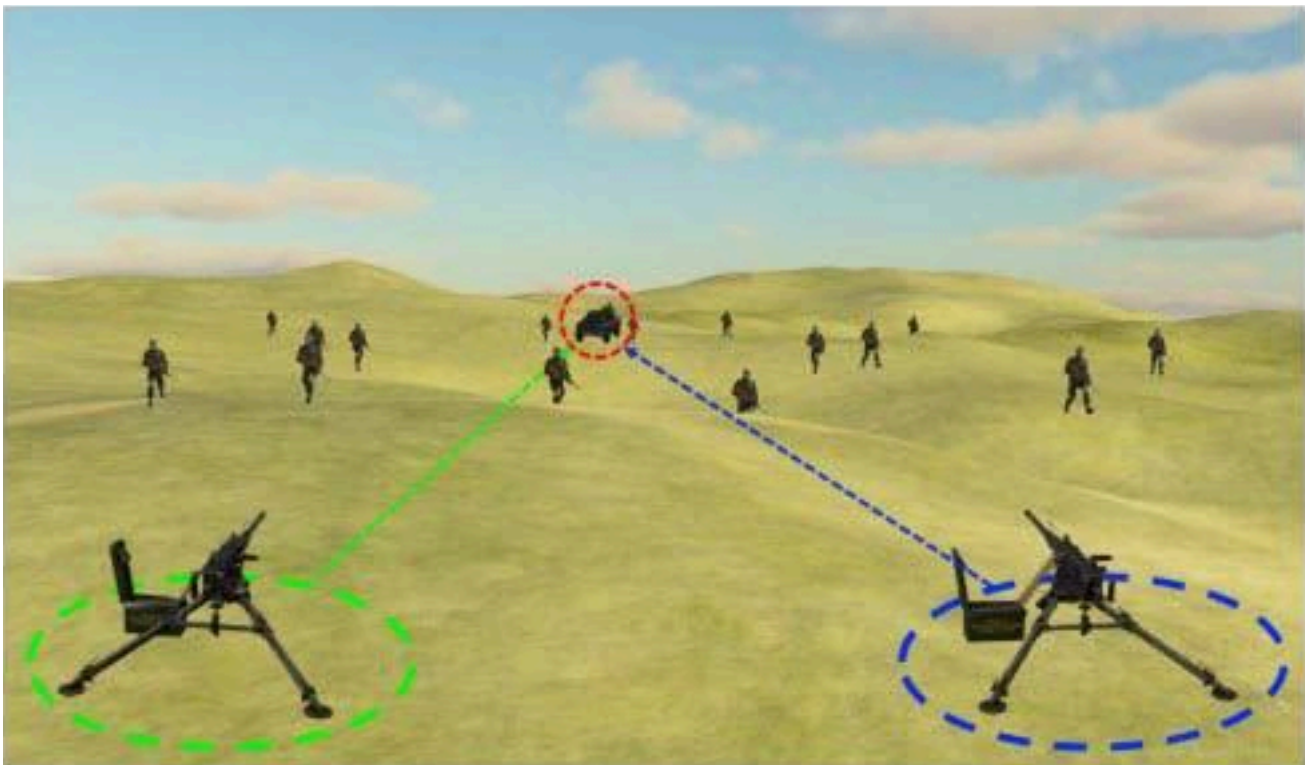


ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: КОНЦЕНТРАЦІЯ ВОГНЮ

Концентрований вогонь по важливих цілях

Деякі тактичні ситуації вимагають зосередження вогню на одній критичній цілі. На малюнку нижче два кулемети стріляють по наступаючих ворожих силах, які складаються з піхоти, що спішилась, і крупнокаліберного кулемета на машині. У цьому випадку командир може вирішити, що важкий кулемет на машині є ціллю найвищого пріоритету, і накаже обом кулеметам спершу зосередити вогонь на машині противника, щоб негайно вивести її з бою.

Усунення вирішальної зброї противника схилить чашу терезів битви на ранній стадії та дасть вам перевагу до кінця бою. Це лише один приклад того, коли ви можете масово обстріляти певну ціль. Вам може знадобитися масований вогонь по бронетехніці або масований вогонь по укріпленій позиції, щоб повільно знизити цінність прикриття, яке воно забезпечує. У всіх цих випадках кулемети найбільш ефективні, коли ви зосереджуєте їх дію конкретній цілі. Якщо в цих випадках кулеметний вогонь розсіяний або випадковий, ви можете не досягти бажаного результату.

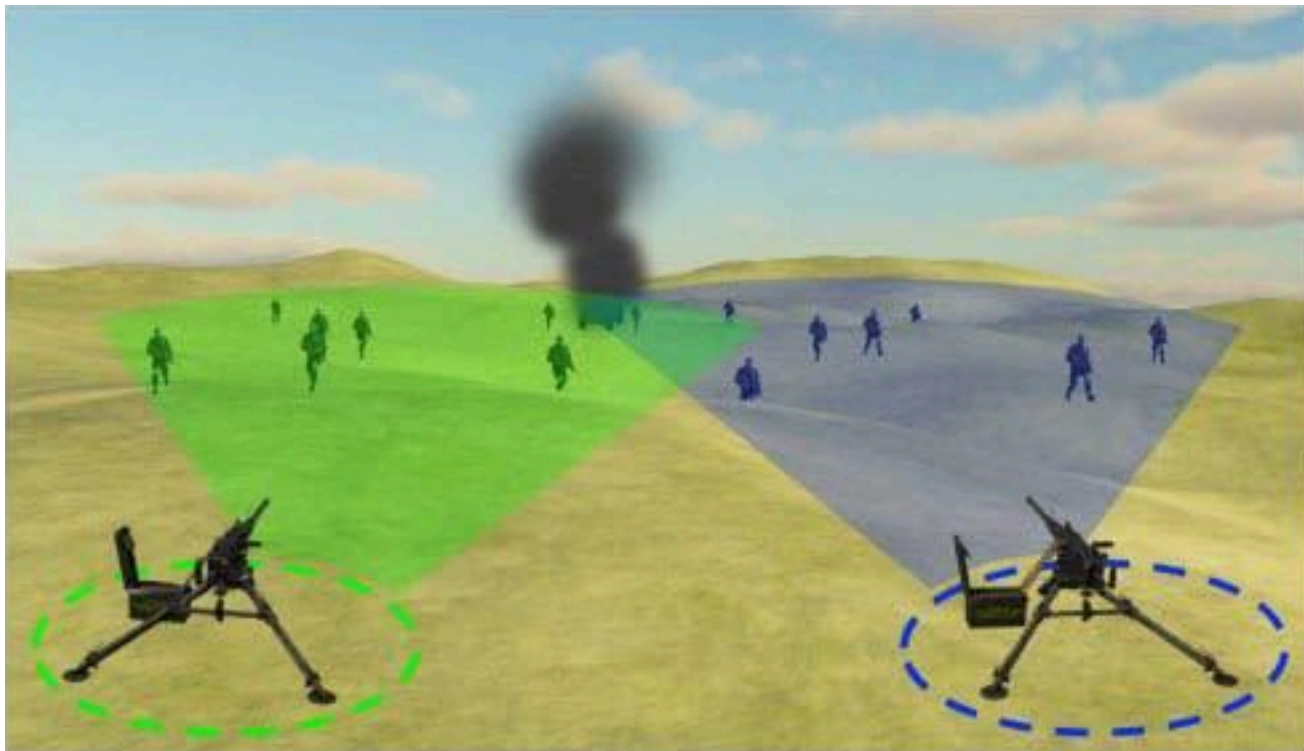


ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: РОЗПОДІЛ ВОГНЮ

Сектори обстрілу та надмірне ураження цілей

У попередньому прикладі ми розглянули ситуацію, коли всі або більшість доступних знарядь зосереджувалися на одній цілі чи території. Однак існують випадки, коли важливо діяти навпаки і розподіляти вогонь більш рівномірно по ширшій території. Розглянемо цей приклад.

Якщо ви вже вели масовий вогонь по техніці і знищили її, не має сенсу витрачати час і боєприпаси на повторний обстріл цієї ж цілі, поки ворожа піхота наступає на вашу позицію. Вам потрібно розподілити вогонь, щоб вразити піхоту. В даному випадку, коли є кілька цілей однакової важливості, не варто зосереджувати вогонь на одному солдаті чи одній конкретній області, бо це дозволить іншим цілям рухатися вперед без перешкод. У цьому прикладі один кулемет (позначений зеленим кольором) фокусується на цілях зліва, а інший — на цілях справа, що дозволяє швидше вразити всі цілі без надмірних витрат часу та боєприпасів на одну точку.



ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: ОБСЯГ ВОГНЮ

Скорострільність та кілька кулеметів

Обсяг вогню по конкретній цілі має бути достатнім для досягнення бажаного результату. Якщо ваша мета — придушити ворожу позицію, вам потрібно вести достатньо інтенсивний вогонь, щоб змусити ворожі війська сховатися і тримати голови вниз.

Існують два способи збільшити обсяг вогню. Перший — збільшити темп стрільби. Наприклад, при темпі 200 пострілів на хвилину для M240 обсяг вогню буде вдвічі більший, ніж при 100 пострілів на хвилину. Якщо збільшення темпу стрільби неможливе або недостатнє, другий варіант — додати більше кулеметів. Важливо також пам'ятати, що точність і спрямованість вогню впливають на його ефективність.

У лівому прикладі, якщо ви не ведете вогонь по позиціях ворога, він може вільно рухатися та відкривати вогонь у відповідь. У середньому прикладі, коли ви обстрілюєте позицію, частина ворога ховається, але інші відкривають вогонь. Це часткове придушення, але все ще недостатнє для повного ефекту. У правому прикладі обсяг вогню достатній для повного придушення.



ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: СЕКТОРИ ВОГНЮ

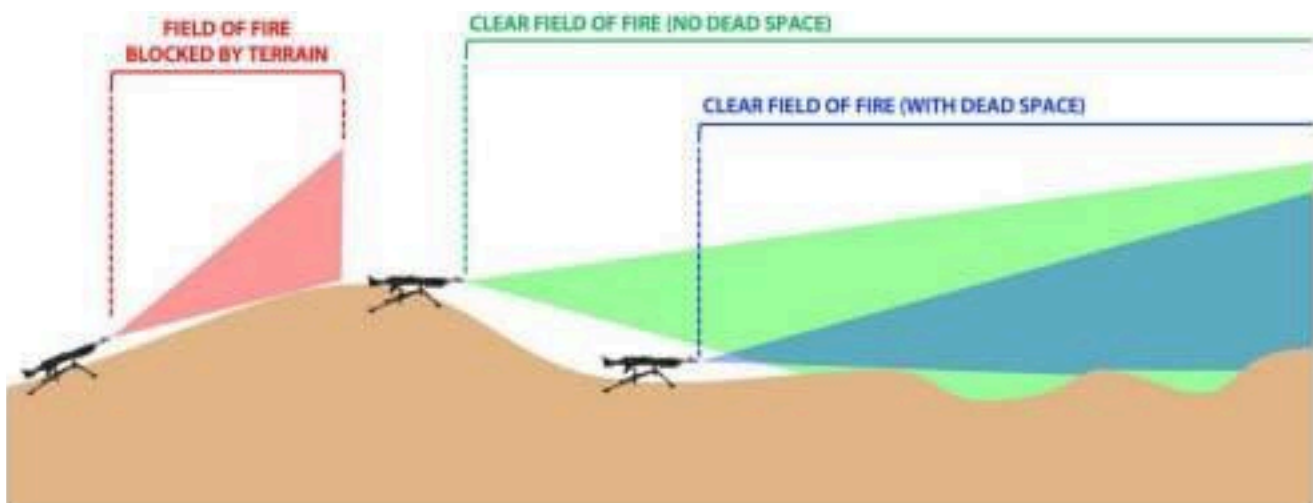
Позиція реалізації можливостей зброї

Правильне розташування кулемета для максимальної ефективності є ще однією важливою тактичною концепцією. Ви можете мати відмінну стрілецьку команду, яка розуміє, як вести масовий вогонь і ефективно розподіляти його, але якщо кулемет розташований неправильно, він не дасть повної користі для вашої тактичної ситуації. Оптимальне розташування означає забезпечення зброї вільним сектором для вогню на прийнятну відстань.

Кулемети мають перевагу перед звичайними штурмовими гвинтівками завдяки своїй здатності вражати площинні цілі на великих відстанях. Тому, якщо ваш кулеметний розрахунок бачить лише 20 метрів уперед, ви не використовуєте весь потенціал вашої зброї.

У прикладі нижче кулемет, позначений червоним, може бачити та стріляти лише на обмежену відстань, оскільки місцевість блокує його поле вогню. Кулемет, позначений синім, має чистий сектор вогню і може вражати цілі на відстань до 1800 метрів — максимально ефективну дальність. Проте він все ще не оптимально розташований через наявність провалів у землі (мертвий простір), які кулемет не може бачити або вражати.

Кулемет, позначений зеленим, має чисте поле вогню і може також охопити мертвий простір завдяки підвищенню. У цьому випадку кулемет розташований так, щоб максимально використовувати свої можливості.



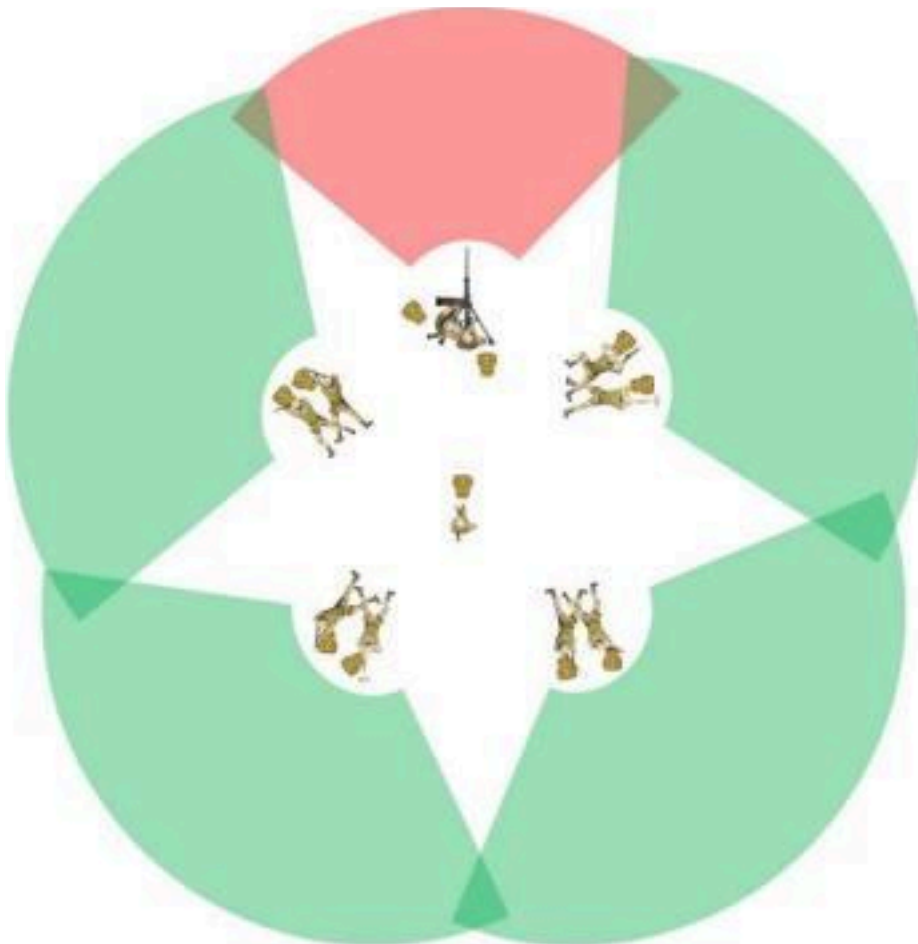
ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: СЕКТОРИ ВОГНЮ

Орієнтуйте зброю на найбільшу загрозу

Ще одним важливим аспектом правильного розташування кулемета є забезпечення ідеального розташування його в строю. У більшості випадків це означає розміщення зброї на зовнішній частині строю та орієнтування її на найбільшу загрозу. Якщо кулемет знаходиться в центрі, він не зможе стріляти без ризику поранити власні сили. Тому, як правило, найкраще розміщувати кулемет ближче до краю ваших сил.

Можуть бути винятки, якщо ви хочете забезпечити кулемет захистом, тримати його в резерві та готовим до розгортання в будь-якому напрямку. Другий важливий момент — орієнтувати зброю на найбільшу потенційну загрозу. Під час патрулювання це часто передня частина вашого формування (як показано на прикладі, позначеному червоним кольором), але це може змінюватися залежно від місцевості та ситуації. Якщо ви відходите або вступаєте в контакт із ворогом, найбільша загроза, ймовірно, буде з тилу.

Також, як показано нижче, важливо забезпечити, щоб поля вогню перекривалися. Це дозволяє уникнути прогалин у безпеці або ефективності вогню, які ворог може використати на свою користь.



ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: ПРИКРИТТЯ ТА МАСКУВАННЯ

Захистіть себе від ворожого вогню

Хоча важливо забезпечити, щоб кулеметник мав чистий сектор вогню та був розміщений в оптимальному місці в строю, також необхідно гарантувати його захист. Це включає належне прикриття та маскування. Прикриття захищає від ворожих куль, тоді як маскування лише приховує вашу позицію від ворога. Тому, перш за все, необхідно шукати хороше прикриття для себе. Приклади, виділені зеленим, забезпечують надійний захист від куль, в той час як прикриття, позначене червоним, забезпечує лише маскування, але не захист від вогню противника. Не варто розміщувати кулемет за кущем і сподіватися, що він зупинить кулі.

Також важливо враховувати взаємозв'язок між укриттям і секторами вогню. Знайти місце, яке одночасно забезпечує хороше прикриття і гарний сектор вогню, може бути складно. Позиції з кращим оглядом зазвичай більш відкриті і пропонують менше прикриття. Тому варто прагнути до балансу між укриттям та оглядом, враховуючи ситуацію та вашу місію.



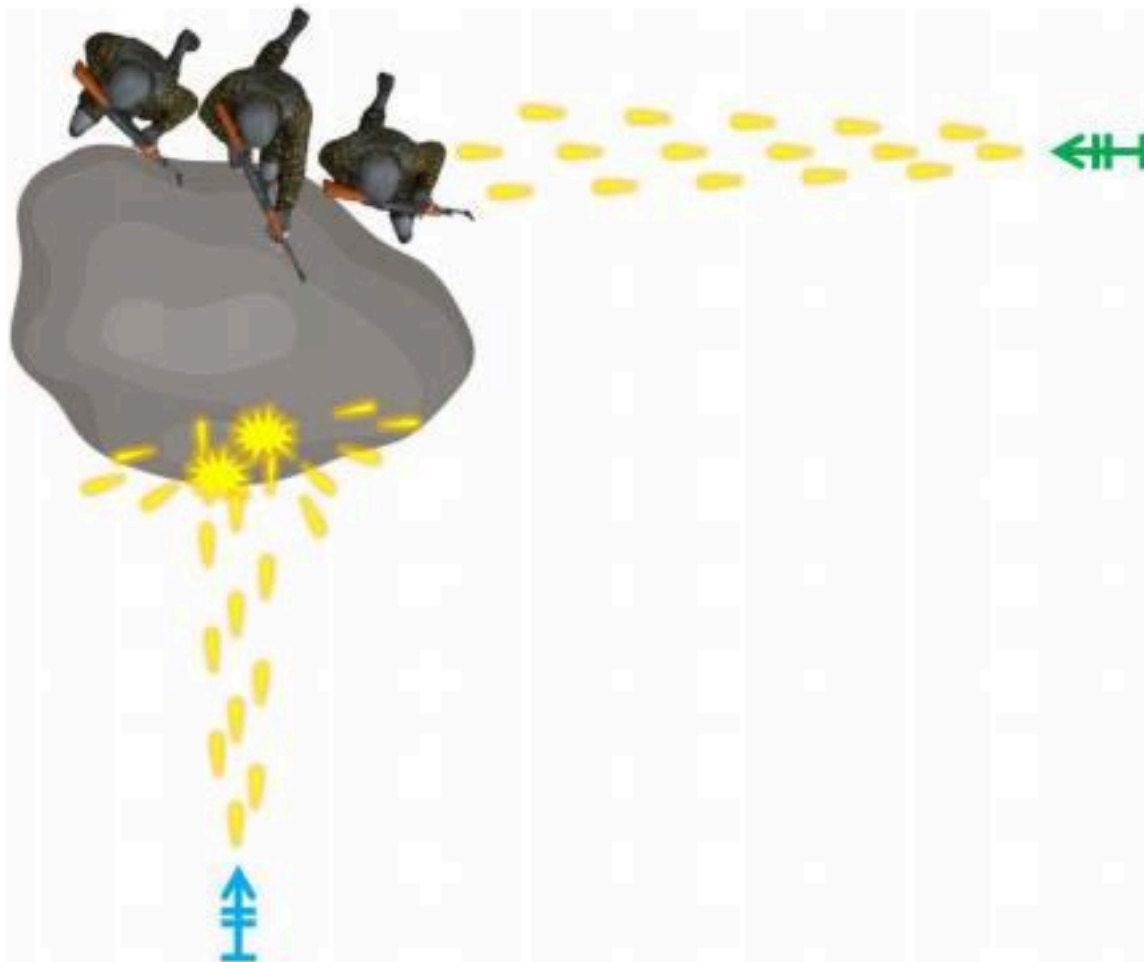
ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: КУТИ ОБСТРІЛУ

Збільшення кута між кулеметами та тактична-L

Тактична L — це ситуація, коли ворог зазнає вогню з двох перпендикулярних напрямків (під кутом 90 градусів), що значно ускладнює його можливість сховатися. Якщо укриття захищає від одного напрямку вогню, воно часто залишає відкритим інший, що робить противника вразливим.

У прикладі нижче два кулемети ведуть вогонь у тактичній L по трьох ворожих солдатах, які ховаються за великим валуном. Він захищає їх від фронтального вогню (з кулемета, позначеного синім), але боковий вогонь (із кулемета, позначеного зеленим) змушує їх перегруповуватися. Якщо вони змістяться, щоб уникнути обстрілу з флангу, синій кулемет отримає можливість їх уразити.

Тактична L також ефективна проти ворога, який має кругове укріплення, оскільки змушує його розділяти вогонь у відповідь у різних напрямках, знижуючи його ефективність. Важливо зазначити, що ідеальна форма «L» не є критичною — навіть невелике розширення кута між вашими позиціями дає подібну перевагу.



ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: ПОСЛІДОВНИЙ ВОГОНЬ

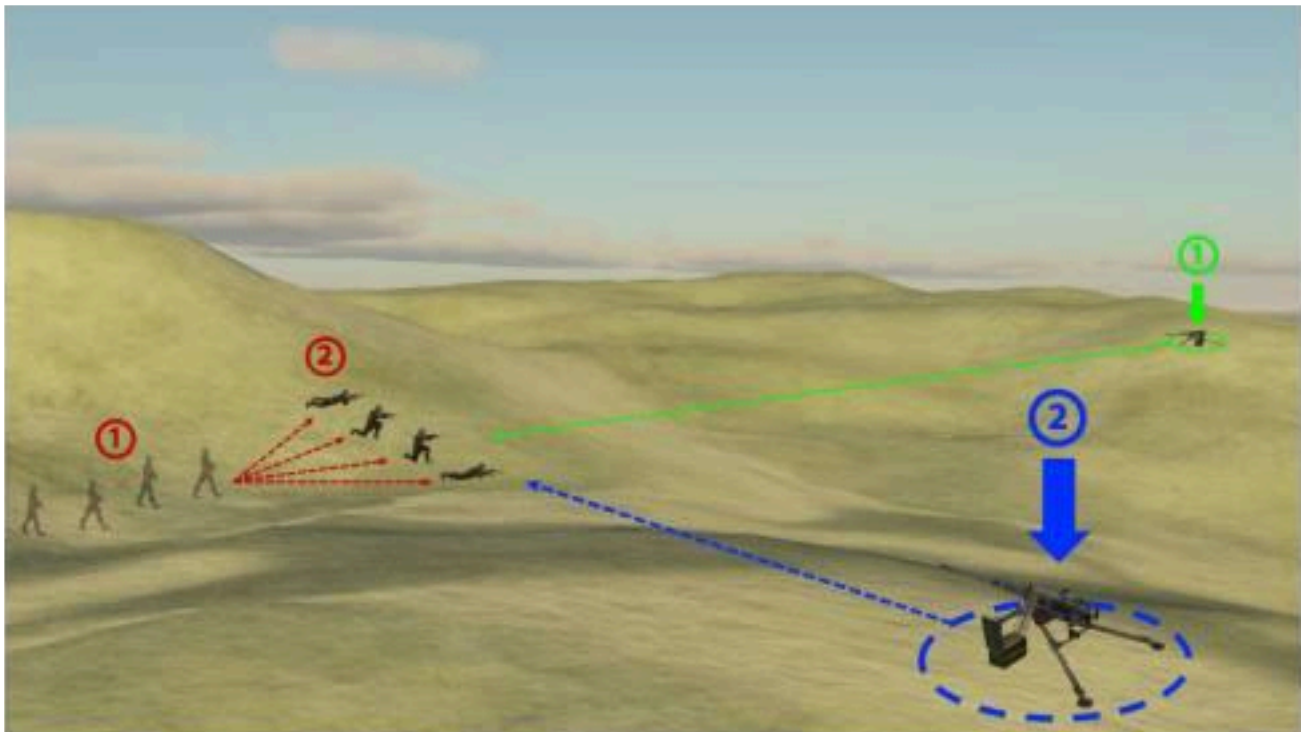
Примус ворога до помилки послідовним вогнем

У деяких ситуаціях доцільно вести масований вогонь із кількох кулеметів одночасно, щоб швидко знищити противника. Однак у певних випадках ефективніше відкривати вогонь послідовно — спочатку з одного кулемета, а потім із другого з певною затримкою.

Основна мета такої тактики — примусити противника реагувати на змінювані загрози, що ускладнює його дії та руйнує бойові плани. Коли перший кулемет відкриває вогонь, ворог змушений реагувати, ховаючись або змінюючи положення. Однак, щойно він адаптується, другий кулемет раптово вступає в бій, змушуючи противника швидко коригувати свої дії, що може зробити його вразливим.

Послідовний вогонь також може використовуватися для нав'язування противнику невідгідного положення. У прикладі нижче:

- Ворог рухається в колоні (1).
- Коли зелений кулемет відкриває вогонь, противник реагує та ховається за рельєфом (2), що забезпечує укриття від зеленого кулемета.
- Однак у цьому положенні ворог опиняється під поздовжнім вогнем із синього кулемета.
- Якби обидва кулемети відкрили вогонь одночасно, противник міг би знайти кращий варіант для укриття і уникнути пастки.



ТАКТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: ЗМІЩЕННЯ КУЛЕМЕТІВ

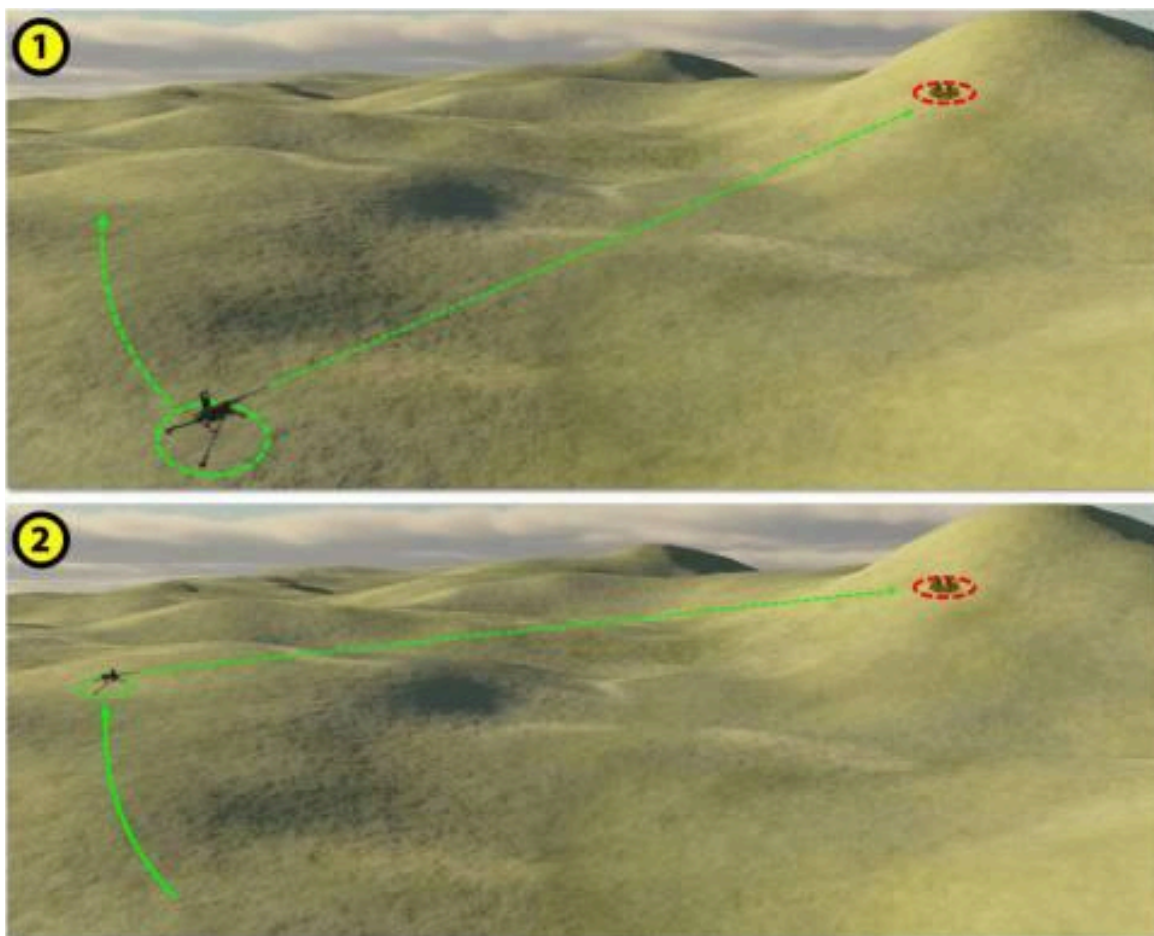
Уникнення вогню непрямым наведенням

Однією з поширених помилок є залишати кулемети на позиції підтримки вогнем протягом усього бою чи атаки. Хоча це може бути ефективним у певних випадках, але якщо ворог має у своєму розпорядженні засоби непрямого вогню, такі як міномети чи артилерія (FPV, скиди), він, найімовірніше, швидко застосує їх проти вашої позиції.

Якщо кулемети залишаються на місці, вони стають легкою ціллю для ворожого вогню. Тому важливо періодично зміщувати (переміщати) позиції кулеметів, щоб ускладнити ворогу прицільний вогонь і уникнути знищення.

Окрім підвищення живучості, зміщення кулеметів також створює тактичну перевагу, змушуючи ворога постійно реагувати на зміну вогневих точок. Це може порушити його бойові плани, змусити витратити ресурси на пошук нових цілей і навіть відвернути увагу від основної атаки.

На наведеному нижче прикладі зелений кулемет змінює позицію, зберігаючи можливість вести вогонь по тій самій цілі. Така тактика дозволяє уникати ворожого непрямого вогню, зберігаючи ефективність ураження.





ЗАСТОСУВАННЯ КУЛЕМЕТА

Заходи контролю вогню

Управління вогнем або засоби контролю прямого вогню (Direct Fire Control Measures, DFCM) є критично важливими для ефективного застосування кулеметів. У попередніх розділах ми розглядали тактичні концепції використання кулеметів на полі бою, але без деталізації їх практичного застосування. Цей розділ слугує відправною точкою для розуміння того, як ці концепції реалізуються в реальних бойових умовах.

Контроль вогню можна порівняти з індивідуальними навичками стрільби. Навіть якщо боєць має найпотужнішу зброю, він не буде ефективним, якщо безладно витрачатиме боеприпаси, ігноруватиме критичні цілі чи ненавмисно відкриє вогонь по своїх силах. Ці ж принципи застосовуються до кулеметних розрахунків на рівні підрозділу.

Багато хто помилково вважає, що контроль вогню — це лише запобігання дружньому вогню. Насправді він має ширший спектр завдань:

- Масування вогню — забезпечує концентрацію вогню на найбільш критичних цілях для їхнього швидкого знищення.
- Оптимальний розподіл вогню — запобігає надмірному обстрілу однієї цілі при ігноруванні інших або використанню невідповідного темпу стрільби.
- Запобігання братовбивству — мінімізує ризики втрат серед союзних сил.
- Зниження психологічного стресу — сприяє організованому веденню вогню, особливо в умовах обмеженої видимості чи інтенсивного бою.

Для збереження ефективного вогню підрозділи можуть використовувати:

- Картки вогню — допомагають швидко орієнтуватися в діапазоні вогневих секторів.
- Прицільні механізми T&E (Traverse & Elevation) — дозволяють точно контролювати напрямок та кут вогню кулемета.
- Попередньо визначені орієнтири та зони відповідальності — допомагають запобігти плутанині серед розрахунків.

КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: КОМАНДИ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ

Напрямок, відстань та опис

Для ефективного ураження цілі кулеметний розрахунок повинен точно визначити місцезнаходження противника. Це досягається шляхом передачі інформації за допомогою методу 3D рапорту:

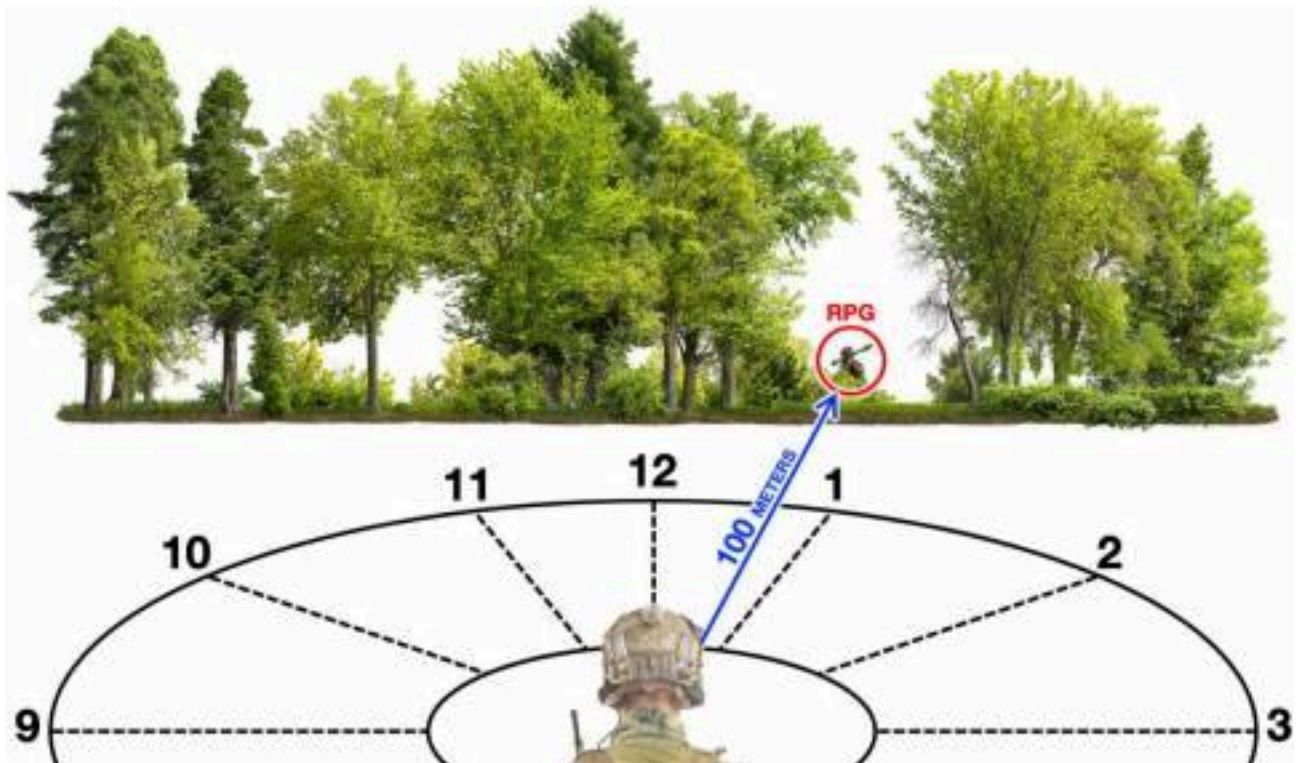
- Direction (напрямок) — загальний напрямок до цілі (наприклад, "на третій годині", "на північ").
- Distance (відстань) — орієнтовна дистанція до ворога (наприклад, "300 метрів").
- Description (опис) — короткий опис цілі (наприклад, "ворожий кулеметник у вікні будівлі").

Будь-який боєць у підрозділі може використовувати метод 3D рапорту, оскільки він може мати найкращу видимість противника. Після того як рапорт було оголошено, решта підрозділу повинна повторити інформацію, щоб усі знали, де знаходиться ворог.

При першому контакті з ворогом боєць може не мати всіх деталей. Спочатку він може лише визначити загальний напрямок. У такому випадку він викликає лише відому інформацію та продовжує уточнювати деталі.

Послідовність "напрямок – відстань – опис" допомагає кулеметному розрахунку швидше знайти ціль: спочатку стрілок сканує горизонтально вказаний напрямок; потім шукає ціль у межах зазначеної відстані; нарешті, уточнює об'єкт відповідно до опису.

“КОНТАКТ НА ОДНУ ГОДИНУ, 100 МЕТРІВ, РПГ”



КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: КОМАНДИ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ

Детальні вогневі команди

Ефективний контроль вогню є ключовим елементом бойового застосування кулеметних розрахунків. У цьому розділі розглядаються основні команди, що забезпечують скоординоване та точне ведення вогню.

Метод 3D рапорту (напрямок, відстань, опис) є базовим способом швидкого наведення кулеметного вогню. Однак у складніших ситуаціях можуть застосовуватися більш детальні команди, що забезпечують краще управління розрахунком.

Увага! — у деяких випадках, особливо якщо ви віддаєте команди вогню по радіо, вам потрібно буде почати з ідентифікації того, з ким ви розмовляєте, викликавши конкретну(і) команду(и) стрільби, чиїм вогнем ви хочете керувати.

Напрямок, відстань, опис — деякі з них можна не згадувати, якщо вони очевидні або ціль вже була визначена раніше. Зауважте, що, вказуючи розташування цілі, вам не обов'язково використовувати метод годинника, але замість цього можна використовувати інші типи контрольних точок, якщо потрібно. Ми обговоримо це далі в цьому розділі.

Темп стрільби — командир може вказати розрахунку використовувати певний темп стрільби, щоб відстежувати витрати боєприпасів і забезпечити достатній обсяг вогню по цілі.

Виконання — тут командир визначає, коли кулемет повинен відкрити вогонь. Нижче наведено найпоширеніші приклади цього:

- Вогонь (вогонь зараз)
- Стріляйте за бажанням (ви можете стріляти, коли вирішите)
- За мою вказівкою (дочекайтеся моєї команди для стрільби)
- На мій постріл (стріляйте, коли я стріляю)
- Коли... (вказіть інші засоби контролю, наприклад піротехнічний сигнал)

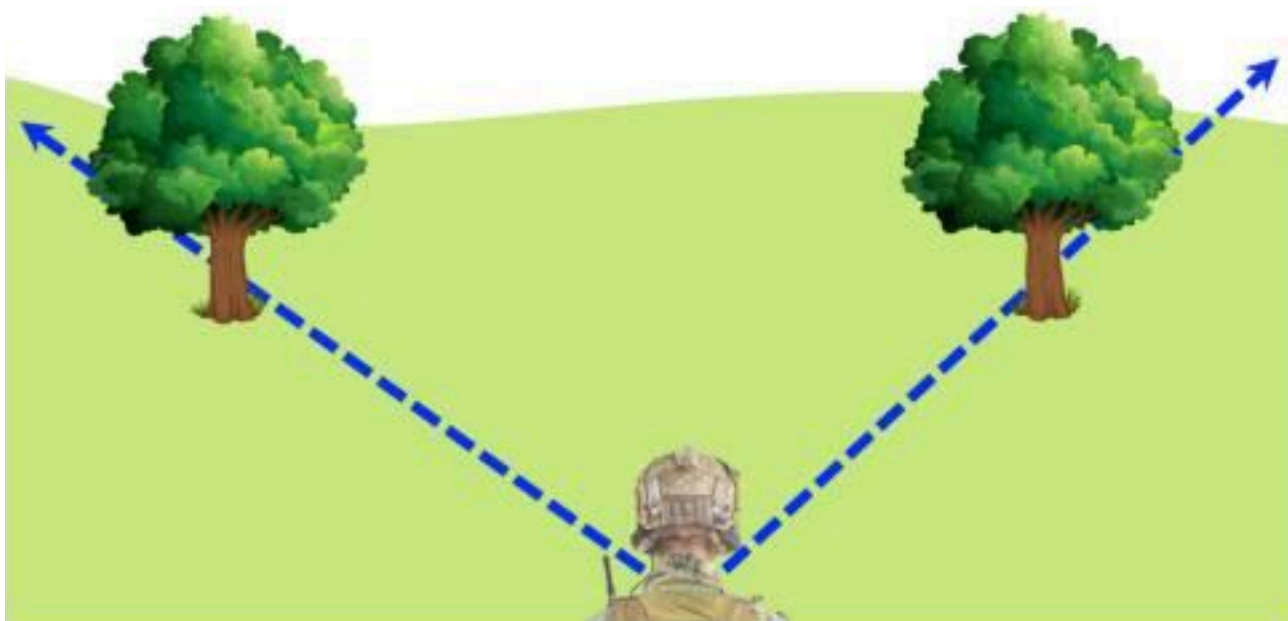
Залежно від бойової ситуації можуть додаватися додаткові параметри: тип боєприпасів, метод ураження (наприклад, подавлення або знищення), призначення цілей та команда на припинення вогню.

Застосування правильних команд управління вогнем забезпечує не лише ефективність стрільби, а й економію боєприпасів, уникнення дружнього вогню та скоординованість дій підрозділу.

КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: СЕКТОРИ

Обмеження сектора вогню

Сектори вогню будуть ефективними лише тоді, коли солдати чітко розумітимуть свої ліві та праві межі. Командири повинні обходити позиції, призначаючи межі для кожного бійця чи вогневої точки. Важливо, щоб сектори частково перекривалися, щоб не залишалося незахищених зон. Для орієнтації зручно використовувати природні орієнтири, наприклад, дерева чи камені, або азимути компаса, хоча під час бою часу на їх перевірку може не бути. Якщо природних орієнтирів немає, можна встановити прицільні кілки, що позначатимуть межі секторів.



КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: СЕКТОРИ

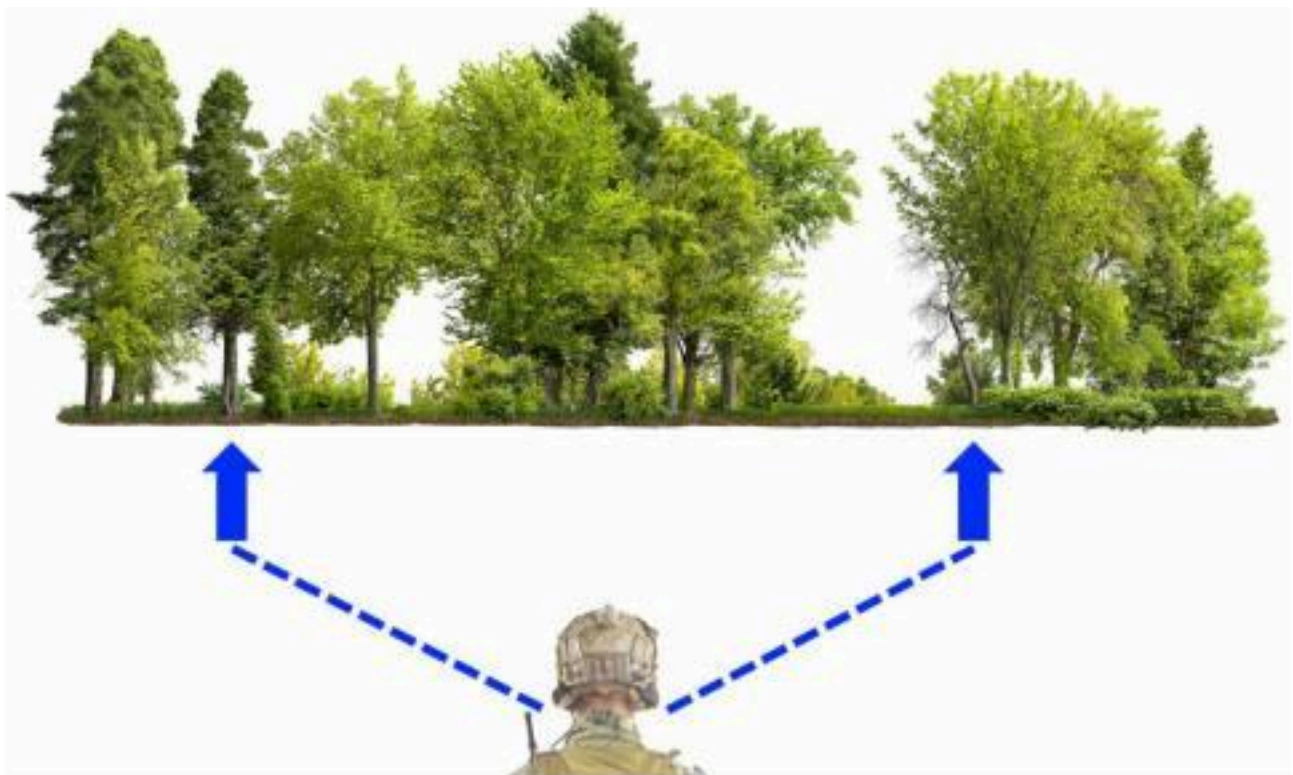
Як призначити сектори

Рельєф місцевості рідко має ідеально розташовані орієнтири, як-от два великих дерева, що точно позначають межі сектора. Часто лідери просто вказують і кажуть: «Ліва межа — те мертве дерево, права — криве дерево. Зрозуміли?» Однак такий підхід не гарантує, що солдат дійсно бачить і правильно визначає свої межі, особливо вночі. Більш ефективний метод передбачає поетапне уточнення орієнтирів та отримання підтвердження від солдата. Наприклад, командир може пояснювати так:

Права межа: «Бачиш купу дерев прямо перед собою? Тепер подивися праворуч. Бачиш відкриту ділянку? Праворуч від неї стоїть мертве дерево, нахилене ліворуч, із кількома сухими гілками, що виступають у той бік. Бачиш? Так? Це твоя права межа».

Ліва межа: «Знову подивися на купу дерев перед собою. Тепер дивися ліворуч, поки не побачиш перший відкритий простір. Бачиш там дерево з тонким стовбуром? А ліворуч від нього — кущі, а ще трохи лівіше — маленьке вічнозелене дерево з кущем за ним. Бачиш? Так? Це твоя ліва межа».

Такий підхід дозволяє бійцям чітко орієнтуватися в бою, що значно знижує ризик плутанини, особливо в умовах обмеженої видимості.



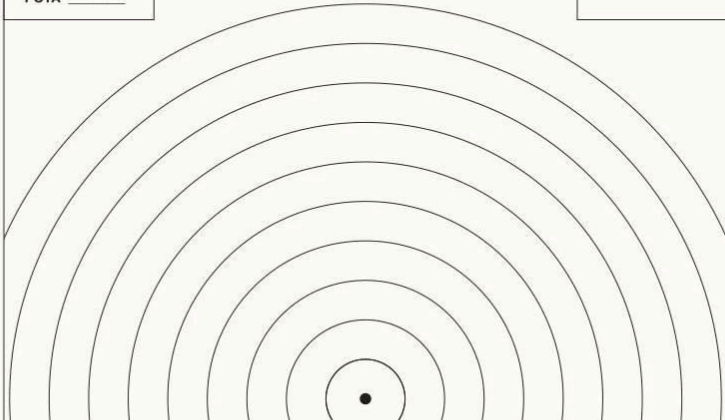
КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: КАРТКИ ВОГНЮ

Використання картки вогню

Картки вогню деталізують сектори вогню, позначаючи кути, відстані та контрольні точки місцевості. Їх заповнення є стандартним завданням у піхотних підрозділах, але часто виконується механічно, без розуміння їхньої реальної користі.

Головна мета картки — не лише допомогти кулеметнику, а й надати інструмент для командира. Командири використовують картки для інтеграції кількох вогневих точок у загальний оборонний план, а також для створення ескізів секторів. Крім того, картки забезпечують швидку орієнтацію для нового навідника в разі втрати основного оператора зброї.

Практика складання та використання карток має бути спрямована на те, щоб визначити, яка інформація є найкориснішою для стрільців і командирів у конкретних умовах місії. Це дозволяє заповнювати картку не механічно, а з урахуванням реальних бойових потреб.

КАРТКА ВОГНЮ (STANDART RANGE CARD)					
ВІД. _____		МОЖЕ БУТИ ВИКОРИСТАНА ДЛЯ ВСІХ ВИДІВ ЗБРОЇ, ЩО СТРІЛЯЄ ПРЯМОЮ НАВОДКОЮ		МАГНІТНА ПІВНІЧ	
ВЗВОД _____					
РОТА _____					
					
ІНФОРМАЦІЙНА СЕКЦІЯ					
ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПОЗИЦІЇ				ДАТА / ЧАС	
ЗБРОЯ			КОЖНЕ КОЛО ДОРІВНЮЄ (МЕТРІВ): _____		
№	НАПРЯМОК	КУТ ПІДНЕСЕННЯ	ВІДСТАНЬ	БОЄП.	ОПИС
ДЛЯ НОТАТКІВ:					

КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: КАРТКИ ВОГНЮ

Картка вогню: основи

Ми не будемо детально розглядати кожен етап заповнення картки вогню, але наведемо основні елементи, за винятком «останньої захисної лінії», яка буде розглянута окремо. Приклад картки вогню нижче не є завершеним і поданий для загального ознайомлення.

Сектори вогню. Як правило, слід визначати як основний, так і додатковий сектори, кожен із чітко встановленими лівою та правою межами. Кулеметник має орієнтуватися за особливостями місцевості, а також записувати їхні азимути та відстані для точнішої навігації.

Мертвий простір. На ескізах картки вогню мертвий простір позначається діагональним штрихуванням. Виявлення таких зон критично важливе, оскільки вони можуть слугувати укриттям для противника.

Орієнтири. Визначення помітних об'єктів на місцевості та їх нанесення на картку вогню полегшує оцінку відстані до цілей. Це особливо корисно на відкритій місцевості, тоді як у зонах із обмеженим оглядом їхня значущість знижується.



КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: РОЗВІДКА СЕКТОРІВ

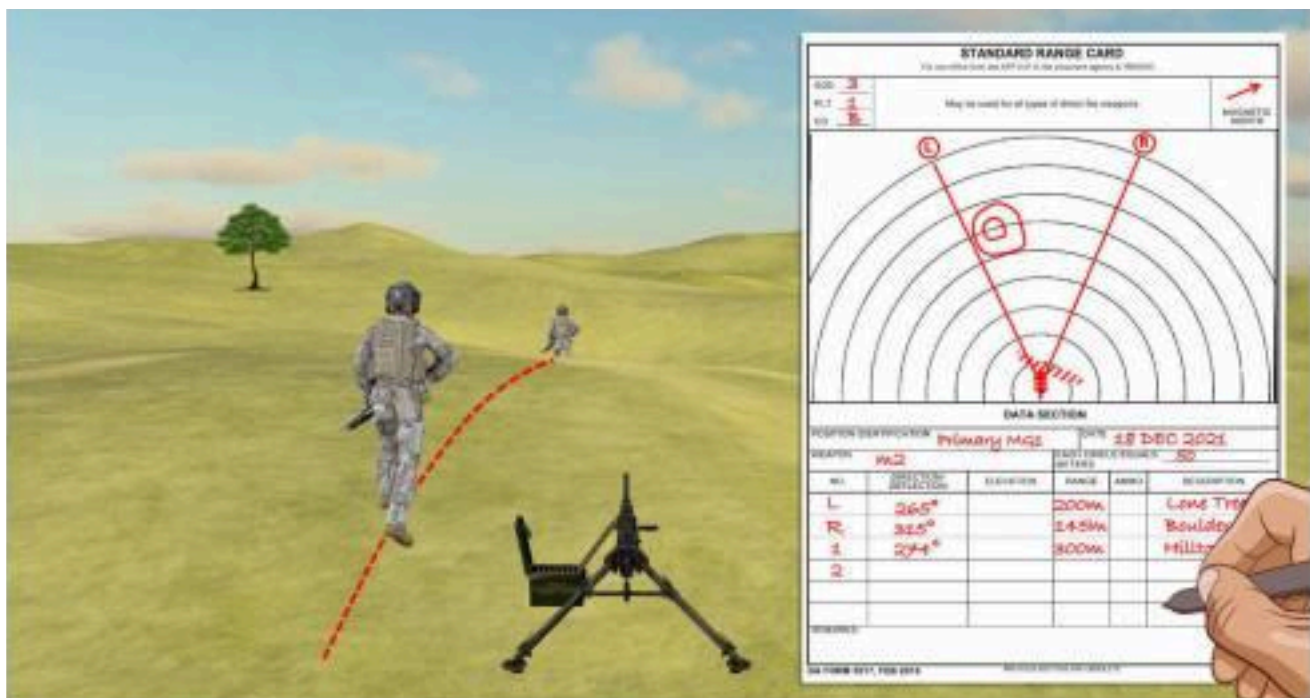
Мертвий простір, орієнтири та місцевість

Як уже зазначалося, ідентифікація мертвого простору є одним із ключових етапів при створенні оборонного сектора та заповненні картки вогню. У деяких ситуаціях тактичні обставини можуть унеможливити фізичне дослідження місцевості перед позицією кулемета. Однак, якщо дозволяють умови та час, фізична розвідка набагато ефективніша за візуальну оцінку з позиції.

Оптимальний спосіб розвідки передбачає, що кулеметник залишається на своїй позиції, керуючи процесом, а помічник кулеметника просувається вперед за його вказівками. Вимірюючи кроки, помічник може точно визначити відстань, розміри мертвого простору та положення ключових орієнтирів. Додатково можна використовувати маркери на певних відстанях, щоб полегшити спостереження за ворожими переміщеннями.

На практиці, коли солдат зникає нижче лінії горизонту через нерівності рельєфу, це вказує на наявність мертвого простору. Перед початком розвідки важливо попередити всіх бійців про свої дії, щоб уникнути випадкового відкриття вогню. Варто також пам'ятати, що часті переміщення особового складу за межі периметра можуть притупити пильність спостерігачів і підвищити ризик пропуску реального противника.

Якщо фізична розвідка неможлива, альтернативним методом може бути використання лазерного далекоміра (дрона-розвідника у сучасних умовах). Він дозволяє швидко оцінити відстані, однак не надає повної інформації про особливості рельєфу та мертвий простір.



КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: НЕБЕЗПЕЧНІ ЗОНИ ПОВЕРХНІ

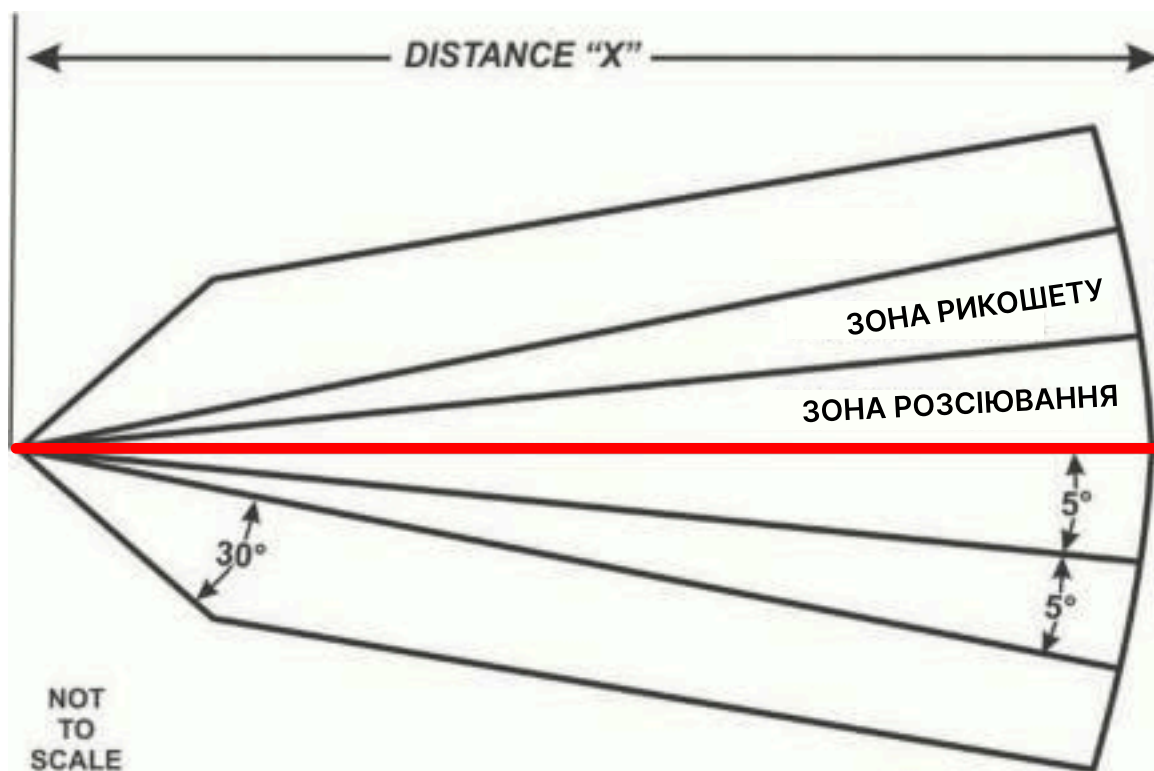
Планування розсіювання куль і рикошету

Наведена нижче схема, взята з польового посібника піхотних підрозділів і взводів армії США, дає візуальне уявлення про розрахунок небезпечних зон для зброї прямого вогню. Хоча різні країни та військові підрозділи можуть використовувати дещо інші методи, основні принципи та приблизні розрахунки залишаються незмінними.

На схемі «DISTANCE "X"» позначає максимальну дальність кулемета (не плутати з максимально ефективною дальністю). Червона горизонтальна лінія вказує напрямок наведення зброї. 5-градусна зона по обидва боки від неї є зоною розсіювання, що охоплює простір, у якому кулі можуть відхилитися через рух зброї та особливості конуса вогню.

Ще 5 градусів по обидва боки від цієї зони — це область рикошету, де кулі можуть змінювати траєкторію після удару об поверхню.

Таким чином, під час розміщення кулемета дружнім силам небезпечно перебувати в межах 20-градусної дуги, що простягається на максимальну дальність пострілів. У подальших розділах буде розглянуто, як використовувати ці параметри на практиці, але наразі головне — зрозуміти, що означають різні елементи діаграми.



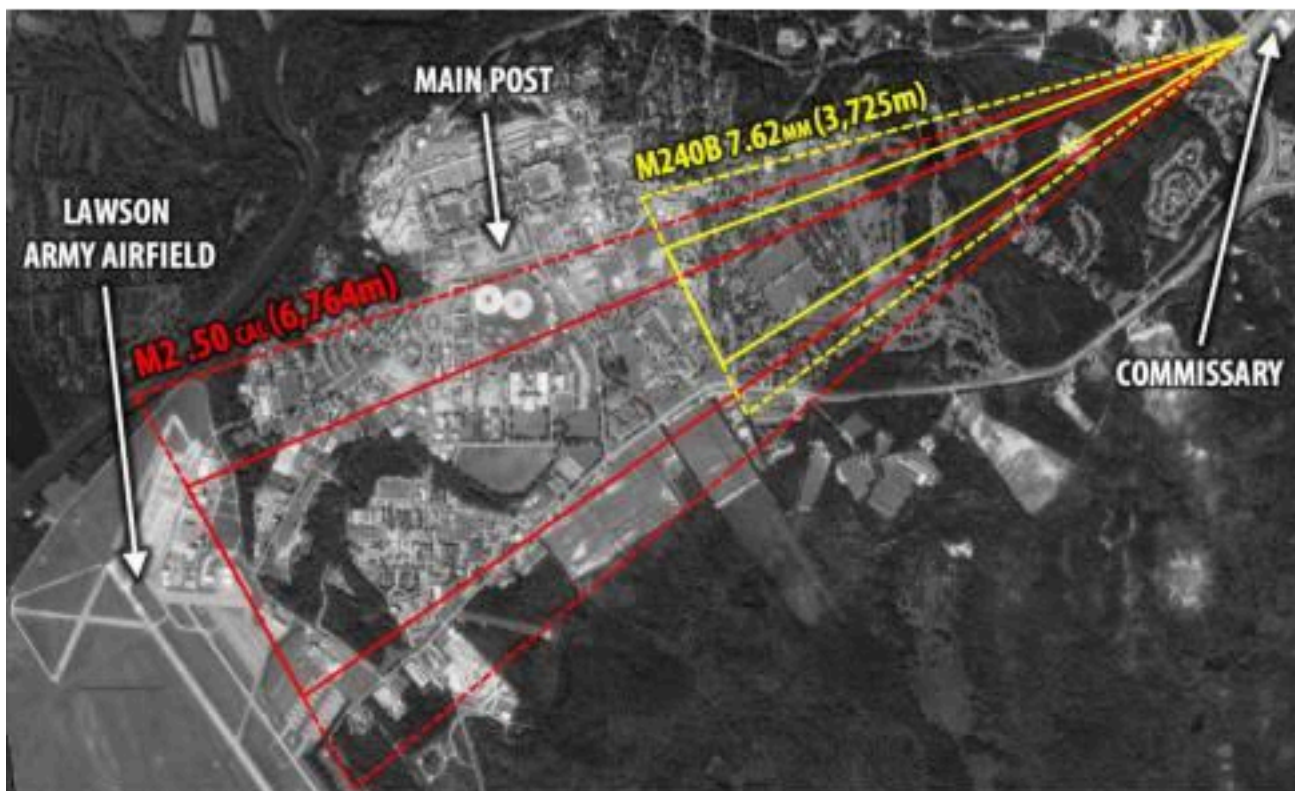
КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: НЕБЕЗПЕЧНІ ЗОНИ ПОВЕРХНІ

Наочний приклад небезпечних зон

Для кращого розуміння того, наскільки велика небезпечна зона на полі бою, можна виконати розрахунки на карті або супутниковому зображенні знайомої місцевості, наприклад, вашого рідного міста чи військової бази. Наприклад, на супутниковому знімку Форт Беннінг у штаті Джорджія, можна побачити весь головний пост і більшу частину військового аеродрому Лоусон. Якщо на стоянці розмістити важкий кулемет M2HB калібру .50 (12,7-мм) і вести вогонь у бік Форт-Беннінга, кулі можуть досягнути армійського аеродрому Лоусон, охоплюючи більшу частину злітно-посадкової смуги.

Аналогічно, кулемет M240B калібру 7,62 мм, розташований на тому ж місці, досягне поля для гольфу і пролітаючи над ним, потрапить аж до Holiday Inn Express на краю головного поста, охоплюючи майже всю ширину території. Якщо ви не знайомі з Форт-Беннінгом, корисно спробувати виконати аналогічні розрахунки на місцевості, з якою ви добре знайомі.

Багато людей здивовані, як далеко і широко можуть пролітати кулі. Важливо пам'ятати, що куля не зупиниться, поки не втратить свою енергію або не вдариться в тверду поверхню. Саме тому у навчанні безпеки зброї акцентується на важливості визначення цілі і того, що знаходиться за її межами, щоб гарантувати безпеку.



КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: ЗМІЩЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ

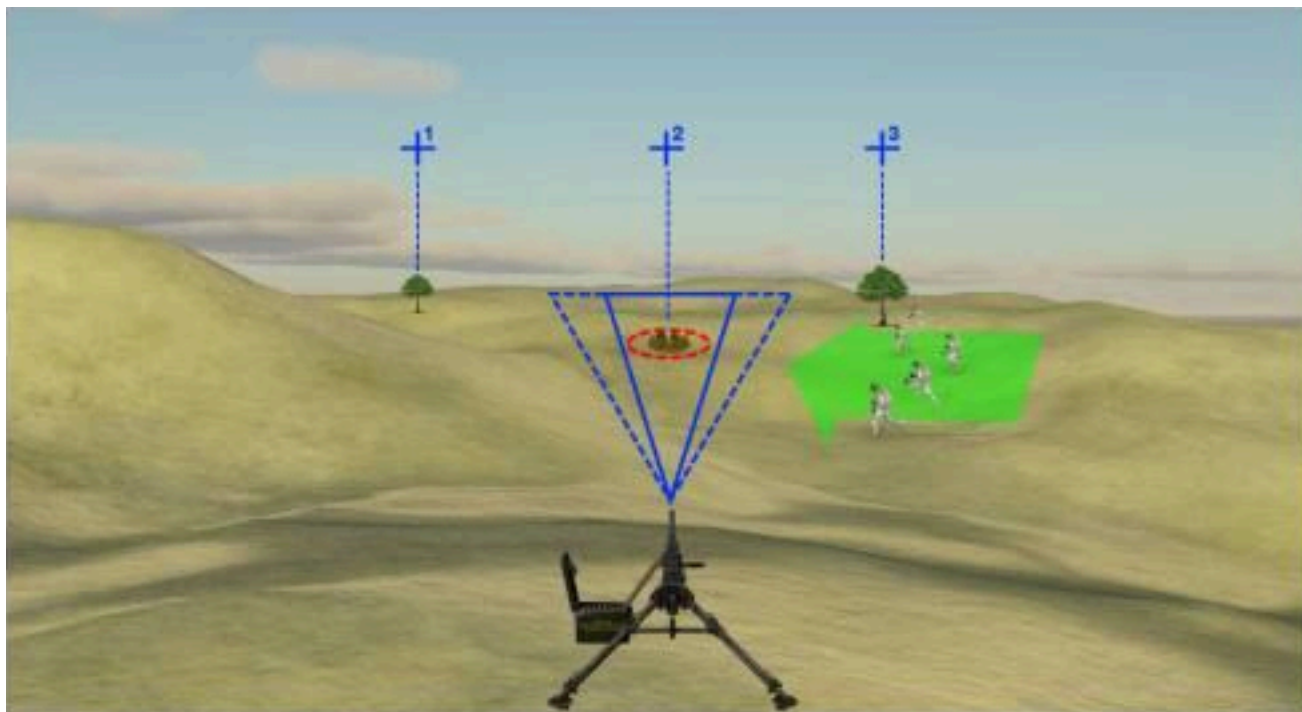
КРОК 1: TRP і сигнали перед маневруванням

Враховуючи попереднє обговорення небезпечних зон, дуже важливо уникати випадкових маневрів дружніх військ у зонах, де вони можуть опинитися під вогнем вашого кулемета.

Це стає особливо важливим, коли штурмовий підрозділ (зелена стрілка) проводить фланговий штурм об'єкта (червоне коло), по якому ви ведете вогонь з кулемета, як у наведеному прикладі. Якщо ви продовжите стріляти по ворожій позиції, поки дружні війська проходять через небезпечну зону, існує ризик випадкового поранення своїх солдатів. Тому дуже важливо, щоб командир і кулеметний розрахунок заздалегідь узгодили на місцевості чергування вогневих сигналів і заходів управління.

У цьому випадку командир відділення/взводу визначає три ключові орієнтири цілі (TRP - Target Reference Point), позначені синіми хрестиками на карті. Кулемет починає вогонь між TRP1 і TRP2, зосереджуючи вогонь на позиції противника (TRP2). Якщо він продовжить стріляти далі вправо, кулі можуть вразити дружні війська через розліт або рикошет. Коли штурмовий підрозділ обходить фланг, перш ніж досягти самотнього дерева праворуч (TRP3), вони подадуть сигнал для зміщення вогню, і кулеметний розрахунок повинен підтвердити зміщення, перш ніж штурмовий елемент продовжить просування.

В реальних умовах, де місцевість може бути складнішою, визначити орієнтири для вогню та маневру буде значно важче, тому правильна підготовка і чітка комунікація між усіма підрозділами критично важливі для забезпечення безпеки та ефективності операцій.



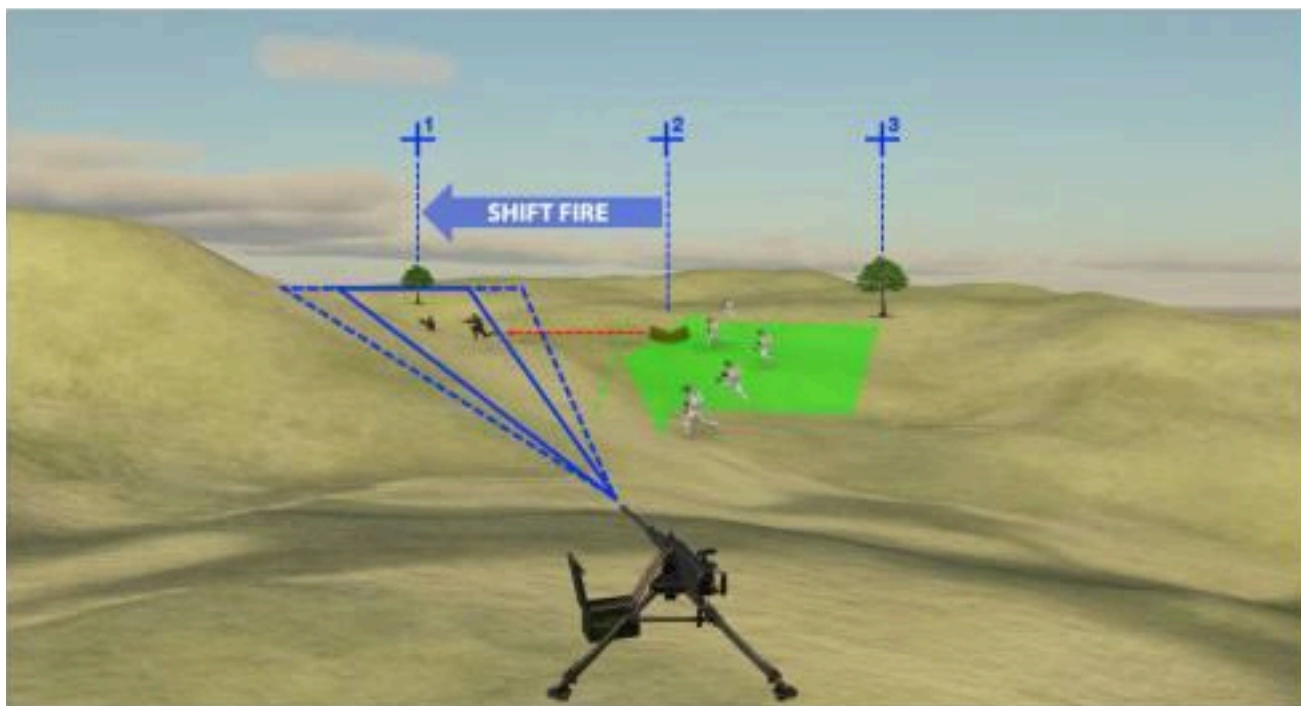
КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: ЗМІЩЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ

КРОК 2: Кулемет переводить вогонь ліворуч TRP1

Отримавши сигнал зміщення вогню, ви переведете вогонь ліворуч від TRP1. Важливо розуміти, що TRP1 тепер буде вашою крайньою правою точкою прицілювання, але це не означає, що кулі та рикошети не можуть потрапити далі праворуч. Навіть після зміщення напрямку вогню залишкове розсіювання та непрямий вогонь все ще можуть становити небезпеку для дружніх сил.

Як показано на схемі, після початку штурму ворог, ймовірно, почне відступати (червона пунктирна лінія). Ваш новий сектор вогню продовжуватиме завдавати ураження по противнику, коли він відходить ліворуч. Проте, щоб уникнути випадкового ураження своїх військ, штурмовий елемент повинен мати чітко визначену межу просування (LOA - Limit of Advance), яка позначається зеленою пунктирною лінією. LOA може бути визначена не тільки за фізичними орієнтирами на місцевості, але і як конкретна відстань чи навіть просто одна-дві черги з кулемета.

Однак слід пам'ятати, що ворожа позиція може виявитися глибшою, ніж здавалося спочатку, і якщо втратити орієнтацію, штурмова група може зайти занадто далеко, опинившись у зоні обстрілу. Це особливо небезпечно вночі, у складному рельєфі або в умовах обмеженої видимості. Тому необхідно заздалегідь погодити всі контрольні точки між кулеметним розрахунком і штурмовою групою, щоб забезпечити зупинку штурму до виходу на лінію вогню.

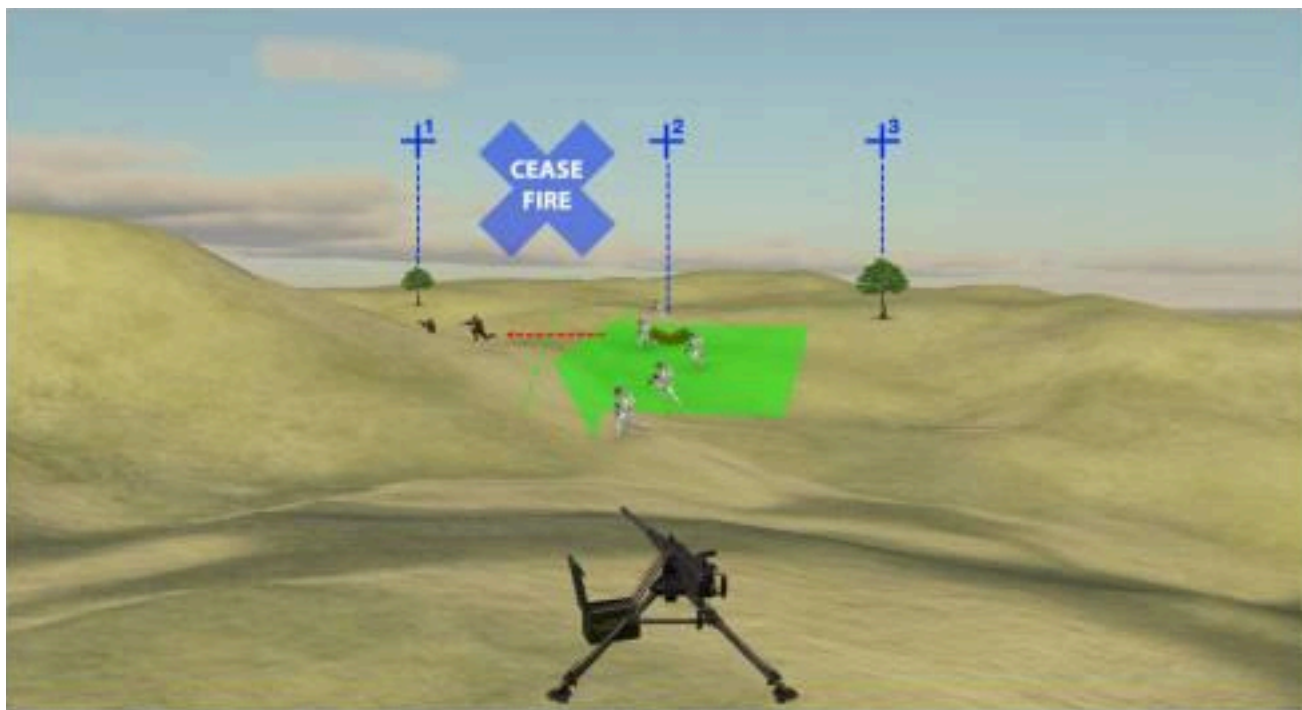


КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: ЗМІЩЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ

КРОК 2 (Варіант 2): Припинити вогонь

Як уже обговорювалося, безпечне зміщення вогню може бути складним, особливо на густій місцевості, вночі або в умовах обмеженої видимості. Завжди існує ймовірність того, що ви випадково застрелите своїх власних військових, якщо продовжите вогонь, коли вони атакують ціль. З цієї причини іноді безпечнішим варіантом є припинення вогню повністю.

Недоліком цього є те, що це знімає тиск з ворога, який може розвернутися та продовжити бій, коли почує, що кулемети припинили вогонь. Однак є способи зменшити цей ризик, застосувавши додаткову зброю на місцевій опорній позиції. Ці варіанти ми обговоримо пізніше.



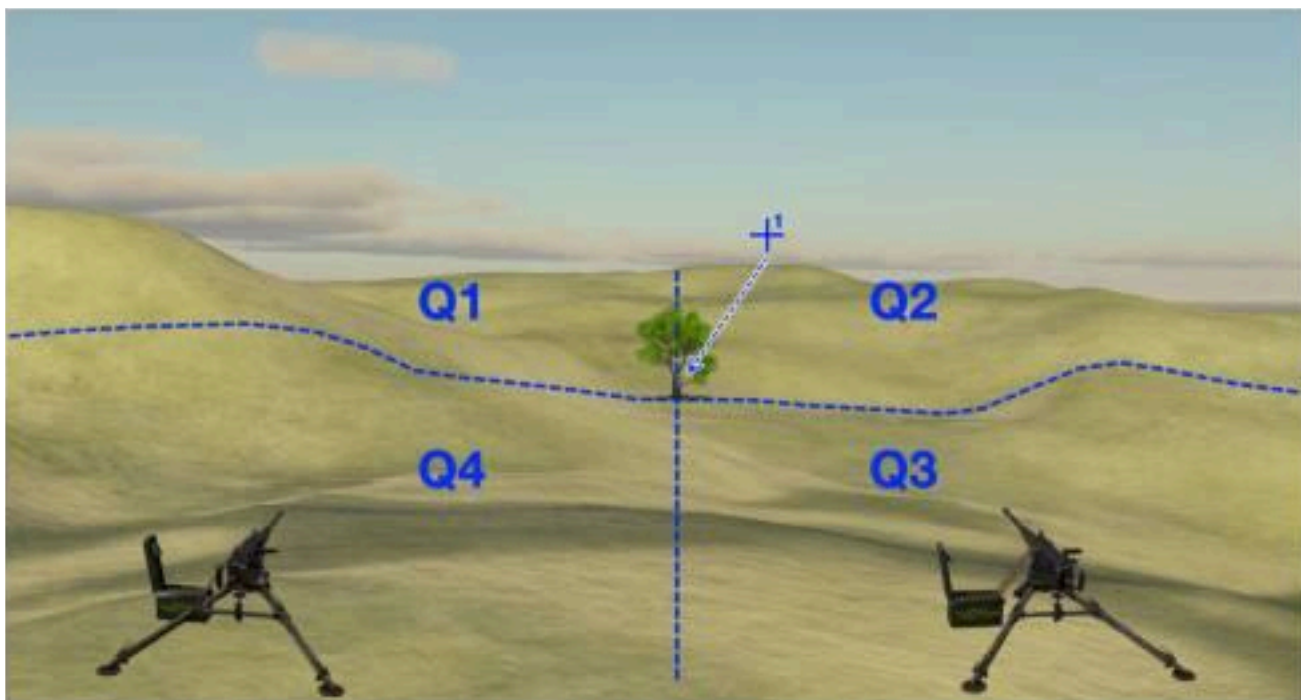
КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: ІНШІ ТИПИ СЕКТОРІВ

Квадранти та сектори в глибину

Є багато інших заходів контролю, які ви можете встановити на навколишній місцевості та вашій тактичній карті, а також інших способів розділити вогонь на різні сектори. Ще два, про які варто згадати, це метод квадрантів і сектори в глибину.

Метод квадрантів, зображений нижче, використовує ключовий орієнтир цілі (TRP) як центральну точку для чотирьох квадрантів. Ви можете позначити квадранти як завгодно. У прикладі нижче вони позначені Q1-Q4. Якщо у вас є кілька підрозділів або кулеметів, ви можете призначити їм зосередити вогонь на певному квадранті.

Ілюстрація нижче також дозволяє призначати сектори в глибину. Наприклад, ви можете призначити кулемет праворуч для ураження цілей за межами TRP 1 (квадранти 1 і 2), тоді як кулемет ліворуч вражає цілі ближче, ніж TRP 1 (квадранти 4 і 3). Використовуючи цю систему, важливо пам'ятати, що оскільки у вас є лише єдиний центральний TRP, визначення точних меж секторів може викликати плутанину, особливо вночі. Ця проблема стає ще складнішою, якщо кулемети зміщуються і раптом дивляться на центральну TRP під іншим кутом.



КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: МЕХАНІЗМ НАВЕДЕННЯ T&E

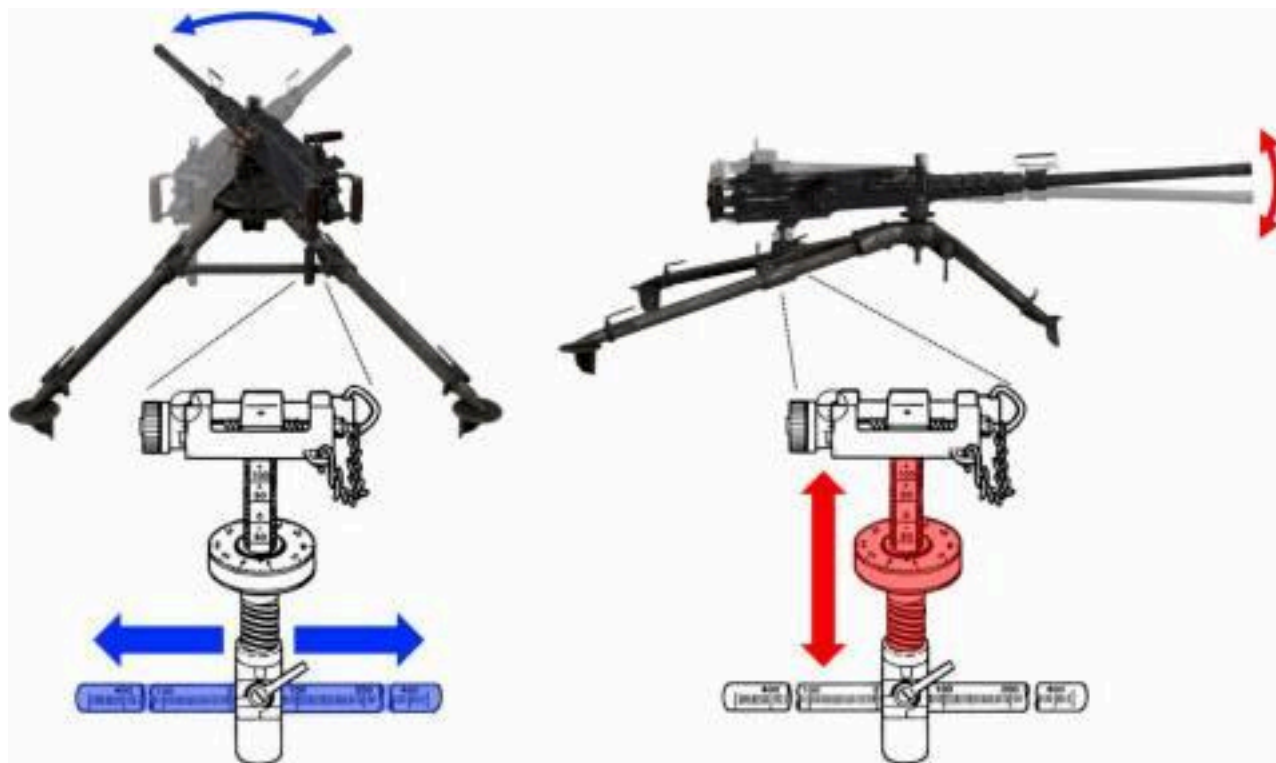
Огляд механізму T&E

Механізм зміщення та підйому (T&E - traversing and elevating mechanism) — це інструмент, який може допомогти вам контролювати вогонь із кулемета та наводитися на певні TRP.

T&E кріпиться до станка, як показано чорними пунктирними лініями внизу, і ковзає вперед і назад вздовж траверси (синій), дозволяючи кулемету рухатися зліва направо. Підйомний гвинт і махове колесо (червоні) дозволяють кулемету піднімати і опускати ствол.

Існує кілька різних типів T&E, з якими ви можете зіткнутися, і всі вони працюють дещо по-різному. Однак їхня основна функція загалом однакова. Більшість T&E матиме серію ручок або елементів керування для швидшого або точнішого налаштування положення кулемета. Коротше кажучи, T&E дозволяє записувати ваші «улюблені параметри» на картку діапазону або блокнот, щоб ви могли швидко повернутися до цих налаштувань.

Однак також зауважте, що прикріплення T&E робить зброю повільнішою для маніпулювання та суттєво обмежує рух кулемета. Більшість T&E заважають вам рухати кулемет за межами дуги приблизно 50 градусів ліворуч і праворуч. Більшість T&E легко швидко від'єднати в екстреній ситуації.



КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: МЕХАНІЗМ НАВЕДЕННЯ T&E

Позначення кілками

Однією з корисних технік для спрощення використання T&E є встановлення опорних кілків безпосередньо під механізмом підйому (позначеним червоним), який ковзає по траверсі.

Ви можете розташувати еталонний кілок безпосередньо під механізмом підйому, коли кулемет спрямовано на певну ціль або місце. Це дозволяє швидко переміщати кулемет у певне місце на дотик у темряві.

Ви також можете помістити невеликий шматочок світлової стрічки на механізм підйому та контрольний кілок як наочний посібник. Хоча цей імпровізований метод може бути не таким точним, як використання шкали на T&E, він швидкий і його можна виконувати в темряві.

На зображенні нижче верхівки колів розташовані далі від механізму підйому для демонстрації. На практиці ви можете поставити кілки ближче, щоб їх було легше вирівняти лише на дотик.



КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: КУСТАРНІ МЕХАНІЗМИ НАВЕДЕННЯ

Кустарна альтернатива T&E

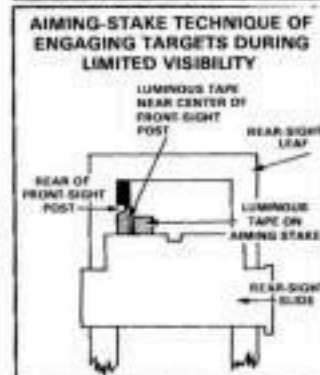
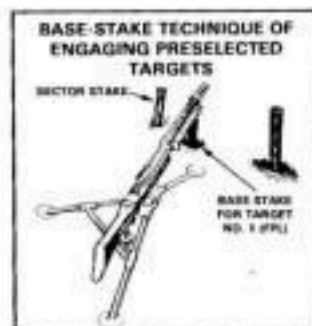
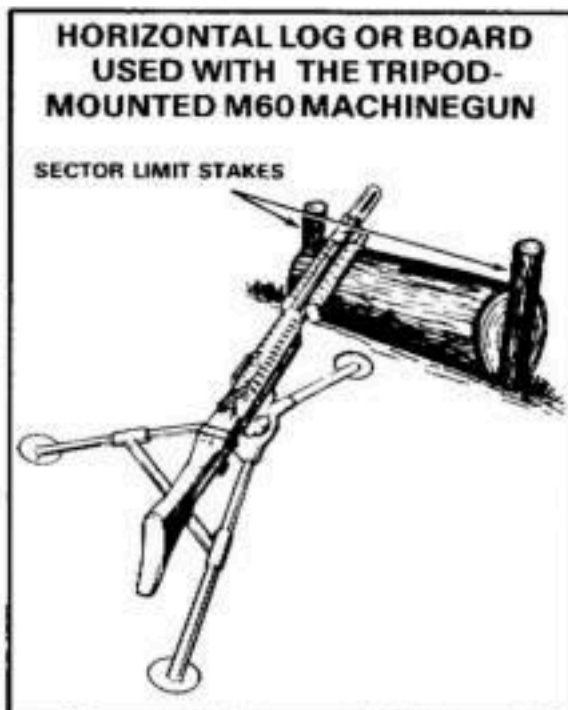
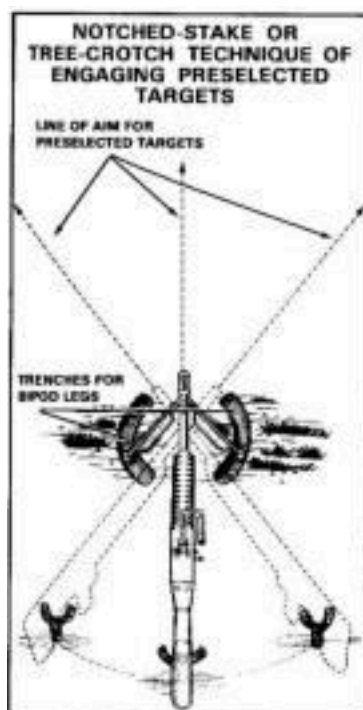
У деяких випадках ви можете використовувати інші доцільні в польових умовах методи контролю стрільби з кулемета.

Нижче наведено деякі приклади зі старих польових посібників Армії США та Морської піхоти.

Одним із найпоширеніших польових методів є забивання секторних колів, щоб перекрити ліві та праві межі для зброї в умовах обмеженої видимості.

Щоб уразити заздалегідь визначені цілі, ви можете вклинити кулемет у Y-подібну промежину дерева та встановити передню частину кулемета на опорний кілок.

Основне занепокоєння при використанні польових методів полягає в тому, що вони можуть бути не такими точними, як T&E, якщо вони погано побудовані. Тому дуже важливо ретельно сконструювати всі інструменти управління вогнем, які підходять у польових умовах, щоб вони були міцними та забезпечували мінімальний люфт у русі кулемета.



КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: ТРАСЕРИ

Загальний опис і методи керування вогнем

Ще один спосіб візуального керування кулеметом — використання трасуючих боєприпасів. Трасуючі кулі містять невеликий заряд, який під час польоту горить певним яскравим кольором. Таким чином, коли куля летить у повітрі, вона залишає за собою «слід», за яким ви зможете прослідкувати її аж до місця влучання.

Простіше кажучи, трасери дозволяють бачити ваші кулі, що летять у повітрі вдень або вночі. Це дає змогу наводити кулемет, не дивлячись у приціл, проводячи потік куль до мішені подібно до того, як ви наводите потік води зі шланга.

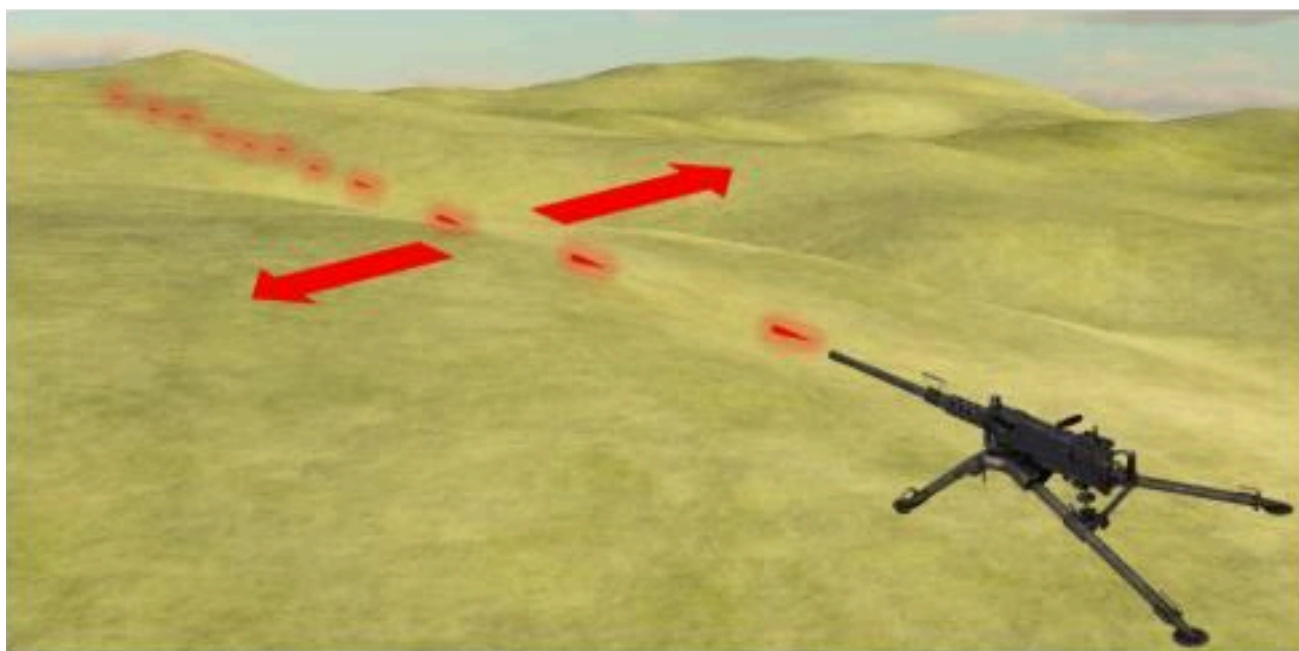
Трасуючі кулі також мають запальну дію і можуть бути корисними для розпалювання пожежі або запалювання палива в транспортних засобах. Трасери, як правило, заряджаються разом з іншими патронами, тому не кожен вистрілений патрон буде видно, лише один із кожних п'яти патронів тощо.

Є багато способів використовувати трасуючі патрони для контролю вогнем. За допомогою трасерів спостерігачам легше коригувати вогонь до потрібної зони ураження, а командири можуть вести вогонь зі своїх гвинтівок, щоб позначити цілі або сектори для кулеметників.

Однак важливо пам'ятати, що трасери «працюють в обох напрямках», тобто, хоча ви можете бачити, як вони прямують до ворога, ворог може бачити, звідки вони йдуть, що розкриває вашу позицію.

Також варто відзначити, що трасери «згорають» на певній відстані. Наприклад, під час стрільби з M240B вигорання трасера для трасуючого снаряда M62 калібру 7,62 мм становить 900 м. Це означає, що ви не зможете побачити потік куль далі 900 метрів.

Завжди слід враховувати ці фактори, застосовуючи трасуючі патрони в бою.



КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: ЛАЗЕРИ

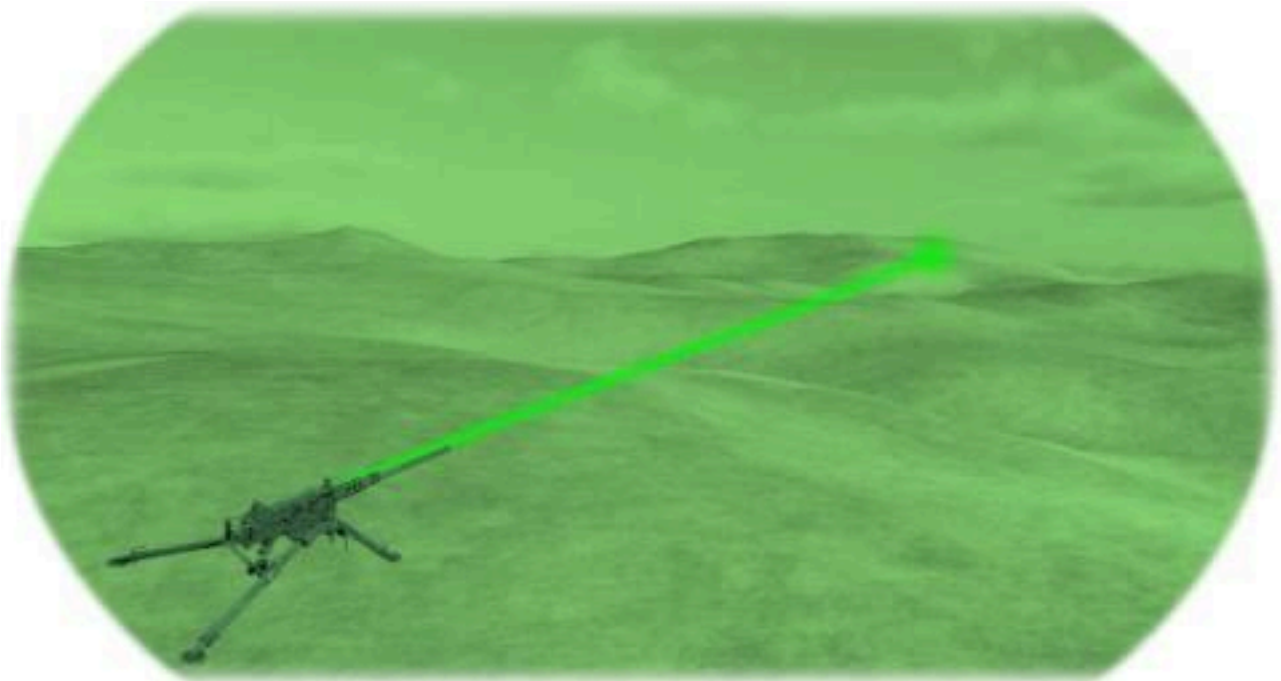
Загальний опис і методи керування вогнем

Існує кілька різних лазерних пристроїв, які можуть бути корисними для управління вогнем. Деякі з них — це лазерні цілевказівники, які кріпляться до зброї та можуть використовуватися для наведення кулемета вночі. Інші — лазерні указки, які не прикріплені до зброї, але можуть використовуватися командирами для позначення цілей і подачі сигналів на полі бою.

Більшість бойових лазерів є інфрачервоними (ІЧ), що означає, що їхнє світло не видно неозброєним оком. Його можна побачити лише через нічні оптичні пристрої. Якщо противник їх не має, це дозволяє використовувати ІЧ-лазери для координації без ризику розкриття своєї позиції.

Однак із розвитком технологій навіть нерегулярні збройні формування дедалі частіше застосовують “нічники”, тому правило «трасери працюють в обох напрямках» починає стосуватися і лазерів. Ворог із “нічниками” зможе бачити ваш лазер і визначити його джерело.

Як і трасуючі патрони, лазери можна використовувати для позначення меж секторів вогню або ідентифікації конкретних цілей. Одна з їхніх переваг — відсутність шуму, на відміну від трасерів, що робить їх менш помітними в бою.



КОНТРОЛЬ ВОГНЮ: ПРІОРИТЕТИ УРАЖЕННЯ

Знищуйте найбільшу загрозу правильною зброєю

Пріоритети ураження — це ще один тип заходів контролю вогню, який допомагає досягти двох основних цілей.

Зосередження вогню на найнебезпечнішій цілі. Це важливо для зміни балансу сил на полі бою на свою користь. Наприклад, якщо два кулемети зосередять вогонь на великокаліберному кулеметі противника, встановленому на техніці, вони зможуть швидко знищити ключову загрозу перед тим, як переключитися на ураження піхоти. Це дає перевагу ще на ранніх етапах бою.

Використання найбільш ефективною зброєю для ураження конкретних цілей. Різні системи озброєння мають різні можливості, тому важливо розподіляти цілі відповідно до їхніх характеристик. Наприклад, якщо ворожі танки становлять найбільшу загрозу, немає сенсу витрачати на них боєприпаси зі середнього кулемета. Натомість варто зосередити на танках протитанкові ракети, а кулемети використати для ураження піхоти або легкої техніки.

Важливо! Командир повинен чітко доносити пріоритети ураження до всіх підлеглих підрозділів. Якщо на полі бою з'являється ціль із вищим пріоритетом, підрозділ має перенести вогонь на неї, якщо не отримано інших наказів.

Javelin ATGM	M2 HMG	M240B MMG	M249 LMG
			
1- Tanks 2- APCs	1- MANPADs 2- ATGMs 3- APCs 4- MGs 5- RPGs 6- Troops	1- MANPADs 2- ATGMs 3- Light Vehicles 4- MGs 5- RPGs 6- Troops	1- MANPADs 2- ATGMs 3- MGs 4- RPGs 5- Troops



ЗАСТОСУВАННЯ КУЛЕМЕТА

Прийоми ураження

Термін «прийоми ураження» є загальним описом способів використання кулемета для ураження ворожих цілей, а не конкретним доктринальним визначенням. Цей розділ базується на попередніх, але менш структурований через різноманіття методів використання кулеметів та їх варіацій. Описані прийоми не охоплюють всі можливі способи, а лише пропонують загальні рекомендації для застосування в різних ситуаціях. Розділ зосереджений на техніках, які забезпечують ефективний вогонь і різний вплив на противника

Методи, описані в розділі, не обов'язково відповідають вимогам вашої місії. Деякі з них можуть не знадобитися, інші—використовуватися комбіновано або адаптовано під конкретні завдання. Подібно до розділу про тактичні концепції, кожен метод націлений на максимальне використання переваг кулемета.

Цей розділ не фокусується на конкретних стрілецьких навичках або прийомах, таких як стрільба під час руху або пошук цілей. Однак ці прийоми важливі й заслуговують згадки. Детальніші вказівки з навичок стрільби можна знайти в офіційних посібниках з кулемета.

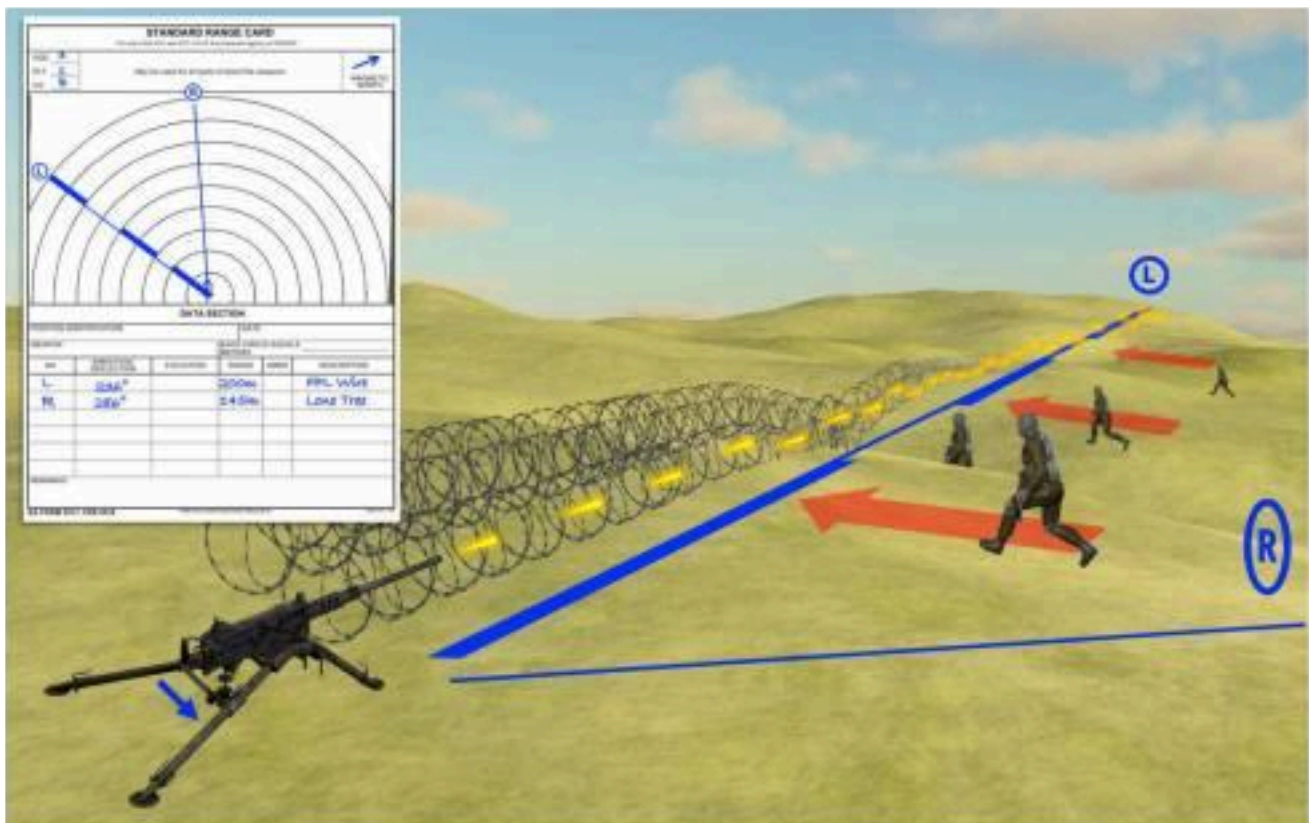
ПРИЙОМИ УРАЖЕННЯ: ОСТАННІЙ РУБІЖ

Загальний огляд

Останній захисний рубіж (FPL - Final Protective Line) — це спосіб застосування кулемета в останній відчайдушній обороні проти нападу противника.

FPL буде лівою або правою межею основного сектора кулемета. У наведеному нижче прикладі, коли навідник переміщує кулемет повністю вліво (з прикріпленням T&E), він буде спрямований прямо вздовж FPL. FPL призначений для пробігу перед захисною перешкодою, найчастіше колючим дротом. Таким чином, коли атакуючі вороги стикаються з перешкодою і або заплутуються, або зупиняються, щоб перерізати дріт, вони наражатимуться на поздовжній вогонь з кулемета.

FPL зазвичай інтегрується з іншими оборонними заходами, такими як міни, міні-пастки та попередньо призначені кінцеві захисні сектори артилерії та/або мінометів. Хоча це звичайне застосування FPL, ви також можете використовувати FPL без дроту чи інших перешкод як частину патрульної бази або захисту периметра.

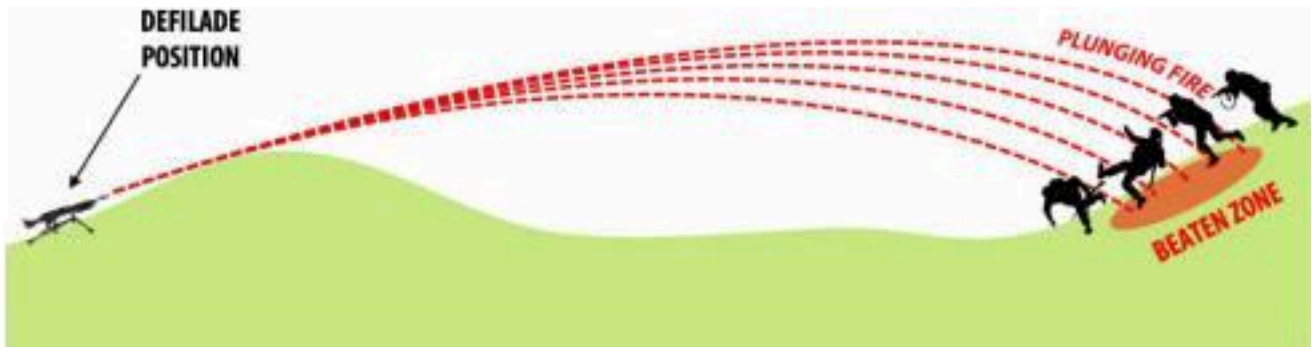


ПРИЙОМИ УРАЖЕННЯ: ЗАКРИТІ ПОЗИЦІЇ

Основи стрільби із закритих вогневих позицій

Закрита вогнева позиція — це коли місцевість на вашому фронті повністю закриває ворогу можливість бачити вас. Простіше кажучи, ви перебуваєте на землі, схованій за пагорбом (будинками, лісом).

Оскільки кулеметний вогонь рухається по дузі, можна вражати цілі із такої позиції, і ці цілі не зможуть вас побачити. Однак, оскільки ви самі не бачите цілі за пагорбом перед собою, вам потрібно буде використовувати свій T&E та/або імпровізовані методи, щоб заздалегідь визначити налаштування вашого кулемету для націлювання на певну область, а потім використовувати навідника, який бачить ціль, щоб повідомити кулеметном розрахунку, коли ворог увійде в цю територію.



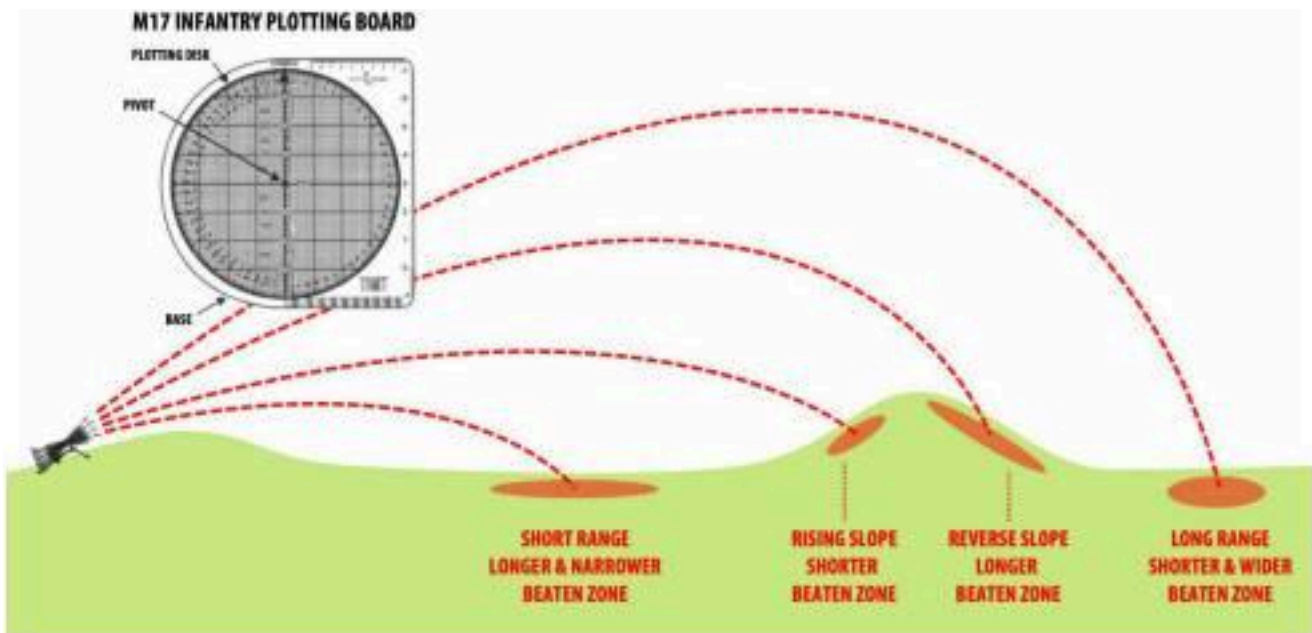
ПРИЙОМИ УРАЖЕННЯ: ЗАКРИТІ ПОЗИЦІЇ

Основи стрільби із закритих вогневих позицій

Як правило, це не найкращий спосіб застосування кулемета, оскільки кулемети більш ефективні у прямому вогні та мають обмежену дальність у вогні із закритих позицій порівняно з мінометами. Стрільба непрямым наведенням також потребує практики, що не завжди можливо, якщо навчальні боєприпаси обмежені.

Однак для ознайомлення корисно знати, що якщо цього вимагає ситуація, то можна провести досить точні розрахунки, щоб визначити ширину і довжину зони ураження і виставити кулемет для стрільби під певними великими кутами, виходячи з ухилу місцевості в районі цілі. Потім ці зони ураження можна включити до складніших оборонних планів і зон бойових дій.

На діаграмі нижче наведено приклад графічної дошки M17, яка використовується для вогню непрямым наведенням, а також кілька прикладів того, як різні діапазони та схили місцевості впливають на зону ураження, коли кулемет веде вогонь у непрямому режимі.



ПРИЙОМИ УРАЖЕННЯ: ВИЗНАЧЕНИЙ НАПРЯМОК

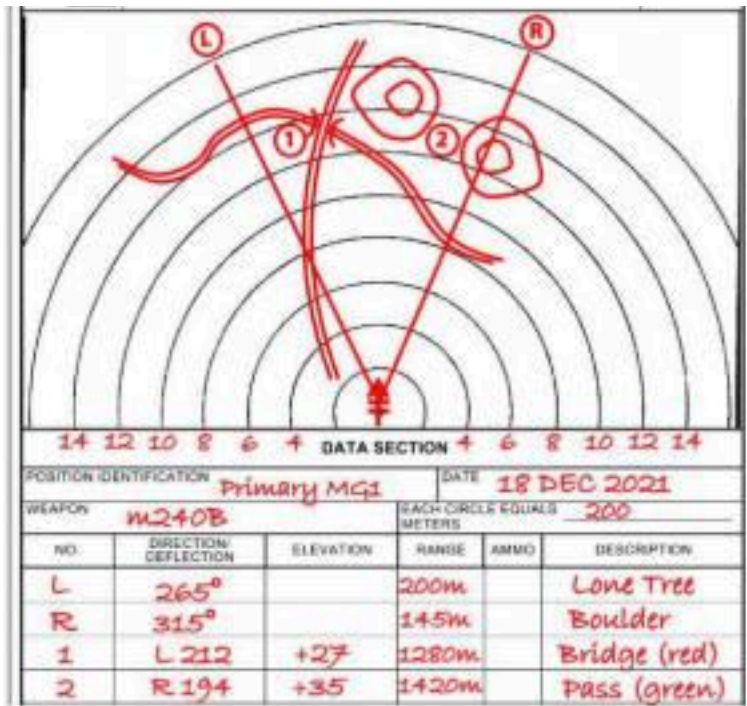
Головний напрямок вогню та шляхи наближення

Використовуючи різні комбінації прийомів і заходів управління, розглянутих досі, можна використовувати заздалегідь визначений вогонь у різних тактичних ситуаціях.

Останній захисний рубіж (FPL) є одним із прикладів заздалегідь визначеного напрямку. У оборонних ситуаціях, коли використання FPL неможливе або практично неможливе, ви можете вибрати використання основного напрямку вогню (PDF - Principal Direction of Fire). Це заздалегідь визначена установка зброї або точка прицілювання, яка охоплює ключові шляхи наближення ворога, як-от дорога, проміжки в перешкодах або пересічена місцевість.

Іншим прикладом є використання налаштувань непрямого вогню для націлювання на міст, який ворог повинен перетнути, щоб досягти вашої позиції, а потім використання навідника для попередження, коли ворог знаходиться в цільовій зоні.

Інший метод передбачає використання мін-пасток або інших пристроїв або датчиків раннього попередження. Виходячи з попередніх прикладів, якщо ворог повинен або перетнути міст, або пройти через вузький прохід, щоб досягти вашої позиції, ви можете встановити різні кольорові сигнальні ракети в кожному з цих місць. Якщо ви побачите зелену сигнальну ракету, ви почнете заздалегідь визначений вогонь по цілі мосту, але якщо ви побачите червону ракету, ви почнете заздалегідь визначений вогонь по перевалу.



ПРИЙОМИ УРАЖЕННЯ: ДІЇ РОЗРАХУНКУ

Приведення зброї до бою та заміна стволів

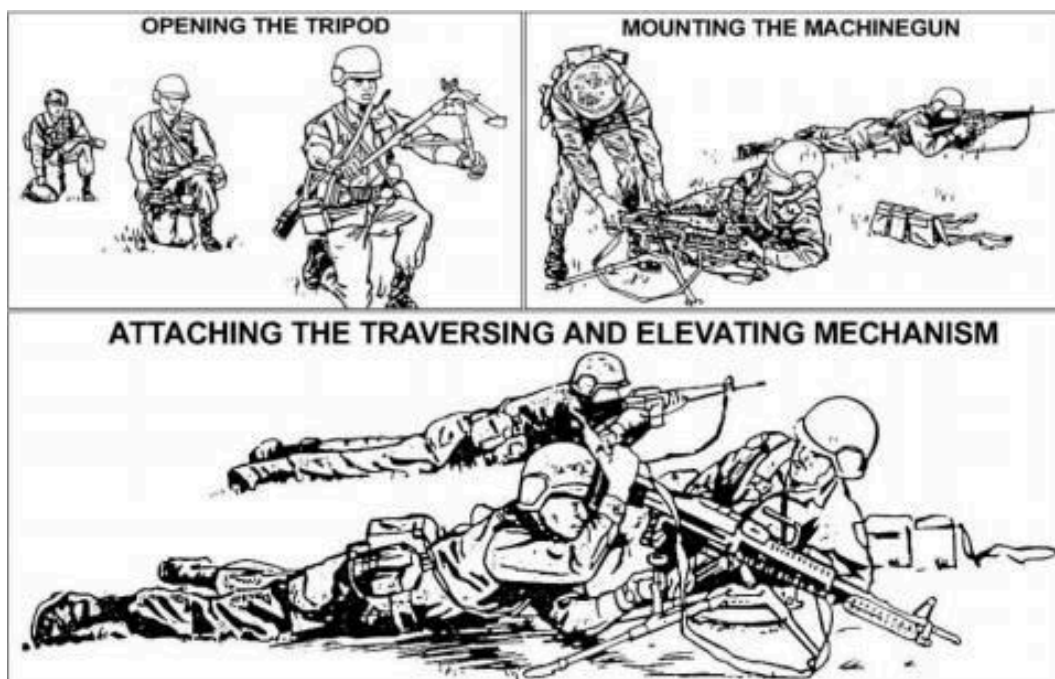
Більшість прийомів застосування, які обговорювалися досі, передбачали керування зброєю з фіксованого положення.

Тренування передбачають приведення гармати в дію під час маневру. Бойові вправи тим важливіші й складніші, чим більшою системою зброї ви керуєте. Розрахунок із двох солдатів, як правило, може привести до бою середній кулемет, тоді як для великокаліберного кулемета в ідеалі використовується розрахунок із трьох солдатів.

Найпрактичніші навички, на яких слід зосередитись, — це поставити кулемет на сошки чи станок та швидко змінити ствол під вогнем. Як правило, найшвидший спосіб привести кулемет до бою є найкращим. Для середнього кулемета це часто означає початок ураження противника з положення лежачи на сошках за допомогою першої ленти чи коробка, у той час як помічник готує решту боєприпасів.

Однак для ефективного використання великокаліберного кулемета вам, як правило, потрібно буде встановити його на станок, що вимагає більш складного тренування. Ключем до виконання ефективних тренувань розрахунків у бою є інтенсивне навчання та експерименти в тилу. У наступному розділі ми обговоримо деякі методи тренувань розрахунків.

Ваша увага має бути зосереджена на пошуку найефективніших і найпростіших прийомів, щоб швидко привести зброю в дію та вести влучний і ефективний вогонь по ворогу. Наведена нижче схема взята з посібника армії США і показує, як війська вводять у дію середній кулемет.

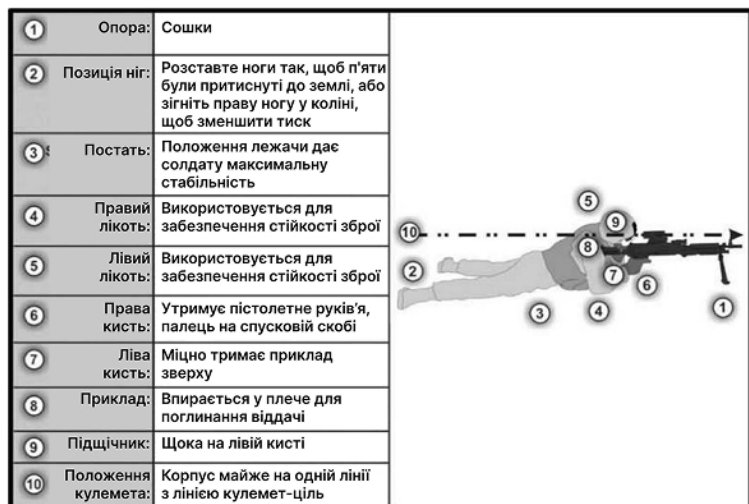


ПРИЙОМИ УРАЖЕННЯ: КУЛЕМЕТ В ШТУРМІ

Вогонь стоячи та з сошок

Існують різні способи ведення вогню з кулемета під час штурму, зокрема з стегна чи з плеча. Однак, в більшості випадків, найбільш ефективним є використання кулемета з сошок, стріляючи з положення лежачи, що забезпечує більшу точність і зменшує уразливість від вогню противника. Використання вертикального положення доцільне лише в разі, якщо стріляти з лежачого положення неможливо. Схеми вогневих позицій, стоячи та лежачи, наведені нижче, показують методи застосування кулемета, згідно з посібником армії США.

Оскільки в умовах бойових дій завжди є ймовірність зустрічі з ворожими укріпленнями чи підкріпленнями, кулеметна підтримка може швидко нейтралізувати ці загрози та зберегти імпульс атаки. Крім того, кулемет в штурмі також важливий для відбиття контратак після захоплення позицій.





БОЙОВЕ РЕМЕСЛО

Максимізація ефекту кулемета

Ця глава розглядає інтеграцію кулеметів у бойову структуру піхотного відділення та взводу.

Цей розділ не є вичерпним керівництвом із ведення бойових дій на рівні відділення або взводу. Натомість він фокусується на ролі кулеметів у загальній бойовій тактиці. Ефективне застосування кулемета полягає у використанні його сильних сторін для максимального впливу на слабкі місця противника. Представлені тут методи можуть слугувати основою для більш гнучких і творчих маневрів, адаптованих до конкретних тактичних ситуацій.

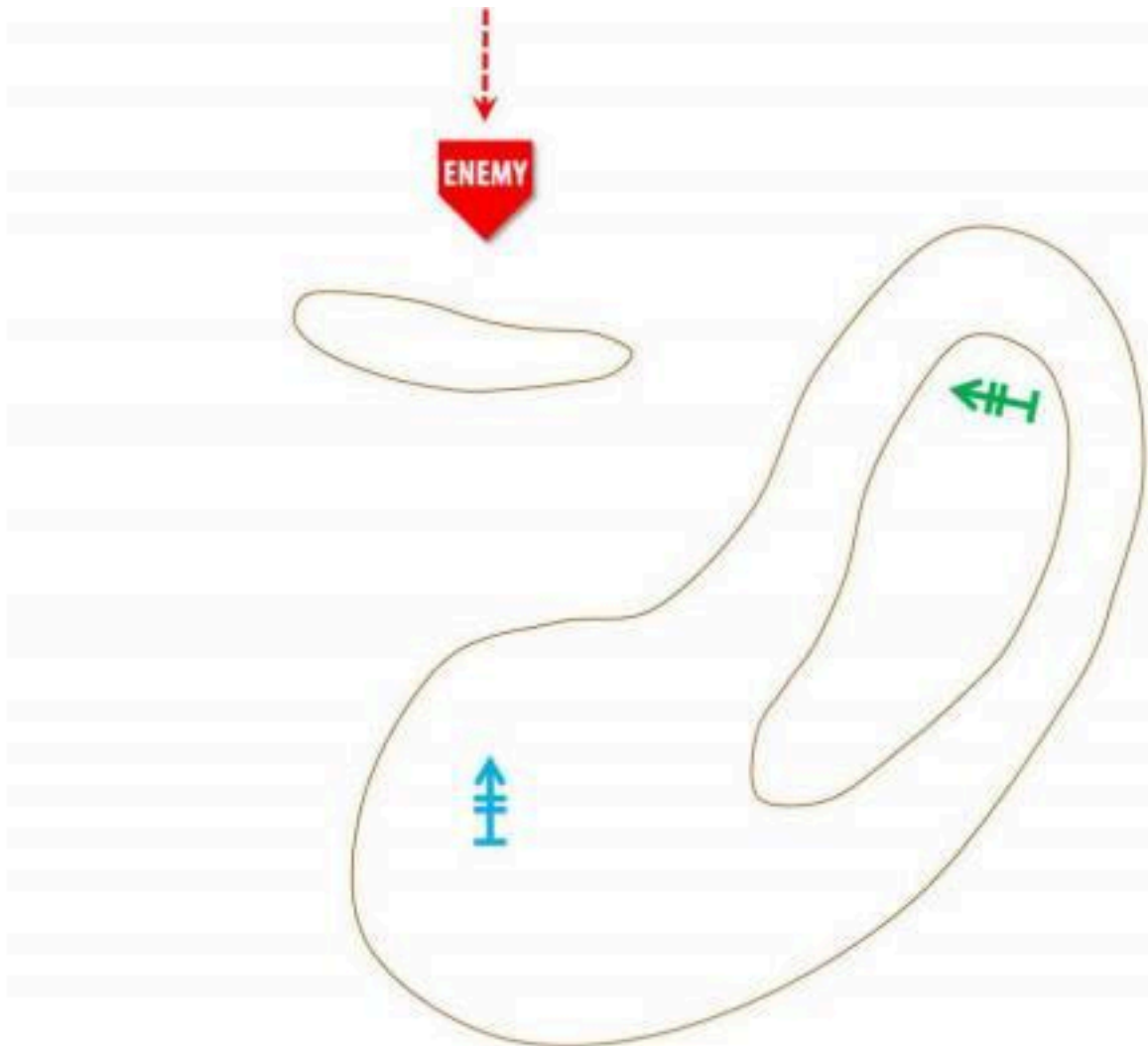
Наведені прийоми демонструють лише позиціонування, маневр та застосування кулеметних розрахунків без відображення повноцінних піхотних підрозділів. Це не означає, що вони використовуються без піхотної підтримки — навпаки, всі вони повинні інтегруватися у бойові маневри відділення або взводу. Обраний формат подачі спрямований на спрощення та кращу наочність матеріалу.

БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ПОСЛІДОВНА ПАСТКА

КРОК 1: Встановіть пастку з кулеметами

Послідовна пастка передбачає використання двох елементів, принаймні один з яких — кулемет. Ідея цієї тактики полягає в тому, щоб за допомогою першого елемента заманити або змусити ворога зайняти позицію, де він буде більш вразливим для кулемета.

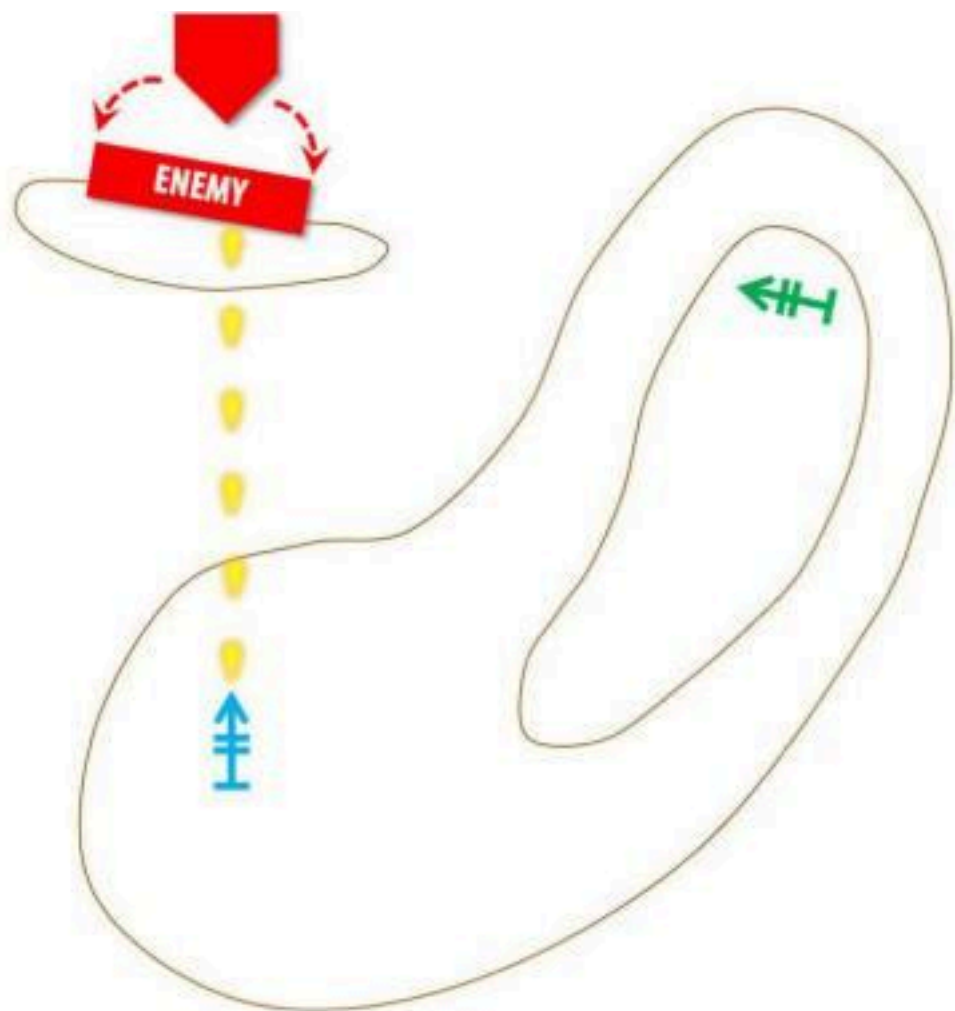
У наведеному нижче прикладі показано, як організувати та реалізувати послідовну вогневу пастку, але існує багато способів застосувати цю концепцію в різних ситуаціях та на різній місцевості. У наведеному нижче прикладі ви визначаєте очевидну ділянку місцевості (невеликий пагорб у центрі схеми), яка забезпечує гарне укриття і приховує кулеметну позицію, позначену синім кольором. Потім ви розміщуєте другий кулемет (зелений) там, де він може вести поздовжній вогонь по ворогу, що сховався за невеликим пагорбом, і чекає, поки ворог наблизиться.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ПОСЛІДОВНА ПАСТКА

КРОК 2: Відкрийте вогонь з першого кулемета

До того, як ворог досягне невеликого пагорба, відкрийте вогонь зі свого першого кулемета (позначено синім). Важливо, щоб ви відкривали вогонь до того, як ворог досягне цього пагорба, оскільки мета полягає в тому, щоб змусити його швидко сховатися за ним. Оскільки пагорб забезпечує гарне прикриття, противник інтуїтивно скористається ним, так як не матиме часу обирати інший курс дій під інтенсивним вогнем. Другий кулемет (зелений) не повинен відкривати вогонь відразу, а натомість чекати, доки всі вороги не стануть на лінію за пагорбом, укриваючись від першого.

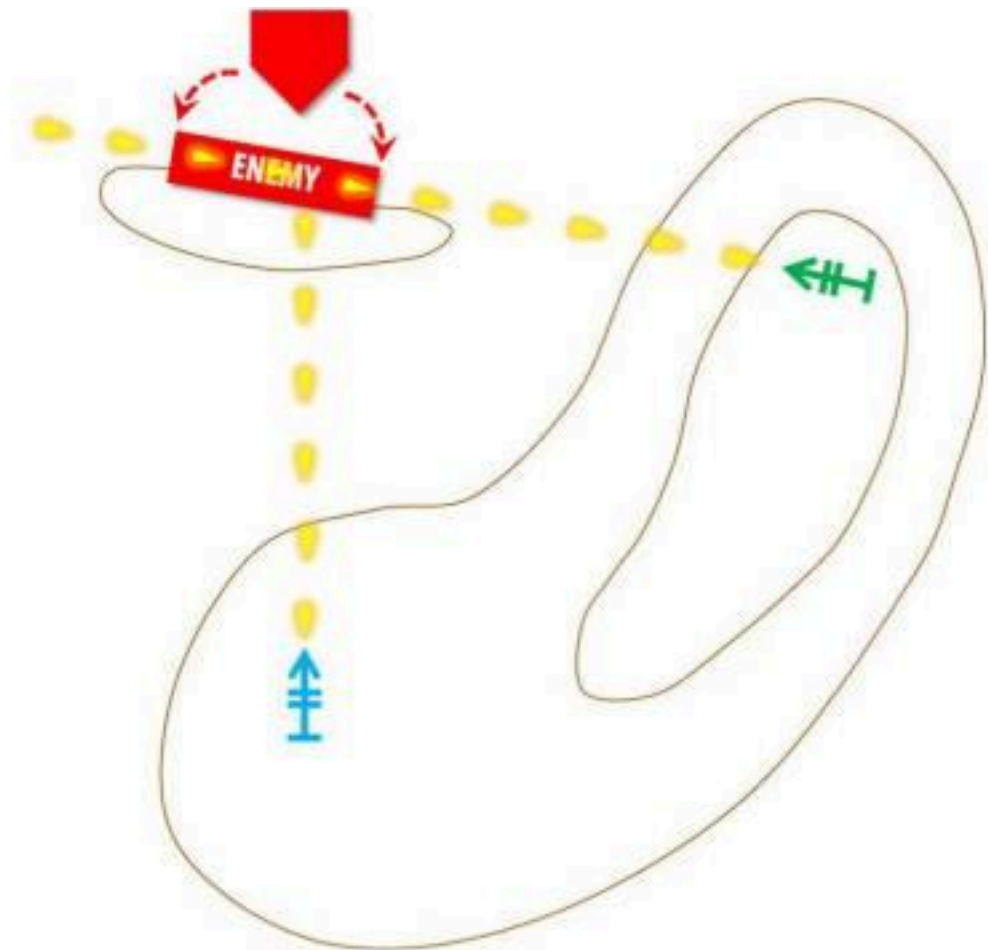


БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ПОСЛІДОВНА ПАСТКА

КРОК 3: Почніть поздовжній вогонь

Коли ворог щільно скупчиться на лінії за пагорбом, щоб уникнути вогню першого (синього) кулемета, відкрийте вогонь з другого кулемета. Ваш вогонь з другого кулемета буде надзвичайно ефективним, оскільки він захопить ворога з його відкритого флангу, а кулі прострілюватимуть довгу вісь його строю.

Якби ви одразу відкрили вогонь з обох кулеметів, противник міг би не повністю відкрити себе в пастці. Цей приклад послідовного вогню втягує противника в поздовжній вогонь, але можна використовувати подібні послідовні вогневі пастки, щоб втягнути ворога в тактичну-L (взаємозв'язаний вогонь із двох кулеметів) або будь-яку іншу вразливу позицію. Ключова концепція техніки полягає в тому, щоб використовувати початковий вогонь з першого елемента для створення більш ефективного вогню для другого. Знову ж таки, першим елементом може бути не тільки кулемет, але другим елементом для відкриття вогню в ідеалі має бути саме він.

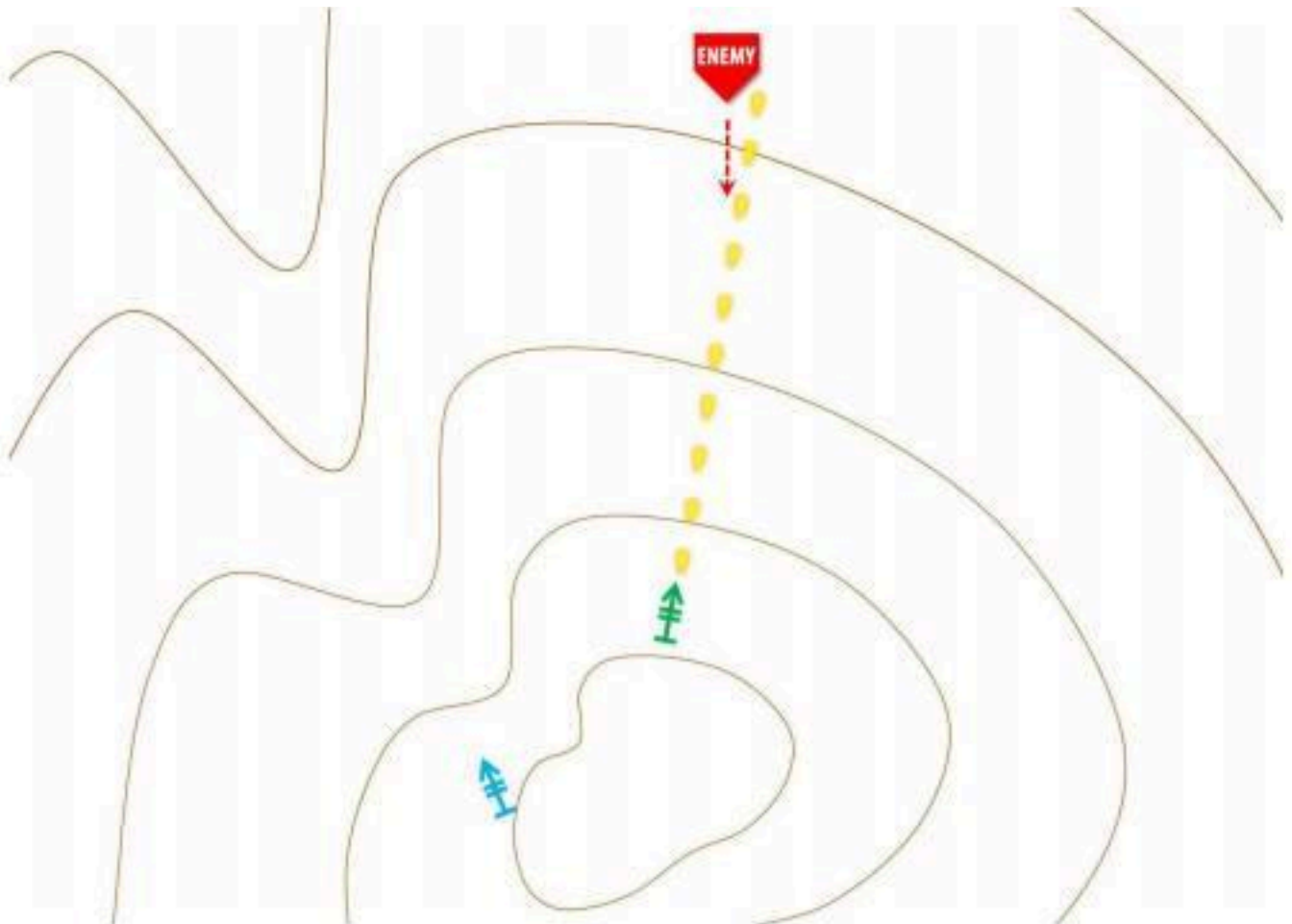


БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: РЕЛЬЄФНА ПАСТКА

КРОК 1: Встановіть кулемети

Інший тип пастки втягує ворога під ваш кулеметний вогонь, використовуючи місцевість або перешкоди.

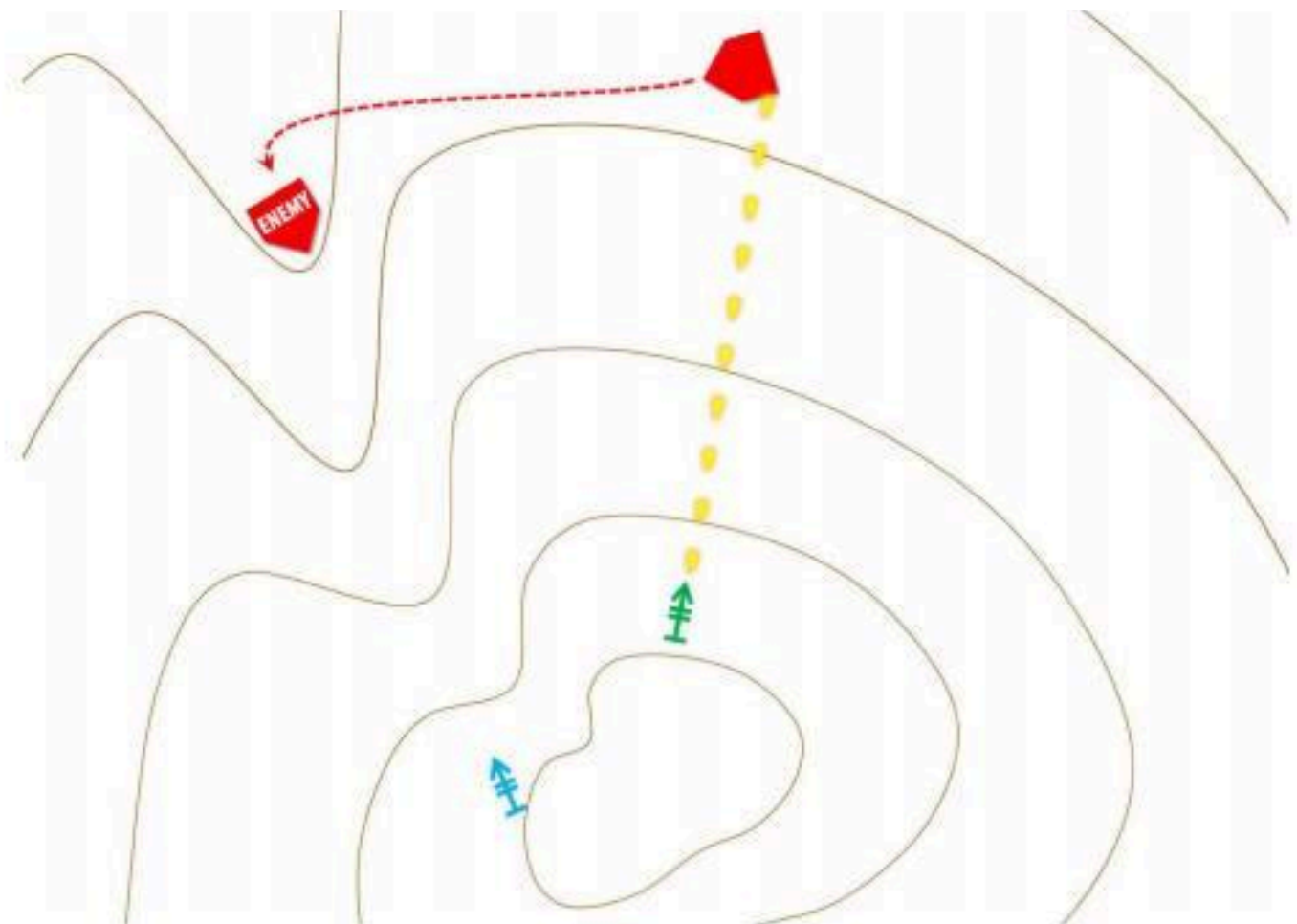
У наведеному нижче прикладі ви встановили оборонну позицію на вершині пагорба в нижній частині діаграми. На лівій стороні діаграми є балка, яка пропонує хороший критий і прихований підхід до вершини пагорба. Коли ворог починає рухатися на пагорб, ви відкриваєте вогонь зі свого першого кулемета (зеленого). Другий кулемет тримає приціл на балці, щоб прикрити місцевість, яка розтягує стрій ворога у вузьку колону.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: РЕЛЬЄФНА ПАСТКА

КРОК 2. Втягніть ворога в балку

Щоб уникнути вогню з першого кулемета, ворог рухатиметься вбік, щоб скористатися перевагою прикриття та прихованого підходу, запропонованого місцевістю. Захищений від першого кулемета, ворог, ймовірно, спробує просунутися на вашу позицію через балку. У цьому прикладі ви фактично використовуєте послідовну вогневу пастку та рельєфну пастку одночасно. Однак це не завжди має бути так. Вам не потрібно використовувати послідовний вогонь, щоб встановити та виконати пастку на місцевості. Ви можете просто встановити захист або перешкоди таким чином, щоб запропонувати очевидно безпечніший шлях підходу, щоб заманити ворога. Також важливо пам'ятати, що розумні чи досвідчені вороги можуть передбачити вашу пастку, тому важливо розставляти пастку з урахуванням точки зору ворога.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: РЕЛЬЄФНА ПАСТКА

КРОК 3: Відкрийте вогонь з другого кулемета

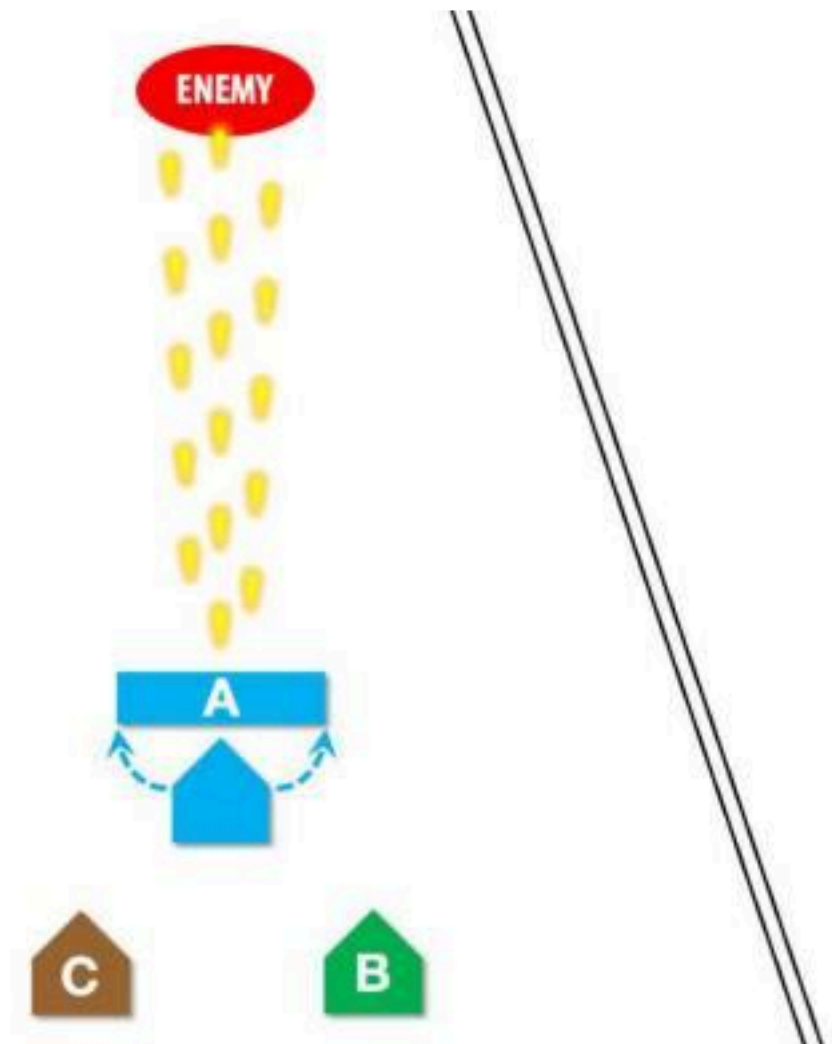
Як тільки ворог просувається вгору і розтягує свій стрій, він стає більш вразливим до вашого вогню. Крім того, коли ви відкриєте вогонь, якщо місцевість звужується, ворогу буде важче вибратися з пастки та сховатися від вашого вогню. Знову ж таки, у цьому прикладі використовується лише місцевість, але також можна використовувати перешкоди для досягнення тих самих ефектів. Готуючи свою оборонну позицію, ви можете встановити перешкоди, як-от колючий дріт, який направляє ворога вздовж передбачуваного шляху наближення. Ворог, швидше за все, намагатиметься уникнути таких перешкод, як колючий дріт, і піде легшим шляхом, неусвідомлено потрапляючи на лінію вогню вашого кулемета. Однак, як і у випадку з місцевістю, розумний ворог може передбачити пастку та спробувати пробитися крізь ваші перешкоди замість того, щоб вибрати легший шлях.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ВІДСІКАЮЧА ПАСТКА

КРОК 1: Зв'язування боєм

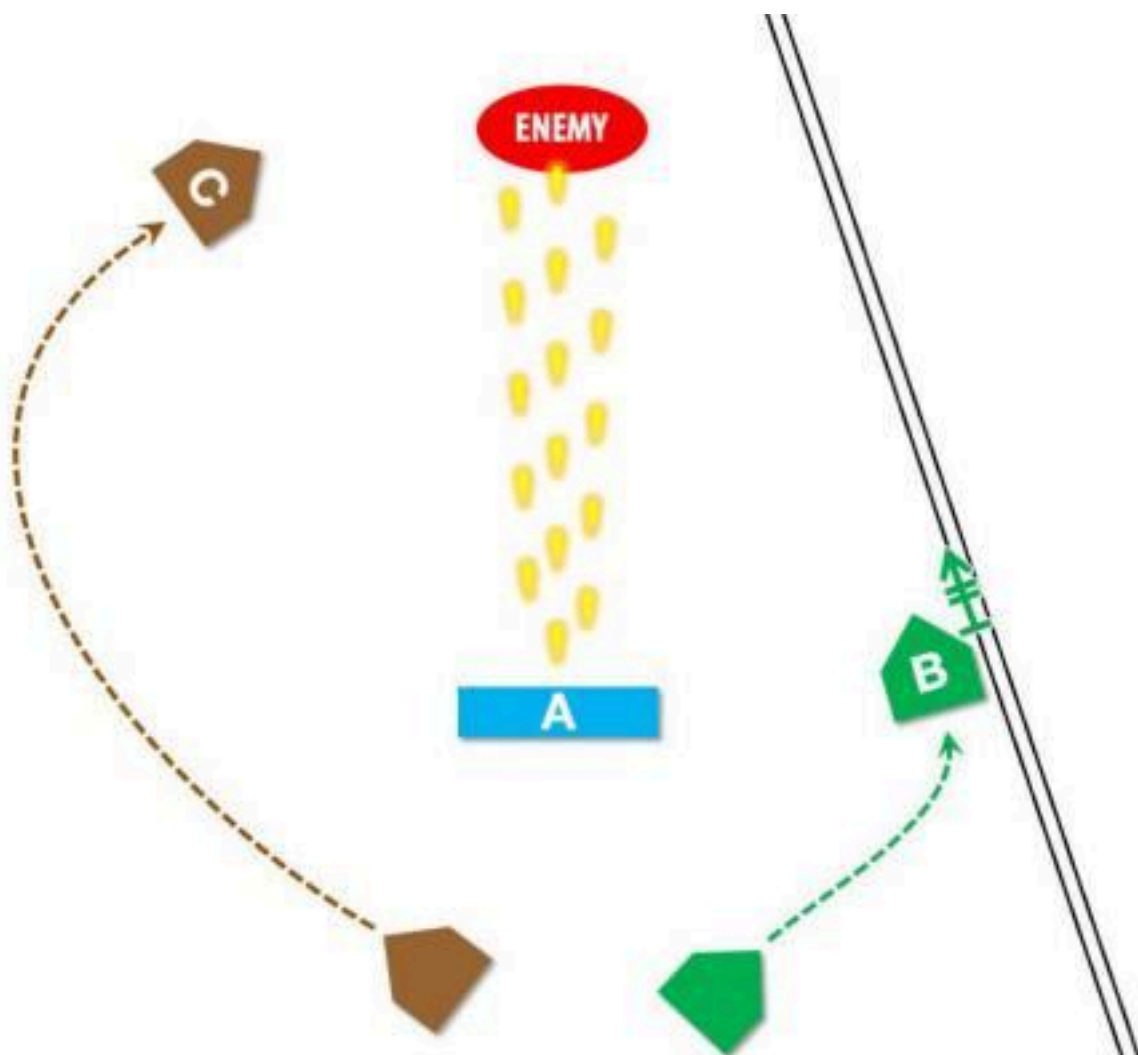
Ви можете використовувати дорогу або будь-яку лінійну небезпечну зону LDA (Linear Danger Area) як пастку, щоб максимізувати ефект від можливостей вашого кулемета. Ключ полягає в тому, щоб заманити або змусити ворога перетнути дорогу / забор / трубу через вашу лінію вогню.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ВІДСІКАЮЧА ПАСТКА

КРОК 2: Розміщення кулемета

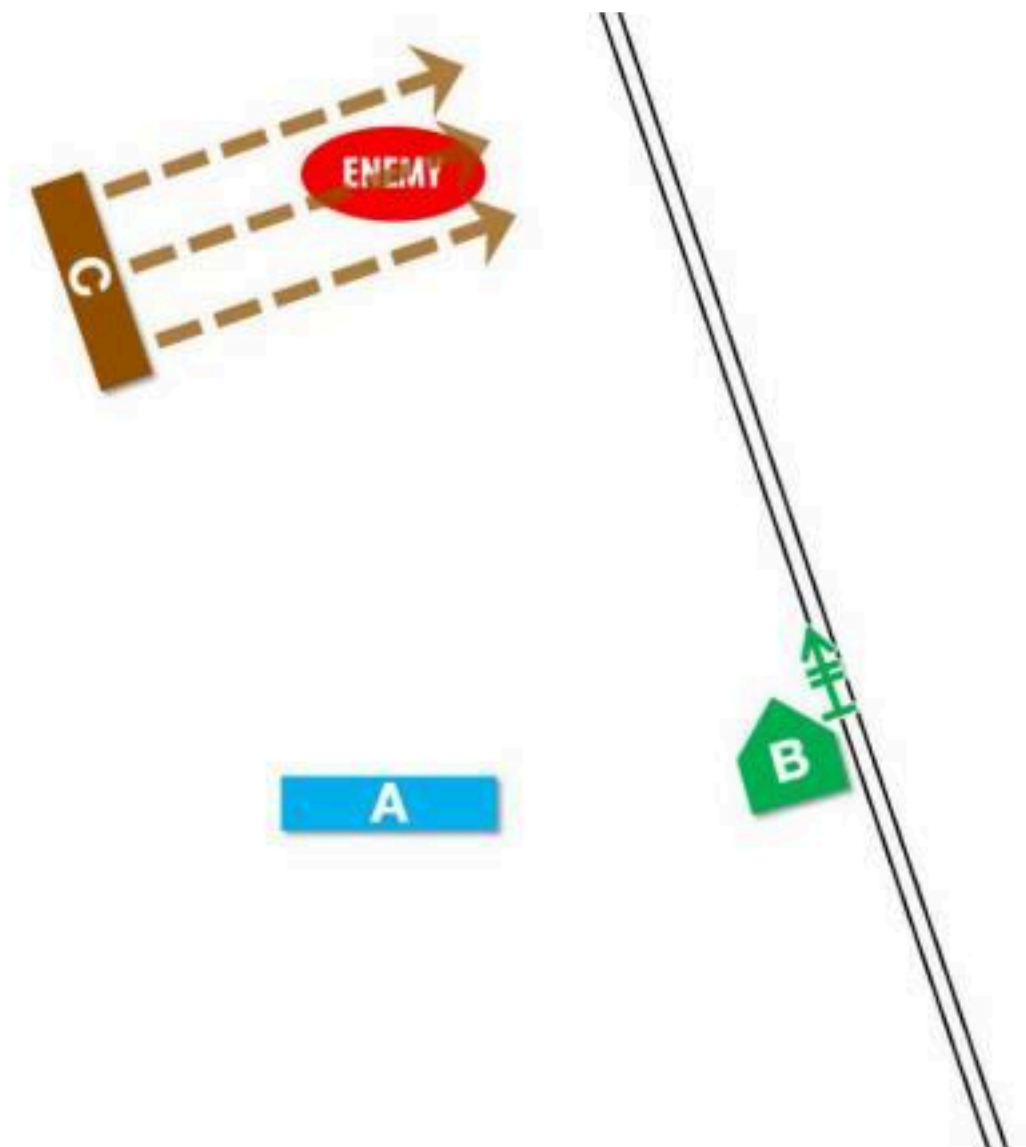
Після того, як частина відділення встановлює контакт і починає пригнічувати ворога, командир вирішує використати дорогу праворуч як зону найкращого ураження ворожих сил. Командир відділення надсилає вогневу групу Браво (зелена) і принаймні один середній кулемет для встановлення основного напрямку вогню (PDF) уздовж дороги. Водночас команда Чарлі (коричнева) обійде з флангу ліворуч у стандартному фланговому маневрі проти противника.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ВІДСІКАЮЧА ПАСТКА

КРОК 3: Видавлювання ворога

Опинившись на штурмовій позиції, команда Чарлі атакує ціль. Команда Альфа (блакитна) у цей час припиняє чи переводить вогонь ближче до дороги щоб переконатися, що вони не стріляють у членів штурмової групи. Команда Браво і кулемет будуть прикривати дорогу і залишатися прихованими, наскільки це можливо.

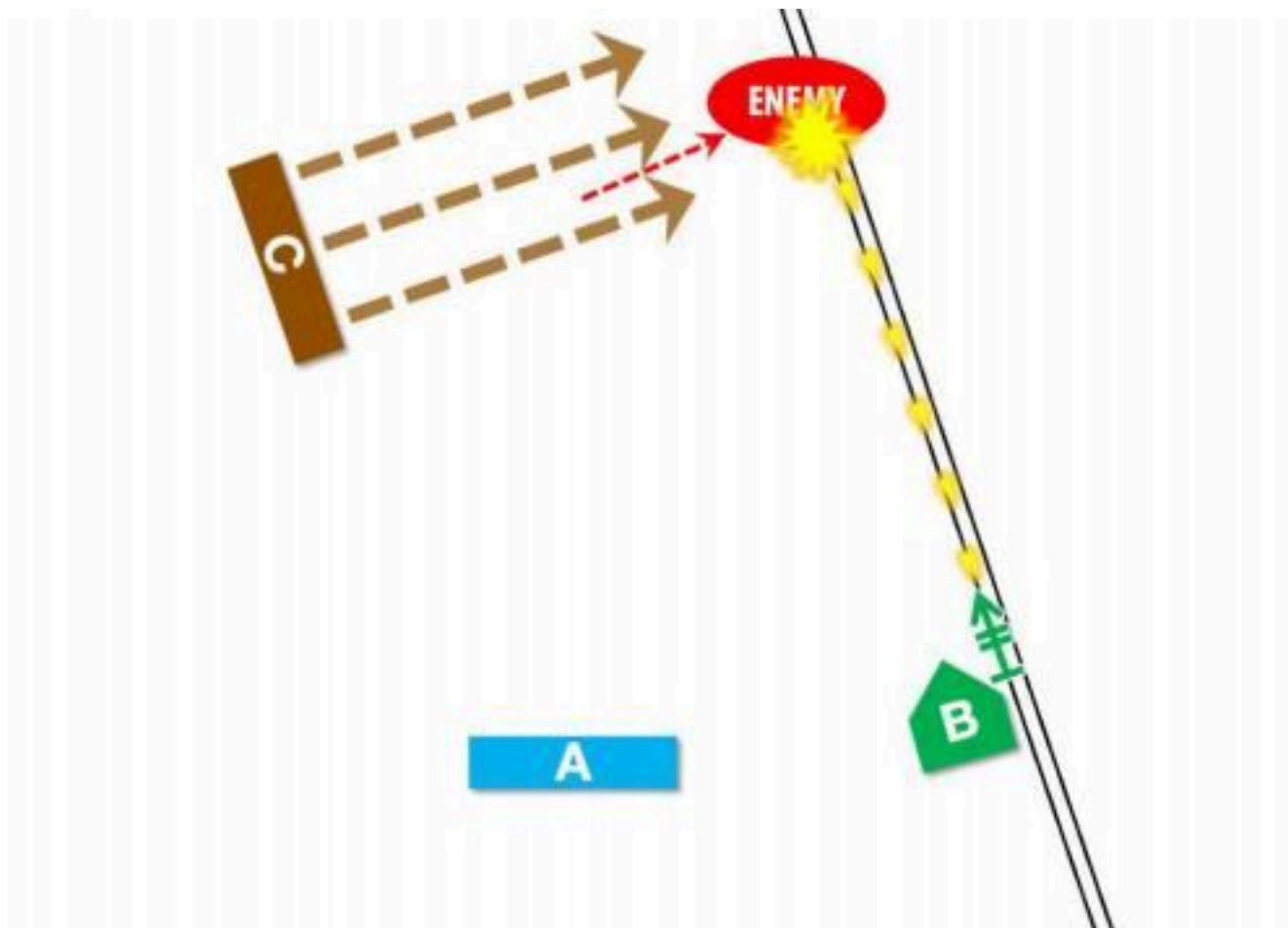


БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ВІДСІКАЮЧА ПАСТКА

КРОК 4: Чарлі та Браво атакують ворога

У стандартній вправі придушення та флангового бою, якщо супротивник повністю не придушений підтримуючим елементом, ніщо не може завадити противнику виконати розрив та відскочити назад, подалі від штурмового елемента.

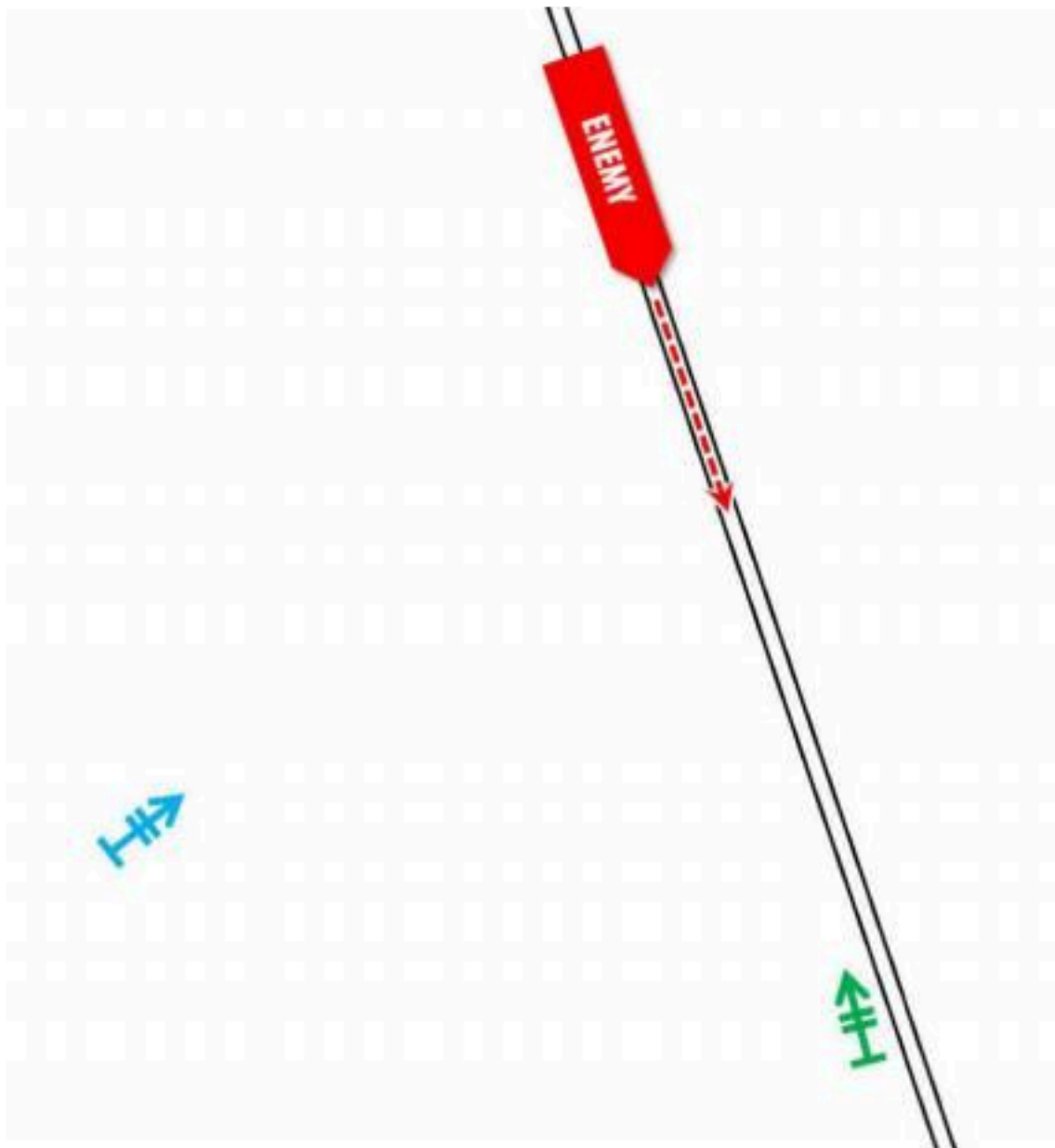
У наведеному нижче прикладі, щоб відступити, ворогу потрібно перетнути дорогу. Цю дорогу прикриває команда Браво і середній кулемет. Отже, коли ворог відступить і викриється, переходячи дорогу, він потрапить під вогонь вашого кулемета. Ворог буде особливо вразливим при переході дороги. Якщо ворожі війська будуть поранені та впадуть на дорозі, це створить додатковий стрес для решти, оскільки їм доведеться займатися евакуацією поранених. Якщо ворог вирішить не переходити дорогу через кулемет, він буде закріплений на місці та вразливий для нападу команди Чарлі. Це лише один приклад того, як можна загнати ворога в відсікаючу пастку, прикриту кулеметом.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ДОРОЖНЯ ПАСТКА

КРОК 1: Встановіть кулемет поблизу дороги

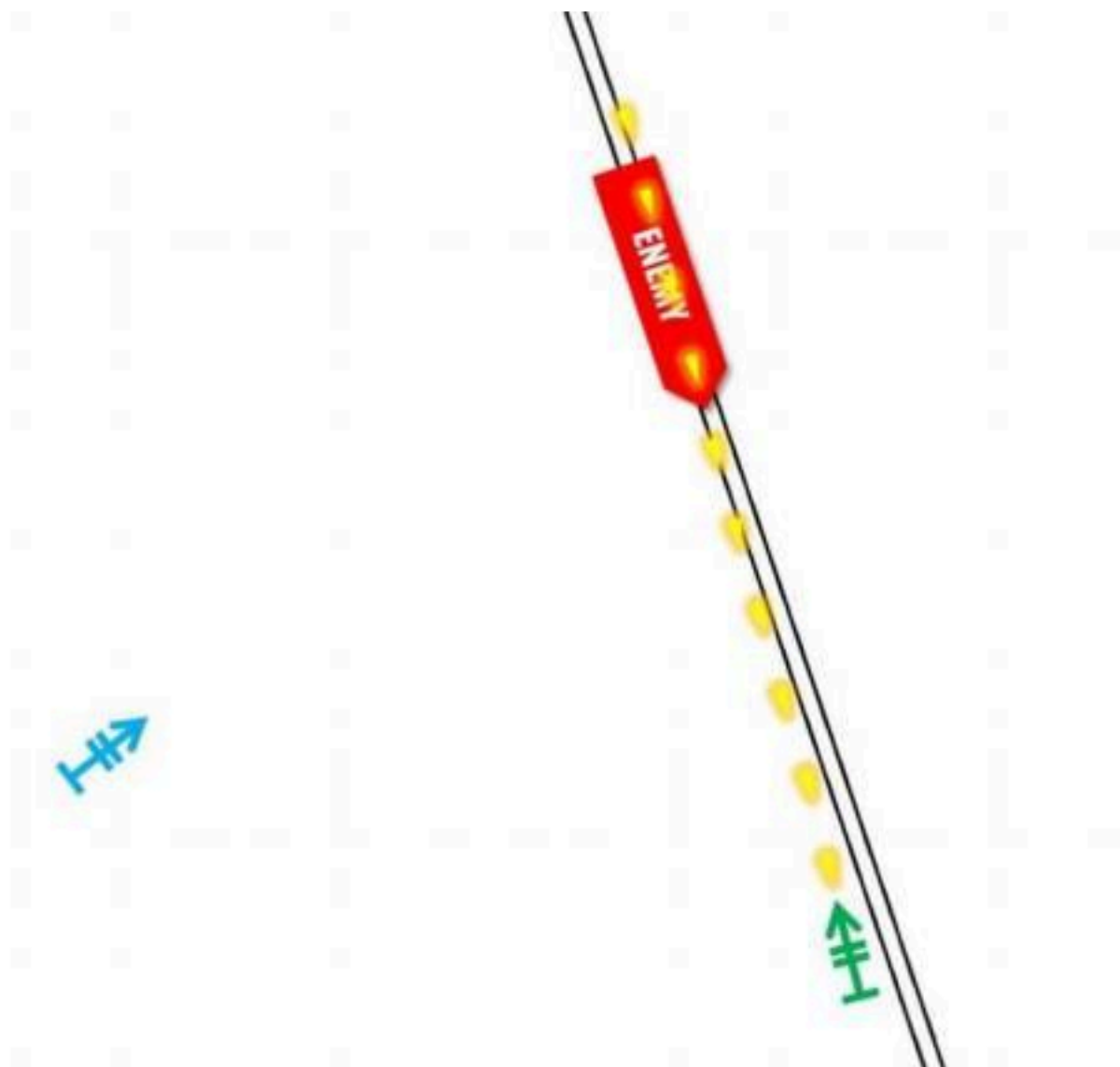
Застосовуючи кулемет проти ворожих сил, що рухаються дорогою, чим ближче ви можете розташувати кулемет до дороги, тим більше ви досягнете поздовжнього вогню. Однак, якщо кулемет знаходиться надто близько до дороги або на самій дорозі, ворожі сили його легко помітять. У наведеному нижче прикладі ви також розташовуєте інший елемент (у цьому випадку другий кулемет) під іншим кутом, щоб підтримувати перший.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ДОРОЖНЯ ПАСТКА

КРОК 2: Відкрийте вогонь з першого кулемета

Відкриваючи вогонь з першого кулемета, ви намагаєтеся якомога швидше знищити максимальну кількість ворожих солдатів. На відміну від інших маневрів, коли очікування давало вам перевагу, у цьому прикладі ворог найбільш вразливий на перших секундах бою, коли він рухається колоною або шеренгою по дорозі. Тому на початку бою доцільно вести стрільбу з високою скорострільністю.

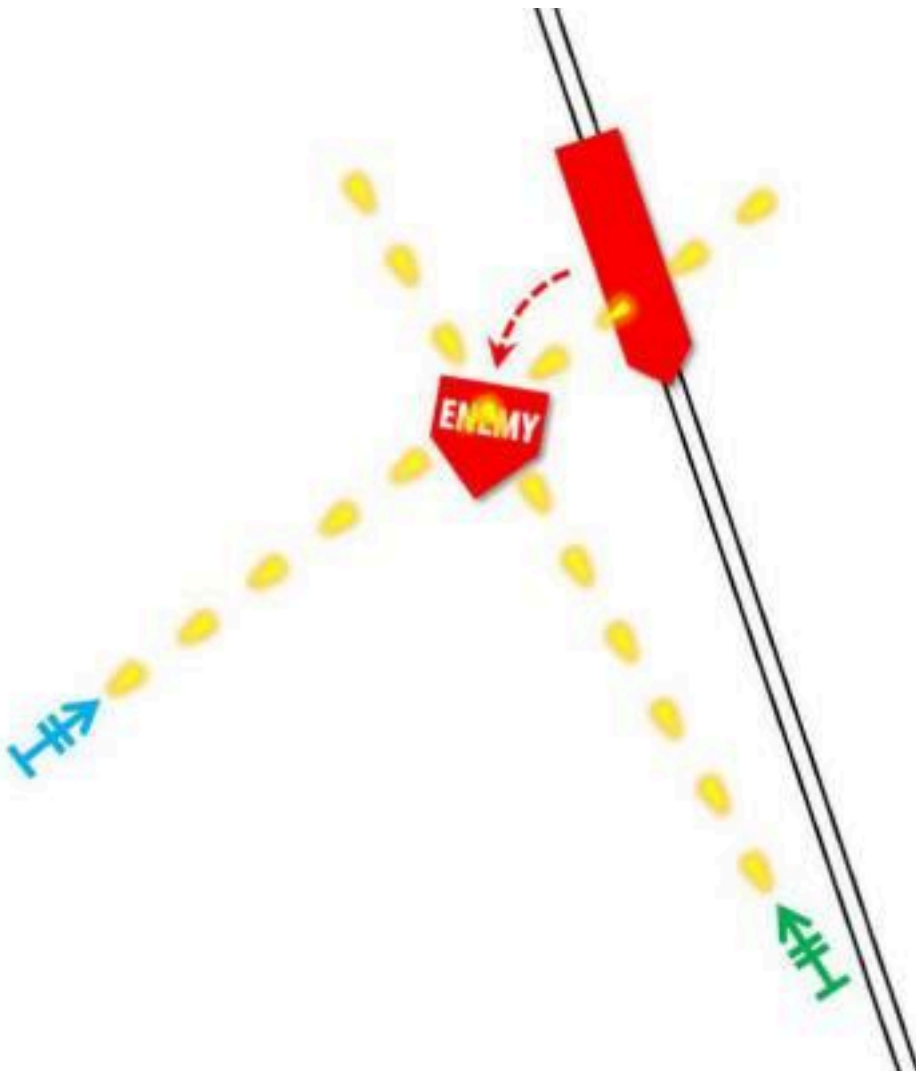


БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ДОРОЖНЯ ПАСТКА

КРОК 3: Почніть вогонь з другого кулемета

Противник не буде довго залишатися на лінії вогню на дорозі і, швидше за все, відійде від дороги в тому чи іншому напрямку. Якщо ворог агресивний, він, ймовірно, відійде від дороги з того самого боку, що й ваша зброя, намагаючись обійти вас з флангу. Оскільки ваша зброя знаходиться близько до дороги, вона вразлива для того, щоб її обстріляли збоку від дороги.

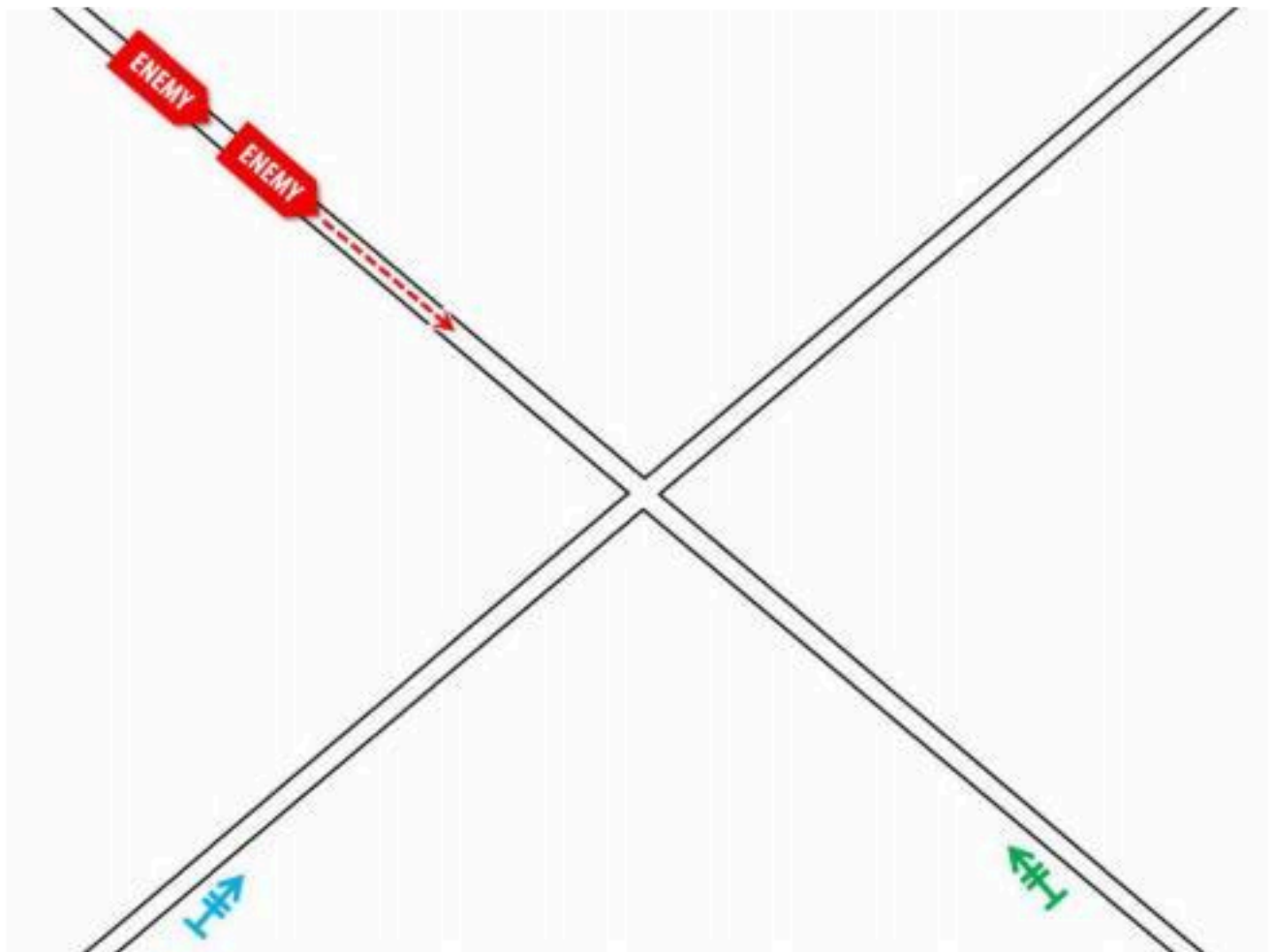
Розташувавши другий кулемет для вогню по ворогу, коли він починає обходити з флангу, ви можете "загнати" ворога в тактичну-L, даючи обом елементам більше шансів або виграти бій, або безпечно розірвати контакт. Якщо ворог використовує фланги з обох боків дороги, цей другий елемент також знаходиться у зручній позиції для їх ураження. Якщо ворог вирішить відійти від дороги в протилежному напрямку, ви все одно можете відкрити вогонь з обох кулеметів, відганяючи ворога і не даючи йому вийти на дорогу.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ПАСТКА НА ПЕРЕХРЕСТІ

КРОК 1: Встановіть кулемет на кожну з доріг

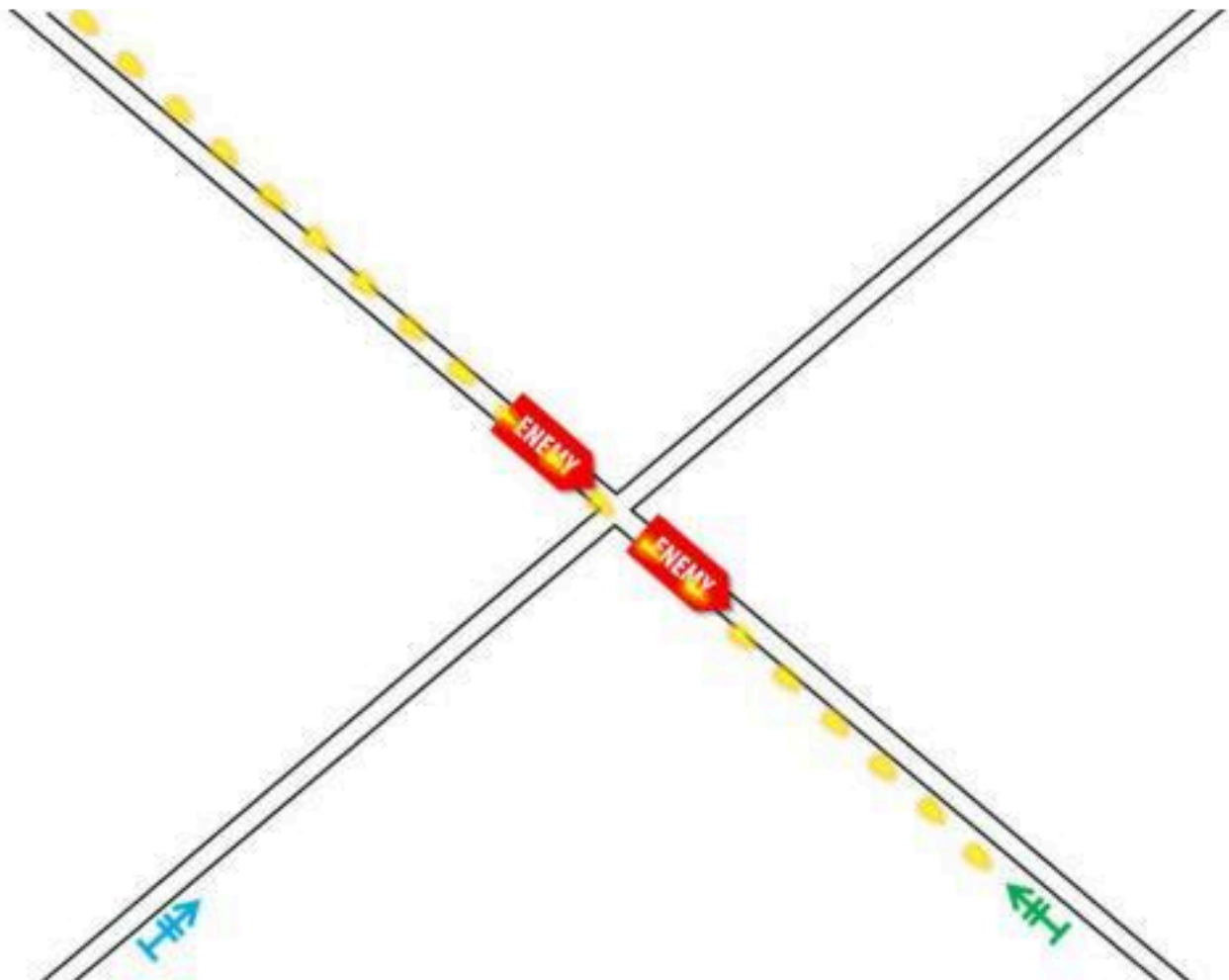
Якщо ви можете встановити свої кулемети на перехресті, ви можете використовувати комбінацію двох попередніх прийомів. Як ми побачимо, ця техніка може бути особливо ефективною проти ворожих сил, які рухаються колоною з кількома елементами для додаткової безпеки. Почніть із встановлення обох кулеметів обличчям до перехрестя на різних дорогах. В ідеалі два кулемети не повинна розділяти дорога. Це дозволить їм розірвати контакт або підтримувати один одного, не переходячи дорогу. Ворог підійде по одній із двох доріг до перехрестя. Зачекайте, щоб відкрити вогонь, поки ворог не досягне або не почне переходити перехрестя.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ПАСТКА НА ПЕРЕХРЕСТІ

КРОК 2: Відкрийте вогонь по колоні

Коли ворог досягне перехрестя, відкрийте вогонь з кулемета, який може вести поздовжній вогонь по наступаючій колоні противника. Існують різні переваги відкриття вогню в різних точках, коли ворог перетинає перехрестя. Якщо ворог рухається кількома колонами, ефективним буде відкриття вогню, коли лише перша колона перетне перехрестя. Як і у випадку застосування поздовжнього вогню на одній дорозі, намагайтеся завдати якомога більшої шкоди ворожим силам на початку бою, поки він найбільш вразливий.

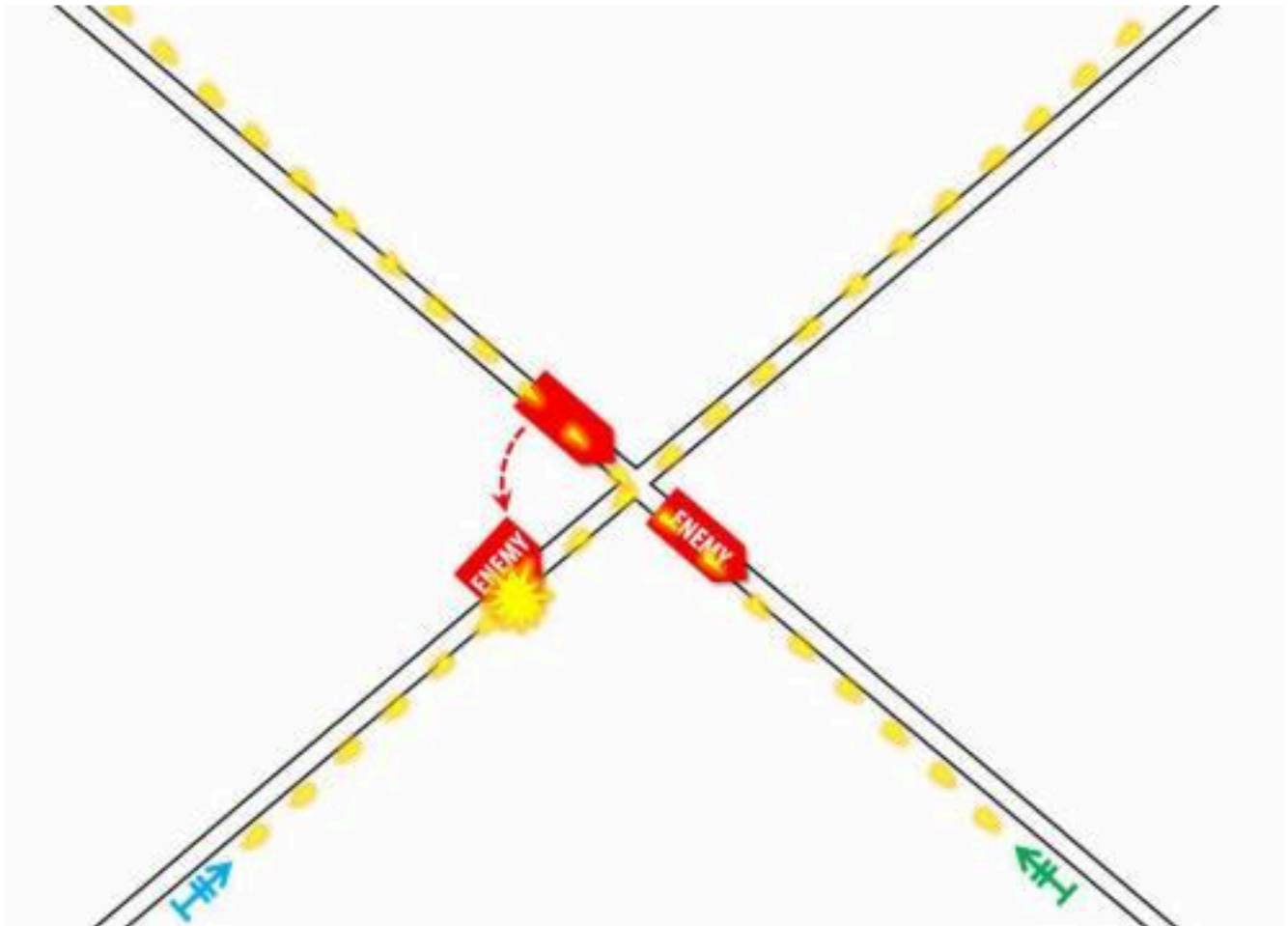


БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ПАСТКА НА ПЕРЕХРЕСТІ

КРОК 3: Відкрийте вогонь з другого кулемета

Коли ворожа колона потрапляє під вогонь, перший елемент, ймовірно, поглине більшу частину куль та, ймовірно, спробує зійти з дороги, розгорнутися та відповісти вогнем. Задній елемент може спробувати здійснити фланговий обхід або принаймні просунути вперед, щоб надати допомогу першому.

Однак для цього другий елемент повинен буде перетнути дорогу, яку покриває наш інший кулемет (синій). Знову ж таки, відкриття вогню в різний час має різні переваги. Один з прийомів полягає в тому, щоб виконати ту саму «дорожню пастку», про яку говорилося раніше, і уразити другий елемент, коли він перетинає дорогу.

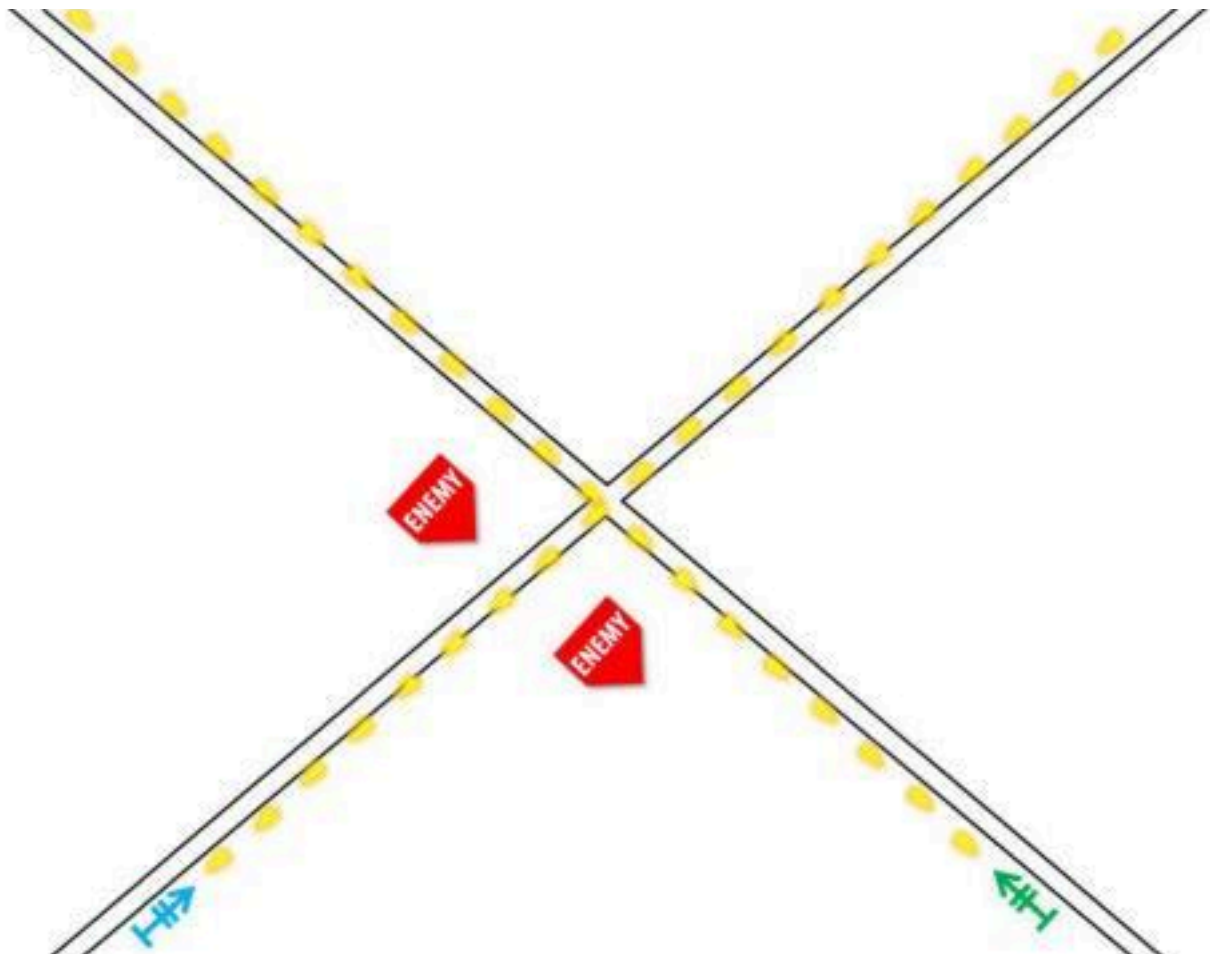


БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ПАСТКА НА ПЕРЕХРЕСТІ

КРОК 4: Розділіть ворожі елементи

У деяких ситуаціях можливо заманити ворожі елементи в пастку на протилежних сторонах дороги, ведучи сильний вогонь із кулемета, позначеного синім кольором. Головний елемент не зможе відступити, не перетнувши дорогу, покриту кулеметним вогнем, а тилловий елемент не зможе просунутися через дорогу, щоб допомогти головному.

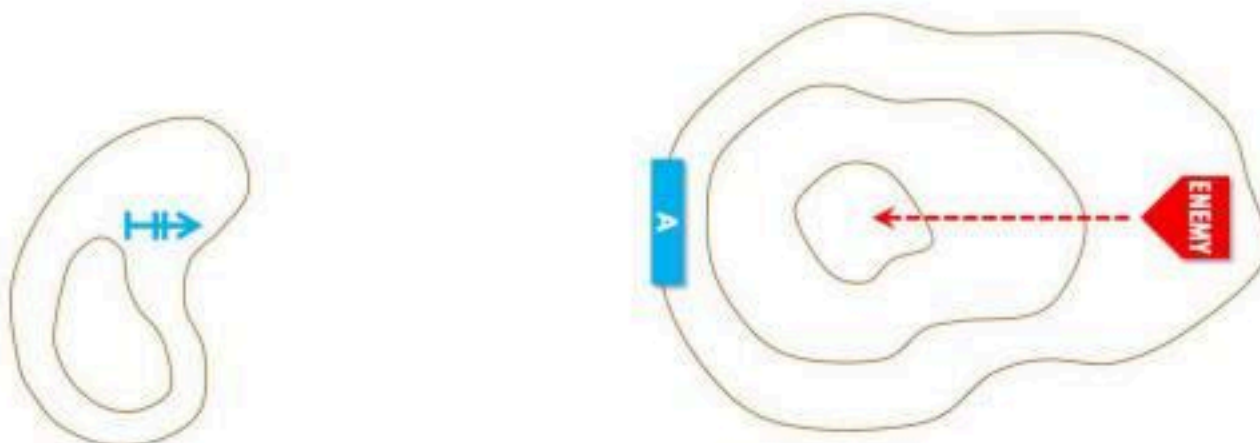
Це може бути дуже руйнівним і деморалізуючим для ворожих сил і може полегшити вам перемогу в битві та знищення ворога. Якщо противник все-таки вирішить перетнути дорогу під вогнем, він, ймовірно, зазнає більше втрат. На зображенні нижче обидва кулемети ведуть вогонь прямо по дорогах, щоб проілюструвати концепцію, яку ми обговорюємо, але насправді вони стріляли б по силах противника. Ілюстрація призначена лише для того, щоб показати, як кулемети можуть прикривати дороги таким чином, щоб захопити ворожі сили з обох сторін.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ОБОРОНА НА ЗВОРОТНОМУ СХИЛІ

КРОК 1: Розгорніться на зворотному схилі

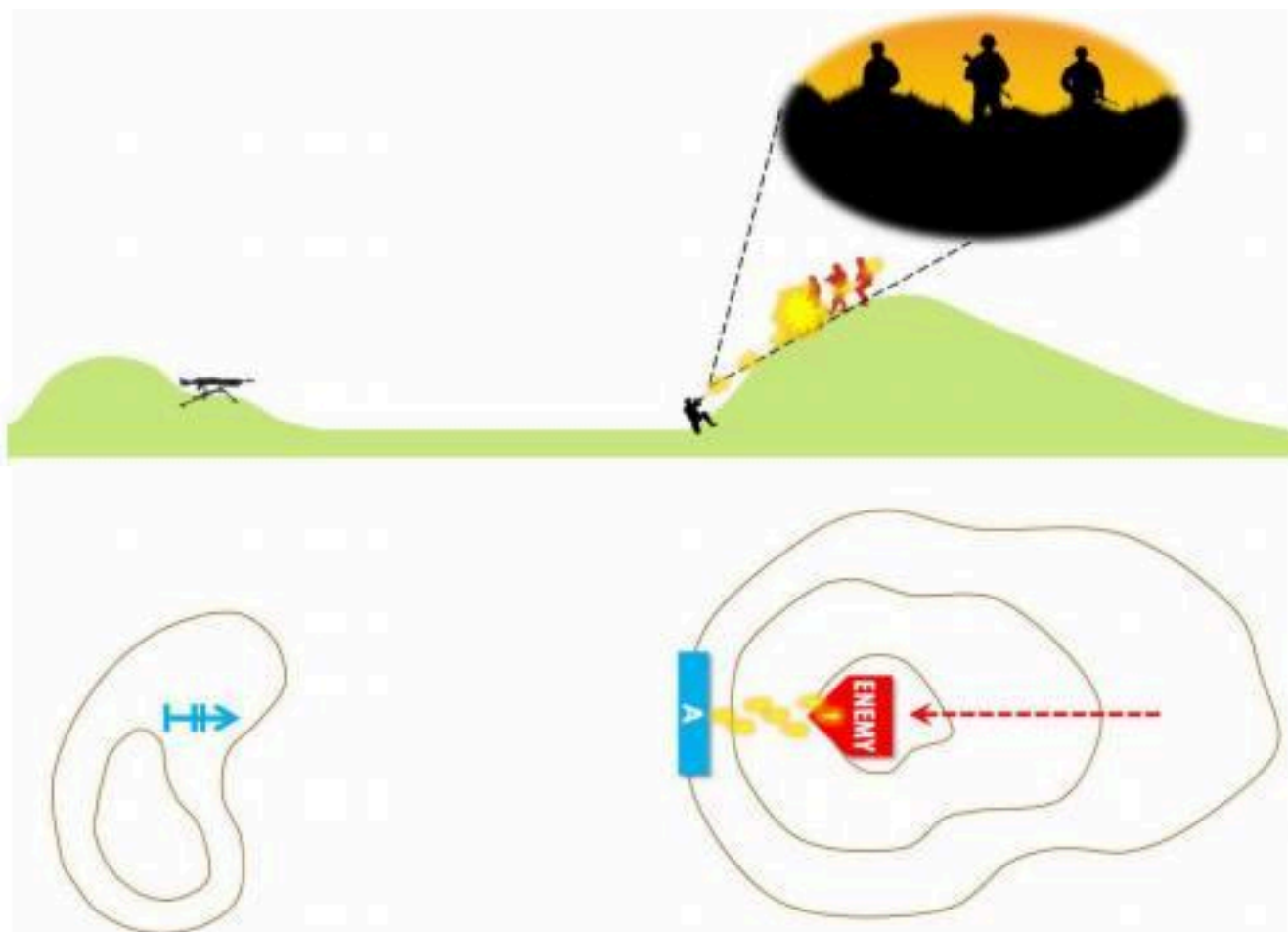
Ця техніка показує, як використовувати кулемет для посилення захисту зворотного схилу. Зауважте, що захист на зворотному схилі особливо ефективний на світанку, у сутінках або вночі, коли небо освітлене. У цей час низина темна, але легко розрізнити силуети на тлі неба. У наведеному нижче прикладі ви розгортаєтесь на зворотному схилі та чекаєте на ворога в засідці. Фігура на ілюстрації стоїть на колінах, але насправді ваші війська, ймовірно, будуть лежачи та за укриттям. Зауважте, що ворог не бачить вас, коли наближається. Ви розміщуєте кулемет за своєю оборонною позицією на зворотному схилі, направленим до ворога.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ОБОРОНА НА ЗВОРОТНОМУ СХИЛІ

КРОК 2: Відкрийте вогонь по ворогу на пагорбі

Коли вороги підіймаються на вершину пагорба, вони вимальовуються на фоні неба, тому їх легко побачити та вразити. Ви залишаєтеся в низині, де вас важко помітити ворогу. Коли ворог побачить вас, зазвичай буде занадто пізно. Ви можете вступити в бій з військами, які наступають через пагорб, але будь-які інші ворожі війська, розташовані далі в строю, все одно не зможуть вас побачити або вступити в бій. Проводячи оборону на зворотному схилі, ви все одно повинні бути обережними до атаки з боків. Крім того, ворог може використати висоту для штурму вашої оборонної позиції. Розташування кулемета позаду може допомогти протистояти обом цим випадкам.

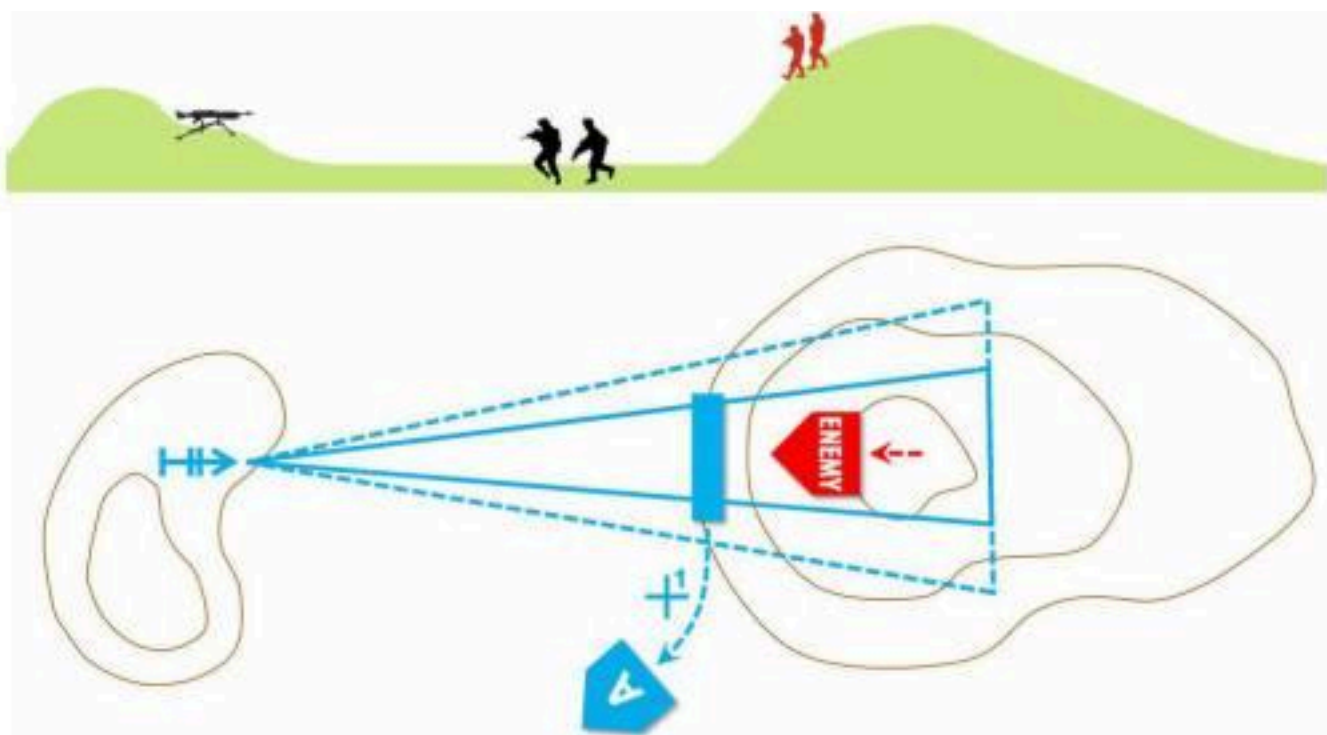


БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ОБОРОНА НА ЗВОРОТНОМУ СХИЛІ

КРОК 3: Виведіть піхоту із небезпечної зони

КРОК 3: Виведіть оборонний елемент із небезпечної зони

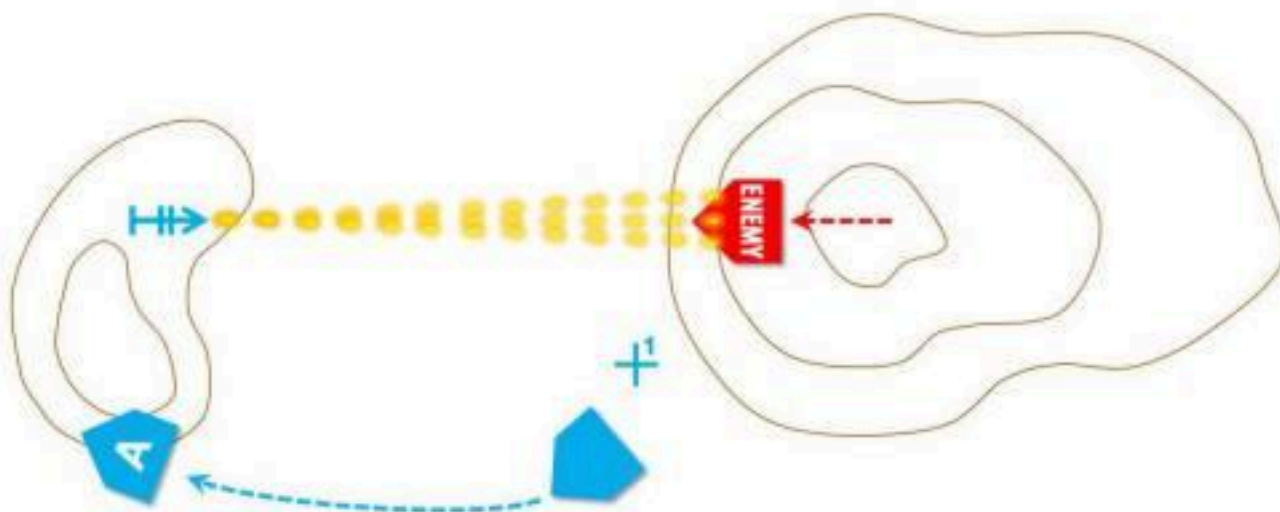
Перш ніж ваш кулемет зможе відкрити вогонь, елемент оборони на зворотному схилі повинен швидко вийти із зони ураження. В ідеалі ви повинні заздалегідь визначити орієнтири на землі, щоб кулеметник знав, коли дружні війська вийшли з небезпечної зони. На наведеній нижче схемі застосовано ту саму 20-градусну дугу безпеки, яка описана раніше в цій книзі.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ОБОРОНА НА ЗВОРОТНОМУ СХИЛІ

КРОК 4: Відкрийте вогонь з кулемета

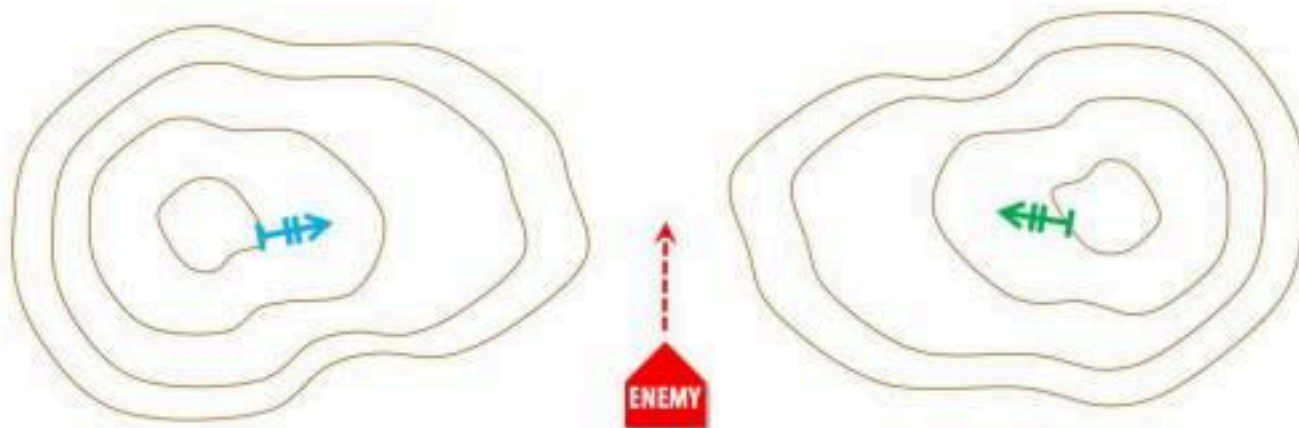
Коли дружні війська вийшли з лінії вогню кулемета, кулемет може вразити війська противника, які спускаються з пагорба. Вже зазнавши втрат у бою на зворотному схилі, противник зазнає ще більших втрат, потрапивши в зону ураження кулеметів. Цю ж техніку можна використати для реагування на ворогів, які намагаються обійти схил пагорба з флангу після початкового контакту. Війська, що обороняються, можуть розірвати контакт із флангуючими ворогами, а кулемет може вразити війська противника, коли вони обходять схил пагорба.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ЗАЙНЯТТЯ ВИСОТИ

КРОК 1: Безпечно встановіть кулемети на висоті

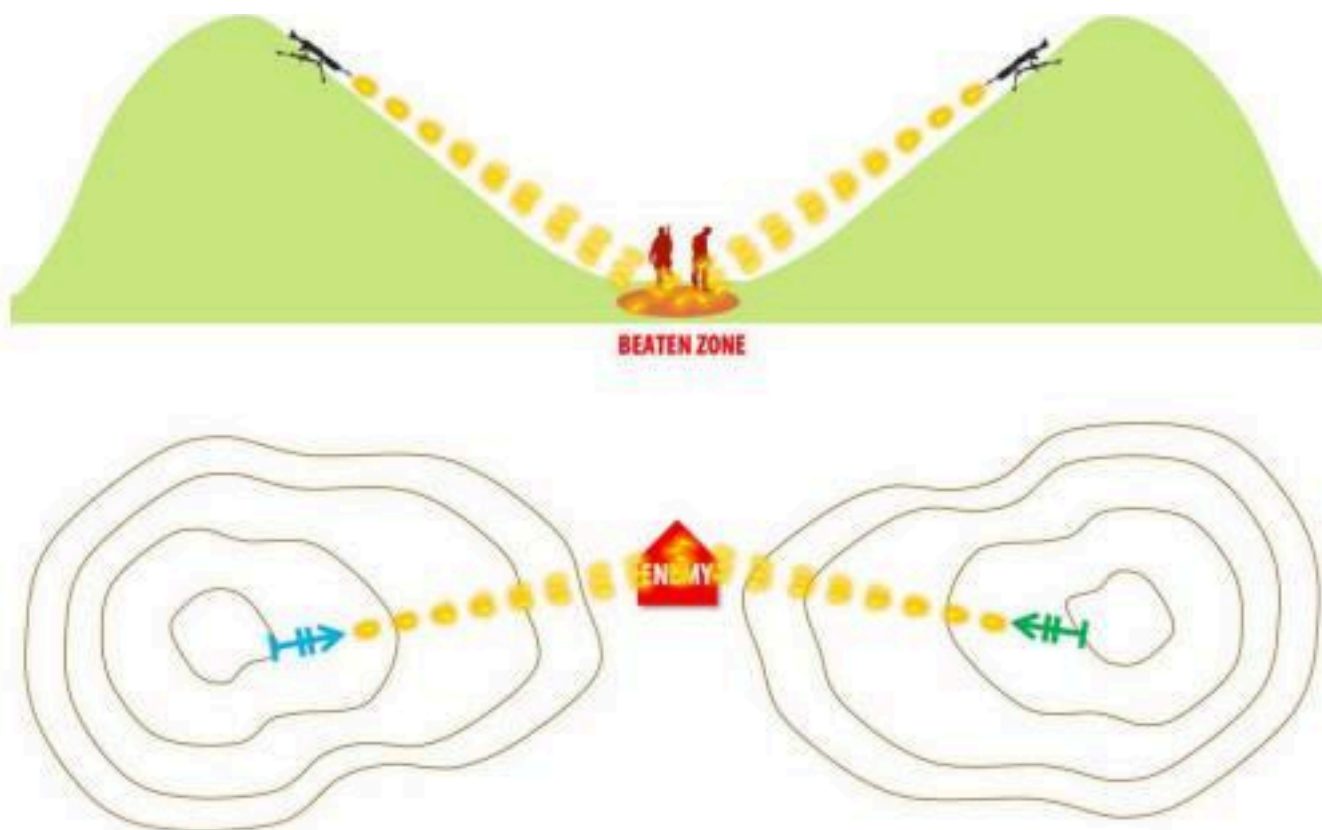
Розташування кулеметів на висоті дає ряд переваг. По-перше, це дозволяє легше вести навісну стрільбу, а також може збільшити дальність ефективного вогню. По-друге, це дає вам більше гнучкості, коли йдеться про небезпечні зони та розташування зброї. Зазвичай не можна мати два кулемети, які стріляють з обох боків від ворога, тому що вони можуть випадково уразити один одного. При стрільбі з висоти це правило може змінюватися.



БОЙОВЕ РЕМЕСЛО: ЗАЙНЯТТЯ ВИСОТИ

КРОК 2: Відкрийте вогонь з двох сторін

У наведеному нижче прикладі два кулемети можуть безпечно відкривати вогонь по ворогу, навіть якщо вони стоять один проти одного. Це ставить противника в дуже скрутне положення. Залежно від місцевості також можна використовувати більше кулеметів під різними кутами. Залежно від дальності та кута вогню, кулі все ще можуть рикошетити та вражати дружні сили. Якщо ворог вирішить штурмувати пагорб до однієї з кулеметних позицій, а інші продовжуватимуть вести вогонь по ворогу, вогонь може піднятися на пагорб до точки, де є загроза вразити дружні сили. Тому, незважаючи на те, що ведення вогню з висоти може змінити правила, коли мова йде про небезпечні зони, ви все одно повинні бути обережними та встановити додаткові заходи контролю для забезпечення безпеки.





НАВЧАННЯ РОЗРАХУНКІВ

Предмет та підходи

Деякі підходи до навчання демонструють значно кращі результати, ніж інші. Ця книга надає тактичні знання, прийоми та процедури використання кулемета, проте не охоплює специфіку навчання підрозділів цим навичкам.

Метою цього розділу є стислий огляд ключових концепцій навчання, що стосуються підготовки кулеметників. Також наведено конкретні ідеї, які можна безпосередньо інтегрувати у навчальні програми вашого підрозділу.

Основи роботи з кулеметом

Опанування кулемета та його експлуатації — фундаментальна складова ефективного навчання. Це особливо актуально для підрозділів із обмеженим доступом до полігонів. Навіть без бойових стрільб можна суттєво покращити навички, тренуючись із розрядженою зброєю в казармах, на навчальних майданчиках або навіть у польових умовах.

Першим етапом підготовки є збірка та розбирання кулемета. Ця навичка може бути відпрацьована через різні динамічні та змагальні формати. Щоб підвищити мотивацію військових, рекомендується створити таблицю лідерів загону та організовувати змагання на швидкість складання та розбирання зброї. Змагання можуть проводитися під наглядом інструкторів із застосуванням секундомірів. Це не лише підвищує рівень підготовки, а й створює додатковий стимул для постійного вдосконалення навичок. Командири можуть проводити двобої між лідерами таблиці — наприклад, між двома найкращими виконавцями. Це не лише підвищує змагальний дух, а й дозволяє військовим відчувати тиск реальних бойових умов. Щоб зробити навчання більш ефективним, його можна ускладнювати: складання та розбирання кулемета із зав'язаними очима або в умовах обмеженої видимості; виконання завдань під впливом шуму чи фізичних навантажень.

Одним із важливих елементів підготовки є раптове тестування, що імітує реальні бойові умови. Наприклад, при вході до приміщення військові можуть побачити кулемет

який потрібно швидко розібрати та зібрати. У випадковий момент можна зняти брезент із коробки з деталями різних кулеметів — і солдати повинні якомога швидше зібрати та підготувати зброю. Такі вправи формують гнучкість мислення та вміння діяти в непередбачуваних ситуаціях.

Поряд із механічними навичками кулеметні розрахунки повинні мати глибоке розуміння роботи зброї. Навчання усуненню несправностей має бути не просто механічним, а спрямованим на розвиток аналітичного мислення — військові повинні розуміти, що і чому вони роблять, а не просто слідувати інструкції. Для підвищення рівня підготовки кулеметники та їхні помічники можуть взаємодіяти із досвідченими зброярами, що покращить їхні навички з обслуговування зброї та забезпечить готовність до будь-яких ситуацій у полі.

Бойові вправи

Бойові навчання повинні бути орієнтовані на швидке приведення кулемета в бойову готовність. Як і в індивідуальних вправах, тут також можна застосовувати змагальні методи — визначати команду, яка швидше та ефективніше виконає завдання. Додаткові змінні (непередбачувані умови, стрес-фактори) дозволяють зробити навчання максимально наближеним до реального бою. Головне завдання – навчити стрілецькі команди швидко та якісно виконувати свої обов'язки в будь-яких умовах, максимально наближених до бойових. Командири повинні використовувати будь-яку можливість для тренувань у нестандартних умовах. Якщо у вашій місцевості сніг випадає рідко, потрібно максимально використати такі дні для навчання. Наприклад, стрільці можуть відчути, як холод впливає на їхні рухи, спритність пальців і швидкість реакції. Проте важливо контролювати фізичний стан військовослужбовців, щоб уникнути обморожень або переохолодження.

Ще одним важливим аспектом є інтеграція стрілецьких тренувань у загальні бойові маневри. Стрілецькі команди повинні навчатися діяти в складі більших підрозділів — відділення, взводу — і координувати свої дії з іншими. Навіть якщо весь загін недоступний для навчань, кулеметники можуть тренувати маневрування та реагування на контакт із противником у різних умовах і напрямках.

Стрілецькі вправи

Стрільба — ключовий елемент підготовки, і важливо використовувати будь-яку можливість для вдосконалення навичок. Брак боєприпасів або часу на полігоні не повинен ставати перешкодою для якісного навчання. Замість того, щоб просто виконувати необхідні нормативи й повертатися з полігону, слід ретельно планувати використання боєприпасів. Категорично неприйнятно витрачати залишкові набої без користі, просто щоб уникнути адміністративної тяганини. Таке ставлення свідчить про неправильний підхід до навчання. Замість цього командири повинні розробляти реалістичні вправи, які не лише відповідають стандартам безпеки, а й максимально наближають тренування до бойових умов.

Одним із підходів є створення полігону з різними мішенями та елементами несподіванки. Наприклад, команди можуть рухатися збоку від зони стрільби, не бачачи розташування мішеней. За сигналом вони швидко повертаються, оцінюють ситуацію, приводять зброю в дію та вражають цілі в максимально стислі терміни, координуючи свої дії з іншими бійцями. Це дозволяє не тільки покращити влучність, а й розвивати

швидкість реакції, ситуаційну обізнаність і вміння працювати в команді.

Важливо також включати в навчання заходи управління вогнем, такі як техніка діалогу кулеметів, орієнтири цілей і команди вогню. Хоча деякі підрозділи можуть мати обмеження щодо подібних тренувань через вимоги безпеки, слід прагнути зробити навчання максимально реалістичним у межах дозволених правил. Вправи, подібні до наведеного вище прикладу, можуть бути проведені без додаткових ресурсів, окрім тих, які вже передбачені для стандартної кваліфікації кулеметників.

Найкращі можливості для навчання виникають, коли підрозділ має доступ до більшого полігону або маневрового стрільбища. У таких умовах слід використовувати всі доступні ресурси для відпрацювання складних прийомів стрільби, зокрема навісного вогню, вогню із закритої позиції та стрільби на великі дистанції. Коли ж з'являється нагода поєднувати стрільбу з маневром, слід приділяти увагу відпрацюванню тих навичок, які неможливо відпрацювати в обмежених умовах базового полігону або навчального центру.

Фізична підготовка

Фізична підготовка відіграє критичну роль у навчанні стрільби з кулемета. Кулемети важкі, і їхнє транспортування на великі відстані або перенесення під вогнем з укриття до укриття вимагає значних фізичних зусиль. Навіть якщо стрілецька команда чудово володіє технікою ведення вогню, їхня ефективність може швидко знизитися через втому. Саме тому кулеметники повинні бути одними з найбільш фізично підготовлених бійців у підрозділі.

Ідеальним підходом є адаптація програми фізичної підготовки підрозділу до специфічних вимог роботи кулеметників. Це означає акцент на силовій підготовці, витривалості та витримці під час перенесення важкого обладнання. У багатьох випадках доцільно призначати на роль кулеметників фізично сильних військовослужбовців, які здатні нести не лише саму зброю, а й станок та боєприпаси.

Крім загальної фізичної підготовки, кулеметні розрахунки повинні регулярно виконувати вправи, які імітують реальні бойові навантаження. Це може включати біг із перешкодами, швидке переміщення в бойовому спорядженні, підйом вантажів, переходи з положення лежачи у стійку, а також марш-кидки із важким рюкзаком і кулеметом на далекі відстані.

Ключовим тестом фізичної готовності є здатність вести ефективний вогонь після значних фізичних навантажень. Тому в ідеалі слід поєднувати фізичні тренування зі стрільбою на полігоні. Наприклад, після серії інтенсивних фізичних вправ, таких як спринти та перенесення спорядження, кулеметники повинні переходити до виконання вправ зі стрільби, коли вони фізично виснажені. Це допомагає імітувати реальні бойові умови та привчати бійців до ведення вогню в стані втоми.

Однак слід уникати того, щоб кожне навчання проходило у стані виснаження, оскільки це може негативно вплинути на розвиток точності та контролю стрільби. Необхідний баланс між тренуваннями в умовах високого навантаження та тренуваннями, спрямованими на вдосконалення техніки стрільби в оптимальних фізичних умовах.

Одним із підходів є розподіл навчання на дві фази. Перша частина проводиться в контрольованих умовах, коли військовослужбовці відпочили й можуть зосередитися на техніці стрільби. Друга частина виконується після виснажливих фізичних вправ, коли боєць втомлений, що дозволяє імітувати реальні бойові умови.

Ще одна ефективна методика — це довготривалий марш перед стрільбою. Це допомагає військовим навчитися вести точний вогонь після фізичного навантаження, що наближає їхню підготовку до реальних бойових умов.

Навчання, орієнтоване на результат

Традиційний підхід до навчання часто зосереджується на процесі — військові навчаються слідувати чітким інструкціям і механічно виконувати завдання. Проте цей метод має певні недоліки, оскільки:

- Військові звикають працювати ізольовано, а не в динамічному середовищі.
- Вони отримують знання пасивно, а не активно шукають рішення.
- Їх вчать слідувати жорстким процедурам замість розвитку креативного мислення.
- Навички відпрацьовуються у контрольованих умовах без стресу, що не відповідає реальним бойовим ситуаціям.

Наш метод передбачає зворотний підхід: навчання починається з розуміння кінцевого результату, який має бути досягнутий у бойових умовах. Наприклад, замість ізольованого навчання кулеметників поетапно, їм слід давати завдання в умовах непередбачуваності та стресу, змушуючи адаптуватися до змінних бойових ситуацій.

Також слід приділяти більше уваги навчанню та усуненню несправностей. Замість суворого алгоритму, військові мають розуміти принципи роботи зброї та вміти знаходити рішення самостійно. Інструктори повинні не просто наказувати, а пояснювати, як працює механізм, дозволяючи бійцям самостійно випрацьовувати ефективні методи усунення проблем.

Орієнтоване на результат навчання готує військових до реальних бойових ситуацій краще, ніж традиційні методики. Воно розвиває адаптивність, стресостійкість та здатність швидко ухвалювати рішення, що робить солдатів більш ефективними на полі бою.